

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov na roky 2015- 24

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie:	Obec: Klasov Samosprávny kraj: Nitriansky Región: Nitra
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	http://www.klasov.sk/

1. ÚVOD	4
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA A SÚVISLOSTI	8
<i>Z histórie obce.....</i>	8
<i>Hmotné kultúrne dedičstvo.....</i>	8
<i>Nehmotné kultúrne dedičstvo .....</i>	11
<i>Prírodné pamiatky a pozoruhodnosti .....</i>	11
SOCIÁLNA OBLASŤ	13
<i>Socio-demografický vývoj .....</i>	13
<i>Bývanie .....</i>	18
<i>Školstvo a vzdelanosť.....</i>	21
<i>Kultúra a subjekty pôsobiace v obci.....</i>	22
<i>Šport .....</i>	24
<i>Služby v obci, stav a potenciál .....</i>	24
HOSPODÁRSKA OBLASŤ.....	28
<i>Ekonomicko-podnikateľské prostredie obce .....</i>	28
<i>Cestovný ruch a rekreačný potenciál.....</i>	31
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	32
<i>Základná charakteristika územia.....</i>	32
<i>Environmentálna kvalita územia .....</i>	35
TECHNICKÁ OBLASŤ A INFRAŠTRUKTÚRA	38
<i>Dopravno-technická infraštruktúra .....</i>	38
PRIESKUM VEREJNEJ MIENKY.....	41
SWOT-ANALÝZA	57
<i>Identita a genius loci.....</i>	57
<i>Demograficko-sociologické aspekty a občianska vybavenosť.....</i>	57
<i>Hospodárske aspekty a infraštruktúra .....</i>	58
<i>Ekologicko-environmentálne aspekty.....</i>	58
STEEP ANALÝZA EXTERNÉHO PROSTREDIA.....	59
ANALÝZA RIZÍK	59
<i>Riziká spojené s realizáciou PHSR a ich riadenie.....</i>	59
<i>Vplyv na životné prostredie .....</i>	59
3. STRATEGICKÁ ČASŤ	62
PRIORITA: HOSPODÁRSKE POLITIKY	63
<i>Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra .....</i>	63
<i>Program 2: Technická infraštruktúra.....</i>	63
<i>Program 3: Investície a zamestnanosť.....</i>	63
PRIORITA: SOCIÁLNE POLITIKY	63
<i>Program 4: Občianska vybavenosť .....</i>	63
<i>Program 5: Identita a genius loci.....</i>	64
PRIORITA: ÚZEMNÉ ENVIRO-EKO POLITIKY	64
<i>Program: Adaptácia na klimatické zmeny.....</i>	64
4. PROGRAMOVÁ ČASŤ	65
PRIORITA: HOSPODÁRSKE POLITIKY	65
<i>Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra .....</i>	65
<i>Program 2: Technická infraštruktúra.....</i>	67
<i>Program 3: Investície a zamestnanosť.....</i>	68
PRIORITA: SOCIÁLNE POLITIKY	69
<i>Program 4: Občianska vybavenosť .....</i>	69
<i>Program 5: Identita a genius loci.....</i>	70
PRIORITA: ÚZEMNÉ ENVIRO-EKO POLITIKY	71
<i>Program 6: Adaptácia na klimatické zmeny .....</i>	71
5. REALIZAČNÁ ČASŤ	73

<i>Inštitucionálne zabezpečenie realizácie</i>	73
<i>Plán komunikácie, monitorovania a hodnotenia</i>	73
<i>Akčný plán</i>	74
PRIORITA: HOSPODÁRSKE POLITIKY	74
<i>Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra</i>	74
<i>Program 2: Technická infraštruktúra</i>	75
<i>Program 3: Investície a zamestnanosť</i>	75
PRIORITA: SOCIÁLNE POLITIKY	76
<i>Program 4: Občianska vybavenosť</i>	76
<i>Program 5: Identita a genius loci</i>	77
PRIORITA: ÚZEMNÉ ENVIRO-EKO POLITIKY	77
<i>Program 6: Adaptácia na klimatické zmeny</i>	77
6. FINANČNÁ ČASŤ	79
<i>Sumárny rozpočet</i>	79
<i>Súhrnný prehľad plánovaných aktivít, ich harmonogram a odhad nákladov</i>	81
PRIORITA: HOSPODÁRSKE POLITIKY	86
<i>Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra</i>	86
<i>Program 2: Technická infraštruktúra</i>	86
<i>Program 3: Investície a zamestnanosť</i>	87
PRIORITA: SOCIÁLNE POLITIKY	87
<i>Program 4: Občianska vybavenosť</i>	87
<i>Program 5: Identita a genius loci</i>	87
PRIORITA: ÚZEMNÉ ENVIRO-EKO POLITIKY	88
<i>Program 6: Adaptácia na klimatické zmeny</i>	88
7. ZÁVER	89
8. ZOZNAM PRÍLOH	90
<i>Príloha 1: Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do prípravy PHSR</i>	90
<i>Príloha 2: Zoznam použitých informačných zdrojov</i>	90
<i>Príloha 3: Zoznam použitých skratiek</i>	90
<i>Príloha 4: Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky</i>	90
<i>Príloha 5: Dohoda o partnerstve (vzor a dohody o spracovaní PHSR)</i>	90
<i>Príloha 6: Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR</i>	90
<i>Príloha 7: Ex-post hodnotenie projektovej pripravenosti investícií k termínu aktualizácie PHSR</i>	90
<i>Príloha 8: Formuláre pre prípravu projektov (vzor a vybrané projekty plánované na najbližšie obdobie)</i>	90
<i>Príloha 9: Záznam z monitorovania (vzor)</i>	90
<i>Príloha 10: Záznam z verejného prerokovania (vzor a prerokovania PHSR)</i>	90
<i>Príloha 11: Hodnotiace tabuľky pre výber jednotlivých projektov (vzor)</i>	90
<i>Príloha 12: Evidencia podnikateľských subjektov</i>	90
<i>Príloha 13: Evidencia mimovládnych organizácií</i>	90
<i>Príloha 14: Finančný rámec pre realizáciu PHSR – súhrnný prehľad</i>	90

1. ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov na roky 2015 – 2024“ (PHSR) je strednodobý plánovací dokument, ktorý na základe analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia obce stanovuje víziu, strategické ciele, priority a opatrenia jej ďalšieho rozvoja. PHSR predstavuje určitú stratégiu rozvoja obce Klasov, je podkladom pre rozhodovacie procesy a tvorí základ pre tvorbu vlastnej identity obce. Postupným spracovávaním a realizovaním koncepčných a rozvojových dokumentov, ich priemetom do územného plánu, projektov a následnou realizáciou vytvára PHSR predpoklad pre synergické pôsobenie všetkých uvažovaných aktivít. Dokument kladie dôraz na rozvoj územia v zmysle princípov trvalej udržateľnosti, čiže vyváženosť sfér environmentálnej, technicko-priestorovej, sociálno- kultúrnej, ekonomickej a inštitucionálnej.

PHSR predstavuje pre obec „programové vyhlásenie rozvoja obce“, a to nie len na jedno volebné obdobie (teda ako strednodobý dokument), ale ako program dlhodobý, kontinuálne ďalej rozvíjaný a uplatňovaný. Z tohto dôvodu prebieha jeho spracovanie v troch úrovniach: *operatívna* (opatrenia na najbližší rok), *krátkodobá* (na cca 5 rokov) a *dlhodobá* (časovo neohraničená). PHSR je dokument otvorený, v polohe vízie či stratégie rozvoja obce, ktorá má ambície rozvíjať sa na princípoch trvalej udržateľnosti, a to najmä z hľadiska zachovania súčasných hodnôt. Na tento dokument by mali nadviazať ďalšie dokumenty, územný plán, vykonávacie projekty a rozhodovacia činnosť obce. PHSR je teda strednodobý programovací dokument, ktorý na základe celkovej analýzy územia, hmotných a nehmotných špecifik obce a na základe jej silných a slabých stránok určuje hlavné smery jej rozvoja. PHSR obce Klasov vnímame ako strategický rozvojový dokument.

Zámer spracovania PHSR (Formulár U2)	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov na roky 2015 - 2022
Forma spracovania	Spracované externými odborníkmi v spolupráci s pracovníkmi samosprávy
Riadenie procesu spracovania	Pracovné skupiny boli zložené z externých odborníkov, členov zastupiteľstva a zástupcov občanov obce Komunikácia s verejnosťou prostredníctvom dotazníkovej metódy
Obdobie spracovania	Dokument bol spracovaný v priebehu roka 2015, harmonogram práce je uvedený v tabuľke nižšie
Financovanie spracovania	Náklady na vlastné spracovanie boli financované zo zdrojov obce

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Harmonogram spracovania PHSR (Formulár U3)												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytický časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Tvorba Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov prebiehala v úzkej spolupráci zhotoviteľa s predstaviteľmi a obyvateľmi obce, ako aj s ďalšími odbornými konzultantmi, a to tým spôsobom, že zhotoviteľ vo veľkej miere akceptoval a zapracoval ich predstavy do dokumentu. Výsledky PHSR by mali byť zapracované do územného plánu obce

Klasov. Dohody o partnerstve sú uvedené v prílohe 5, zoznam členov pracovných skupín je v prílohe 1.

Pri spracovaní PHSR bola využitá metóda interaktívneho plánovania. Podstatou metodiky interaktívneho plánovania je, že proces prebieha systémom zdola nahor, čo znamená, že sami miestni občania sú autormi svojich rozvojových plánov, ktoré budú aj realizovať. Občania sami totiž najlepšie poznajú svoje okolie, jeho možnosti, históriu, kvalitu i problémy. Rovnako veľmi dobre vedia o svojich potrebách a požiadavkách svojich detí a nevyhnutne a majú právo rozhodovať o svojej budúcnosti, čo je základný princíp demokracie. K tomuto účelu bol využitý dotazník predložený občanom, a tiež vstupy vedenia obce zapojené do tvorby PHSR. Avšak pritom treba myslieť i na kvalitu životného prostredia a kvalitu života vôbec, ako najvyšší cieľ v rozvojových trendoch a aktivitách, a preto spolupráca s odborníkmi z rozličných profesií je nevyhnutnosťou.

Použité participatívne metódy (formulár U7)	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Letáky rozdávané na verejných podujatiach	áno		
Letáky rozposielané verejnosti priamo	áno		
Plagáty	áno		
Výstavy a expozície na verejných miestach	áno		
Využitie existujúcich médií			
Novinové články a príspevky členov pracovných skupín, vyjadrenia expertov	áno		
Zverejňovanie informácií v miestnom rozhlase	áno		
Internetové stránky obce	áno		
Stretnutia			
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny predstavujúce verejnosť)	áno	áno	áno
Verejné stretnutie/vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne pracovné / poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pri spracovávaní PHSR boli využité dokumenty a literatúra, ktoré zabezpečia jeho kvalitu, ako aj kompatibilitu s inými plánovacími nástrojmi na rôznych úrovniach. Kompletný zoznam použitých zdrojov je uvedený v prílohe 2.

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov (formulár U8)			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=93254
Integrovaný regionálny operačný program	2020	národná	http://www.unsk.sk/showdoc.do?docid=11928
Regionálna integrovaná územná stratégia NSK	2020	krajská	http://www.unsk.sk/showdoc.do?docid=11930
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja NSK	2016-2022	krajská	http://www.unsk.sk/showdoc.do?docid=13220
Územný plán NSK		krajská	Aurex, s.r.o., 2012

Environmentálna štúdia územných dopadov klimatických zmien NSK		krajská	Ekojet, s.r.o., 2015
Integrovaná stratégia rozvoja územia Regionálneho združenia Dolná Nitra (dokument v príprave)		regionálna	
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Vráble (obdobie 2015-2024)	2015-2024	miestna	Scarabeo-sk, s.r.o., 2015
Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov	2007-2014	miestna	Ateliér Dobrucká, s.r.o., 2007
Územný plán obce Klasov (dokument v príprave)		miestna	
Miestny územný systém ekologickej stability katastrálneho územia Klasov pre účely projektu pozemkových úprav		miestna	Ústav krajinej ekológie SAV, 2007
Program rozvoja bývania obce Klasov	2010-2015	miestna	Ľuro Services Group, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Jedným z hlavných zdrojov informácií o obci a zároveň kľúčovým východiskom pre prípravu tohto PHSR bol „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov na roky 2007-2014“, ktorý bol spracovaný v roku 2007. Kľúčové zistenia sú nasledovné:

- PHSR z roku 2007 obsahoval 5 priorít, 23 opatrení a viac než 170 aktivít, čo sa ukázalo ako veľmi neprehľadná štruktúra. Preto boli rozvojové zámery prehodnotené a nanovo usporiadané do 6 priorít a 49 opatrení, pričom celkový počet plánovaných aktivít klesol.
- V období 2007-2014 boli realizované investičné zámery v celkovej hodnote takmer 4,7 miliónov eur, a to najmä stavba nájomných bytov, rekonštrukcie centra obce, kultúrneho domu, materskej a základnej školy, notariátu či ľudového domu, výstavba kanalizácie a vodovodu, a iné. Podrobnosti ex-post hodnotenia predchádzajúceho PHSR sú v prílohe 6, formulár U9.
- Neinvestičné zámery realizované v období 2007-2014 zahŕňali predovšetkým prípravu dokumentácie (územný plán, MUSES, stavebné povolenia, štúdie, projekty, výškopisné a polohové práce, apod.), spracovanie žiadostí o financovanie projektov, ale aj inštaláciu kamerového systému.
- Na obdobie 2015-2022 je pripravených niekoľko investičných zámerov, ktoré majú stavebné povolenia, projektovú dokumentáciu alebo štúdiu, napr. viacúčelové ihrisko, verejné osvetlenie, rekonštrukcia obecného úradu a materskej školy, a spoločné zariadenia a opatrenia v rámci pozemkových úprav, vrátane výsadby zelene. Ďalšie rozvojové zámery uvádzané v tomto PHSR sú vo fáze zámerov a bude k nim postupne spracovávaná potrebná dokumentácia. Podrobnosti hodnotenia stavu pripravenosti investícií sú v prílohe 7, formulár A4

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Obec Klasov (maď. Kalász) sa nachádza v Nitrianskom kraji v okrese Nitra, od mesta je vzdialená cca 15 km, od mesta Vráble cca 5 km. V obci žije 1318 obyvateľov (k 1.1.2015). Výmera katastrálneho územia obce je 1223 ha. Obec leží v strednej časti Žitavskej pahorkatiny v doline Babindolského potoka. Jedná sa o obec s charakteristickou prístavnou štruktúrou zástavby. Cez obec ako hlavná dopravná tepna prechádza okresná komunikácia, ktorá do obce odbočuje z cesty I/51, vedie cez Babindol a Klasov a opäť sa napája na cestu I. tr. č. 51, ktorá pokračuje ďalej do Vrábl'ov. Táto okresná cesta bola pôvodnou historickou cestou spájajúcou Vráble s Nitrou. Po vybudovaní obchvatu mimo obcí Babindol a Klasov, ktorý sa stal súčasťou cesty I/51 došlo k zníženiu intenzity dopravy v obci Babindol i Klasov. Je však potrebné povedať, že obec Klasov z cesty I/51 je jasne čitateľná, nakoľko obec sa nachádza v údolí a cesta prechádza ponad obec. Z cesty I/51 je jasne viditeľný kostol - urbanistická dominanta obce.

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (Formulár A1), ktoré boli použité pri spracovaní jednotlivých tematických oblastí analytickej časti, je uvedený v prílohe 2.

HISTORICKÁ CHARAKTERISTIKA A SÚVISLOSTI

Z histórie obce

Vzhľadom na úrodnosť pôdy v nive riečky Žitavy bolo územie okolo nej osídlené už od praveku najmä na úpätí svahov. V chotári obce bolo nájdené hallštatské sídlisko. Dejiny obce zrejme súviseli i s dejinami Zemného hradu pri Vrábl'och (Fidvár). Prvá písomná zmienka je z roku 1156 keď obec spomína ostrihomský biskup Martirius. Ďalšia je z roku 1232 a spomína ju kráľ Ondrej II. V obci sa usadili moslimskí Chvalizi obchodujúci v oblasti Nitry. V roku 1401 sa spomína i Malý Klasov, dnes zaniknutá samota, v ktorej voľakedy žili kráľovskí servienti. Od 2.polovice 14.storočia sa majiteľmi obce stali Forgachovci, ktorí vlastnili aj hrad Gýmeš, tým bola obec úzko spätá s hradom Gýmeš, neskôr s obcou Jelenec a s rodinou Forgáčovcov. V listine z roku 1391 sa Klasov spomína v spore s Babindolom, pretože Klasovčania poškodili babindolský kaštieľ, protiprávne vyrúbali babindolský les a drevo odniesli do Klasova. Obec ležala na hranici Gýmeškého panstva, preto sa tu platilo mýto, ale Klasovčania ho platiť nemuseli. V 16.a17.storočí obec pustošili Turci. Začiatkom 18.storočia obec získali Paluskovci, čím bola obec pripojená k zlatomoraveckému panstvu. Koncom 18.storočia tu kúpil majetok barón Jozef Weisz, ktorý sa priženil do rodiny Berchtoldovcov. V roku 1865 postihla obec cholera, v roku 1866 zase tuhé mrazy poškodili úrodu. V rokoch 1879, 1882 a 1903 obec postihli rozsiahle požiare. V roku 1917 predal barón Weisz územie Dyčianskej doliny nemeckým a slovenským rodinám, ktoré sa vrátili z Ameriky.

V roku 1919 sa vo vinohradoch medzi Klasovom a Vrábl'ami odohrali kruté boje medzi československým vojskom a boľševickou maďarskou červenou armádou. V roku 1920 sa 45 robotníkov pridalo k decembrovému štrajku vo Vrábl'och, barónovi Weiszovi bola skonfiškovaná väčšina pôdy a rozdelená bola medzi chudobných ľudí. Weisz dal zvyšky statku do prenájmu židovi Šajmovičovi, v roku 1943 ho prevzal do správy Szalay. V roku 1938 obec Klasov pripadla Československu, avšak komisia pre hraničnú úpravu obec Klasov vymenila za inú obec a tak pripadol Klasov Maďarsku.

Neogotický kaštieľ baróna Weisza z roku 1866

Jeden z hospodárskych objektov - sýpka

Hmotné kultúrne dedičstvo

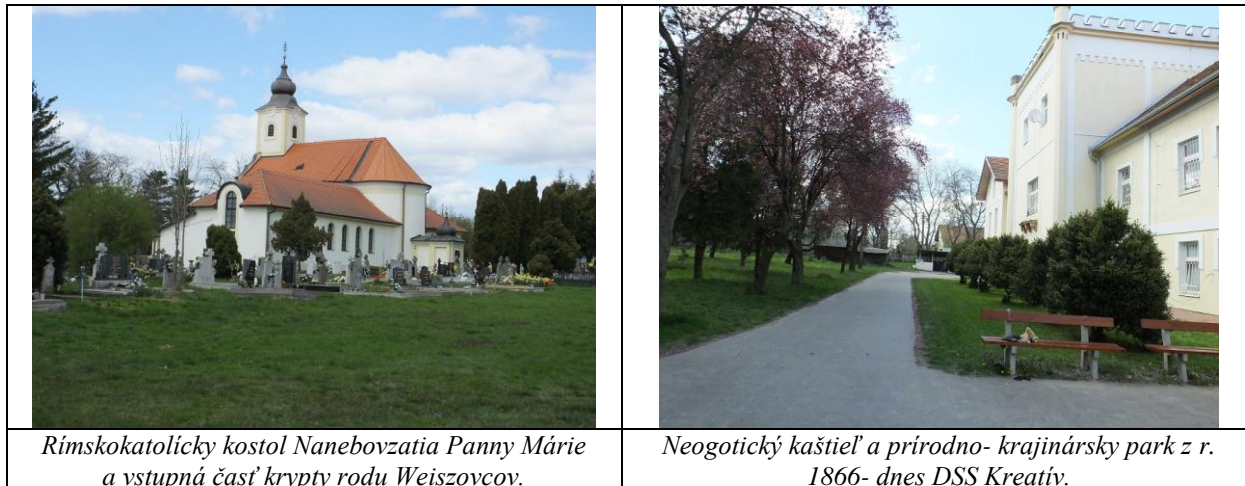
Obec spadá do tekovského kultúrno-historického regiónu. Charakteristické črty tohto regiónu sa odrážajú vo všetkých oblastiach sociálneho a kultúrneho života i v tradícii. Obec disponuje niekoľkými zaujímavými objektmi a pamiatkami:

- *Rímsko-katolícky kostol* Nanebovzatie Panny Márie – postavený bol v roku 1750 v barokovom slohu, neskôr bol prestavaný a rozšírený o bočné kaplnky. V roku 2007 bola realizovaná rekonštrukcia interiéru. Pod kostolom je krypta rodu Weiszovcov. Vstup do

krypty je zdobený malou cibulovou strechou. Pochovaných je tu 14 členov tohto rodu. Krypta je v súčasnosti neprístupná.

- *Neogotický kaštieľ* z roku 1866, ktorý dal postaviť barón Pavol Weisz. V kaštieli mal majiteľ zbierku obrazov a zbierku starožitností antické, perské a arabské. Po roku 1945 bola budova skonfiškovaná a zbierka zničená. Od roku 1958 tu bol dom dôchodcov a od roku 1965 ústav pre retardovanú mládež, dnes Dom sociálnych služieb.

- *Kúria* na okraji parku z prelomu 18.-19. storočia. Dal ju postaviť Jozef Weisz a slúžila ako byt pre správcu veľkostatku rodiny Weisovcov. V súčasnosti ju využíva Dom sociálnych služieb na ubytovanie pracovníkov DSS. Postavená bola v klasicistickom slohu a nebola prestavaná. Parková fasáda má vstupnú terasu.
- *Sakrálné pamiatky:*
  - *Kaplnka* pri štátnej ceste z 19. storočia, za kaplnkou je pochovaný neznámy kňaz
  - *Božia muka* v miestnom cintoríne
  - *Ústredný kríž* cintorína z roku 1782
  - *Vzácne náhrobné kamene* z 19. storočia
  - *Prícestný kríž*, ktorý dal v roku 1882 postaviť richtár Galaba
  - *Socha sv. Urbana* vo viniciach z roku 1891
  - *Drevená zvonica* z roku 1864 postavená veľkostatkárom Wienerom bola v roku 1970 zbúraná. Nová drevená veža bola postavená v roku 2006
- *Budova bývalého notariátu* – pôvodne panský dom veľkostatkára Mórica Wilda, postavený v 2. polovici 19. storočia, neskôr tu bol notariát, potom obecný úrad, dnes zasadačka, knižnica.
- *Prvá škola* z roku 1822, dnes je tu umiestnená pošta
- *Druhá škola* postavená začiatkom 20. storočia v záhrade rodiny Horváthovcov. Od roku 1960 tu bola umiestnená MŠ a neskôr, od roku 1985 školská jedáleň
- *Sýpka*, pozostatok hospodárskych objektov z majera rodiny Weiszovcov.
- *Ludová architektúra:* pôvodné domy boli z nabíjanej hliny a z nepálených tehál. Steny boli omazané a obielené. V obci je pomerne málo zachovalých objektov, najviac v najstaršej časti zvanej Ulička. Zaujímavým prvkom bola výstavba domod so spoločným uzavretým dvorom pre 5-6 rodín.
- *Vinohradnícke pivnice:* pôvodne to boli malé stavby z nepálených tehál s jednou nadzemnou miestnosťou – prešovňa, sklad apod. za ňou sa schádzalo do klenutej pivnice. Pred vchodom bola podstienka podopieraná dvoma drevenými trámami. Z týchto objektov sa zachovala už len nepatrná časť. Tradičné vínne domčeky s pivnicami a vinohradmi tvoria kultúrne a prírodné dedičstvo a významnú historickú krajinnú štruktúru, ktorú je potrebné zachovať.
- *Cintorín* – ďalší sakrálny objekt zasluhujúci si pozornosť. V starej časti cintorína je Ústredný kríž cintorína a niekoľko starých hrobov s kamennými krížami. Druhý centrálny kríž je v časti nad kostolom blízko oplotenia, je však „utopený“ medzi dvoma tujami (*Thuja*

occidentalis „Malonyana“) Z cintorína bol tiež vchod do hrobky Weiszovcov, ktorý je v súčasnosti zatvorený, hrobka je neprístupná. Pred cintorínom je pamätný kameň na vojakov padlých v I. a II.sv.vojne. Na cintoríne je Dom smútku starý, ktorý sa teraz využíva ako sklad náradia, a nový, ktorý má zaujímavo riešené odvodnenie strechy, objekt si však vyžaduje rekonštrukciu.

- *Pamätník pri cintoríne* – pamätník je venovaný padlým v I.a II.sv.vojne
Pamätník pri drevenej zvonici – pamätník je venovaný Slovákom a Maďarom, každým rokom sa tu ukladajú vence.

Budova bývalého notariátu po rekonštrukcii.

Základná škola v Klasove po rekonštrukcii.

Rekonštrukcia drevenej zvonice – nové stavebno-technické prevedenie

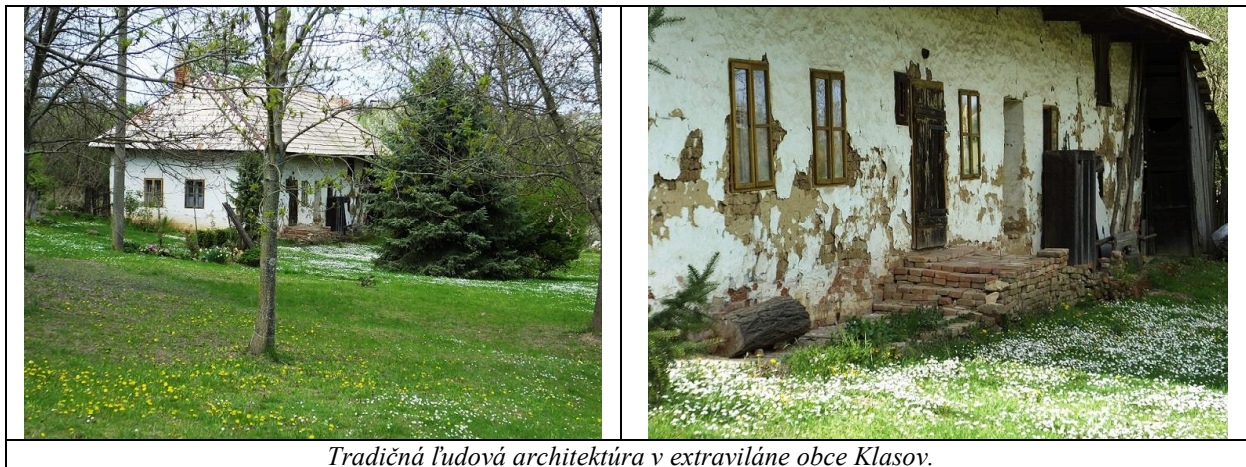

Pamätník Slovákom a Maďarom pri zvonici- pamätný deň 23. október.

- *Výhľadňa vo viniciach*: vybudovaná v r. 2015, pôvodne mala stáť v obci Golianovo, ale nakoniec sa rozhodli ju umiestniť v Klasove. Rozhľadňa Dolná Nitra vznikla v rámci projektu spolupráce Miestnych akčných skupín RZ Dolná Nitra o. z. a OZ Mikroregión RADOŠINKA s názvom "Z vtácej perspektívy". Rozhľadňa DOLNÁ NITRA je 15 metrov vysoká, drevená vyhliadková veža v chotári obce Klasov s výhľadom na priľahlé vinohrady a široké okolie: vrch Zobor a Trábeňské pohorie na severe, Pohronský Inovec, Štiavnické vrchy smerom na východ a na nižinatú časť na juhu. Za priaznivého počasia môžu turisti uvidieť kupolu Baziliky Sv. Štefana v Ostrihome v Maďarsku. Autorom projektovej dokumentácie/návrhu rozhľadne je p. Ľubomír Bečka BESTAV z Bojnej. Výstavbu rozhľadne realizovala firma Michal Reguli REMI z Klasova. Výhľadňa je v súčasnosti významnou turistickou atrakciou v obci, ktorá patrí do regiónu Dolnej Nitry, resp. do mikroregiónu Podzoborských obcí. Slávnostné otvorenie rozhľadne sa uskutočnilo 18.04.2015, na ktorom sa zúčastnili obyvatelia obce Klasov aj okolitých obcí.

- *Pamätný stĺp (maď. Kopjafa)*: venovaný pamiatke podujatia „Stretnutie generácií“, ktoré sa uskutočnilo v obci v r. 2012. Tento stĺp je umiestnený v centre obce, na novovzniknutom námestí. Je významným prvkom a pozoruhodnosťou obce.

Tradičná ľudová architektúra v extraviláne obce Klasov.

Nehmotné kultúrne dedičstvo

Významné osobnosti žijúce v minulosti v obci a ich prípadné diela:

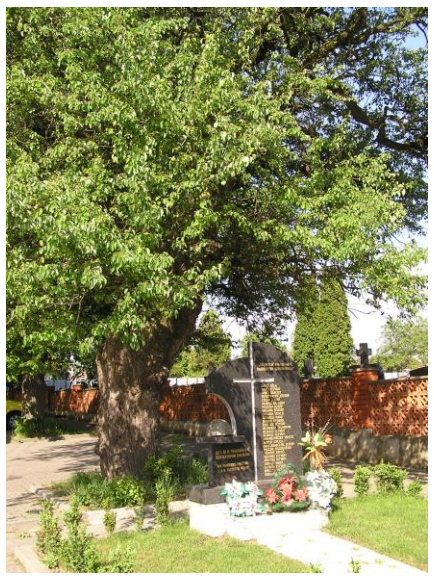
- rod Weiszovcov - členovia tohto rodu sú pochovaní v krypte kostola na cintoríne. Rod získal panstvo za obmenu v bojoch proti Turkom. Z tohto rodu Jozef Edmund získal panstvo v Klasove. Pavol Weisz postavil kaštieľ v Klasove a bol krajským poslancom za nitriansku župu a bol tiež cisársko-kráľovským komorníkom. Eugen Weisz bol posledným mužským členom klasovskej rodovej vetvy.
- Ján Klobusiczky - veľkostatkár
- Jozef Szlávy- veľkostatkár
- Móric Wild – veľkostatkár
- Dominik Tóth – biskup, určitý čas pôsobil v Klasove
- Imrich Polák – farár v Trnave, pôsobil v Klasove
- František Pati (páter Karol)- do r. 2015 pôsobil v Klasove
- *Jazyk*: v obci žili dlhý čas obyvatelia maďarskej národnosti, dnes už z dôvodu poslovenčenia hovorí asi 60% obyvateľov iba po slovensky. Mnohí z nich ešte ovládajú maďarský- svoj materinský jazyk, len ho už v každodennom živote nepoužívajú, čo má tiež negatívny dopad na tu žijúcich obyvateľov. Klasov bol obcou, ktorá raz patrila Rakúsko- Uhorsku, potom Československu a potom Slovensku. Vlastné nárečie v obci nebolo.
- *Kroje*: vlastné kroje obec nemala. Kroje sa podobali na kroje okolitých obcí, tiež zvyky a tradície boli podobné, ako v celom Tekove. Kroje boli zväčša čierno-biele, typickým tancom boli čapáše a čardáš. Dnešné kroje sú už farebnejšie. Kultúrne zvyky a tradície maďarskej kultúry v obci udržiaval od roku 1950 Csemadok. Niektoré kroje a ďalšie prvky maďarskej kultúry sú dnes vystavené v bývalom notariáte, v novovybudovanej pamätnej izbe.

Prírodné pamiatky a pozoruhodnosti

- *Park pri kaštieli* – anglický park bol založený v roku 1866 zrejme na mieste starého parku. Do roku 1990 tu stál zrejme najstarší agát na Slovensku (a možno aj v Európe), jeho vek pri výrube sa odhadoval na 350 rokov, obvod kmeňa bol 570 cm a výška 15 m. V parku sa nachádzali dve pozoruhodné lipy, vek jednej bol odhadnutý na 200 rokov, druhá bola o niečo mladšia (cca 140 rokov). Jedna lipa bola ošetrovaná arboristom v roku 2006. Ďalej sa tu nachádza cca 50-ročná gledičia a iné zaujímavé dreviny. Vhodné je spracovať podrobnú

inventarizáciu drevín a návrh na ošetrovanie stromov. Pozoruhodné je, že historický areál bol v r. 2014 vyhlásený za Národnú kultúrnu pamiatku.

- *Hruška* pred cintorínom, jej vek je odhadnutý na 155 rokov. Pod ňou je pamätný kameň padlých vojakov I. a II. sv. vojny.
- *Alej* pagaštanov (*Aesculus hippocastanum*) pred cintorínom, ktoré zároveň zatieňujú parkovisko. Jedná sa o mladé, avšak perspektívne stromy s celou radou funkcií vzhľadom na fakt, že sa nachádzajú v strede obce. Alej je vhodné chrániť a udržiavať. Vek stromov sa odhaduje na 60-70 rokov
- Vzrastlé stromy (*pagaštany*) pred budovou bývalého notariátu vhodne podčiarkujú historický objekt notariátu. Stromy je nevyhnutné chrániť pred poškodením. Vek stromov sa odhaduje na 60 rokov.
- Za obcou sa nachádza *stará hruška*, stojí na rozhraní katastrov Klasov a Babindol. Ide o pamätný strom a zároveň orientačný bod v teréne. Významný bol tým, že v minulosti sa tu nachádzala hranica medzi Maďarskom a Československom.
- Nad Klasovským majerom sa nachádza *solitérny strom* (zrejme javor), ktorý je geodetickým a orientačným bodom v katastri. Niektorí občania o ňom hovoria ako o „kráľovskom strome“ a vraj pri ňom stála veža, čo sa však nepodarilo potvrdiť pre účely tejto práce.

	
<p><i>Pagaštany pred cintorínom tvoria alej.</i></p>	<p><i>Stromy v parku pri kaštieli Weiszovcov.</i></p>
	
<p><i>Bývalá historická lipa pred kaštieľom. Dnes tu nájdeme už iba polovicu koruny.</i></p>	<p><i>Stará, pamätná hruška pred cintorínom a pamätný kameň.</i></p>

- *Vinice nad Dyčianskou dolinou* – jedná sa o jedinečnú historickú krajinnú štruktúru, tradičný agroekosystém, ktoré je potrebné chrániť (napr. prostredníctvom VZN) jednak z hľadiska

tradície a tiež z hľadiska možného využitia v cestovnom ruchu. Táto lokalita je zapojená do projektu Nitrianskej vínnej cesty.

- *Krajinná zeleň* - zeleň po obvode zastavaného územia (zelený prstenec obce) obci chýba, táto zeleň by mala tlmiť prenášanie tuhých znečisťujúcich látok do obce z polí pri veternom počasí. Tiež je v krajine pomerne nízky podiel remízok, stromoradií a inej nelesnej drevinnej vegetácie. V katastrálnom území obce prevláda typ poľnohospodárskej krajiny (intenzívne obrábaná orná pôda, vinohradnícka oblasť) prerušovaná málopočetným rozptýleným vegetačným krytom s hospodárskou a ochrannou funkciou (sprievodná zeleň komunikácií, vodných tokov, remízky, vetrolamy a pod.).

Projekt „Z vtáčej perspektívy“. Výhľadňa Dolná Nitra v extraviláne obce Klasov.

O obec Klasov sa zaujímajú aj návštevníci partnerských obcí z Maďarska ale aj z okolia, preto je vhodné ich o prírodných pamiatkach a pozoruhodnostiach informovať. To môže nastať prostredníctvom náučného chodníka, ktorý by mal byť neskôr vybudovaný pri Klasovskom potoku, kadiaľ by mohla viesť tiež cyklotrasa alebo turistický chodník. Tiež náučný chodník vo vinohradoch nad Dyčianskou dolinou je vhodné doriešiť v rámci Nitrianskej vínnej cesty.

SOCIÁLNA OBLASŤ

Socio-demografický vývoj

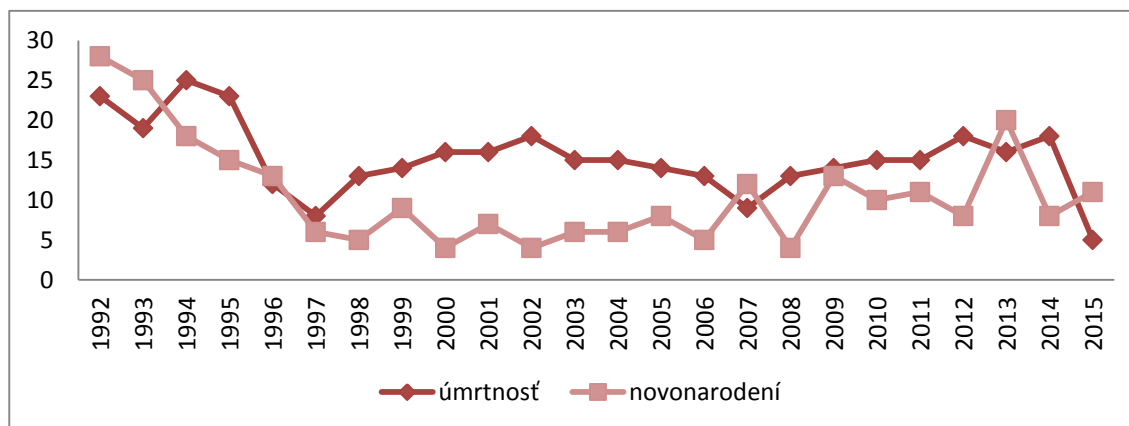
Demografický vývoj je uvádzaný na základe informácií Krajskej správy Štatistického úradu SR v Nitre.

Socio- demografický vývoj obyvateľov obce Klasov

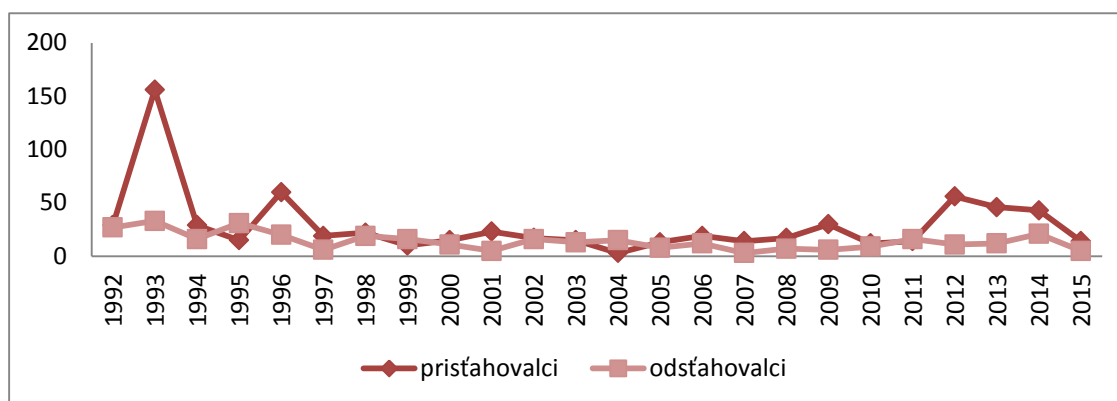
Rok	Úmrtnosť	novonarodení	Prist'ahov.	Odst'ahov.	Stav
1992	23	28	29	27	7
1993	19	25	156	33	129
1994	25	18	29	16	6
1995	23	15	15	31	-24
1996	12	13	60	20	41
1997	8	6	19	6	11
1998	13	5	22	19	-5
1999	14	9	10	16	-11
2000	16	4	15	11	-8
2001	16	7	23	5	9
2002	18	4	17	16	-13
2003	15	6	15	13	-7

2004	15	6	3	15	-21
2005	14	8	13	8	-1
2006	13	5	19	12	-1
2007	14	8	14	3	5
2008	13	4	17	7	1
2009	14	13	30	6	23
2010	15	10	12	9	-2
2011	15	11	14	16	-6
2012	18	8	56	11	35
2013	16	20	46	12	38
2014	18	8	43	21	12
k 31.07.2015	5	11	14	5	15
Spolu	372	252	691	338	233

V roku 1971 Obec Klasov sa zlúčil s Obcou Babindol. Spoločný Obecný úrad sa nachádzal v obci Klasov. Spoločný názov týchto dvoch obcí bol Klasov časť Babindol. V roku 1992 mala obec spolu s Obcou Babindol viac ako 1700 obyvateľov. V roku 1996 na základe Referenda obyvateľov obce sa tieto dve obce osamostatnili a to na samostatnú Obec Klasov a na samostatnú Obec Babindol.

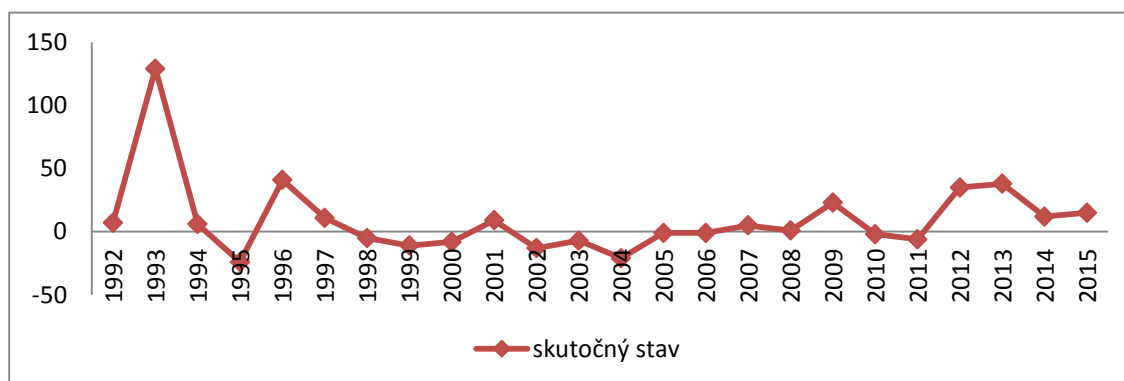
Graf 1 znázorňuje úmrtnosť v obci a novonarodených obyvateľov od r. 1992 až do r. 2015 (k 31.7.) Úmrtnosť v obci najvýraznejšie stúpla v r. 1994 až 1995. Najviac novonarodených bolo v r. 1992 až 1993, resp. v r. 2013. Od r. 1992 do r. 2015 zaznamenávame v obci 372 zomrelých a 252 novonarodených.

Graf 2 znázorňuje počet prisťahovalcov a odsťahovalcov v obci od r. 1992 až do r. 2015 (k 31.7.) Všeobecne môžeme skonštatovať, že z dlhodobého hľadiska od roku 1992 do r. 2015 (k 31.7.) je migračné saldo obyvateľstva v obci kladné. Najviac prisťahovalcov v obci Klasov bolo v r. 1993, resp. v r. 1996 a najmenej v r. 2004. Najvyšší počet odsťahovalcov sa výrazne javí v r. 1993 a 1995; najmenej v r. 2007 a 2015. V najbližších rokoch sa očakáva prírastok prisťahovaného obyvateľstva, čo súvisí s

celospoločenským trendom sťahovania sa obyvateľstva na vidiek a riešenie otázky finančne dostupného bývania.

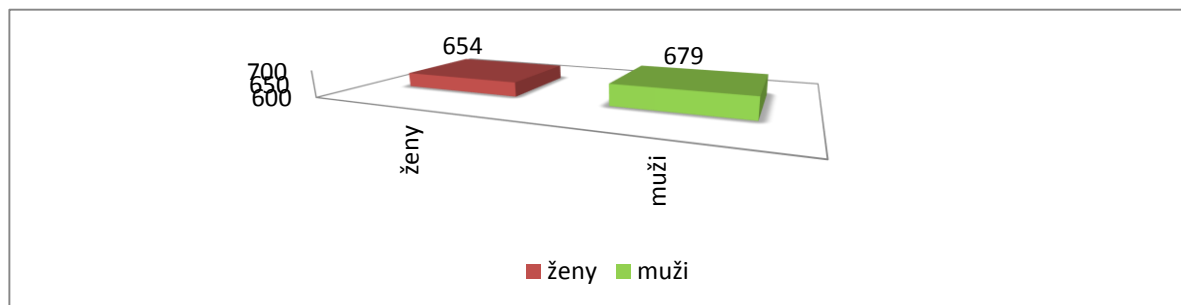
Graf 3 znázorňuje celkový stav migračného obyvateľstva obce Klasov od r. 1992 až do r. 2015 (k 31.7.) Od roku 1992 do roku 1998 počet obyvateľov klesal, avšak v roku 2006 dochádza k pozitívnemu obratu. V týchto rokoch poskytla obec bývanie hlavne mladým obyvateľom a prisťahovali sa aj obyvatelia, ktorých rodinní príslušníci pochádzajú z obce Klasov. Tento postup je pozitívny pre obec.

Počet obyvateľov v obci s trvalým pobytom (k 31.7. r. 2015)

Kataster	počet	%
muži	679	50,94
ženy	654	49,06
spolu	1333	100,00

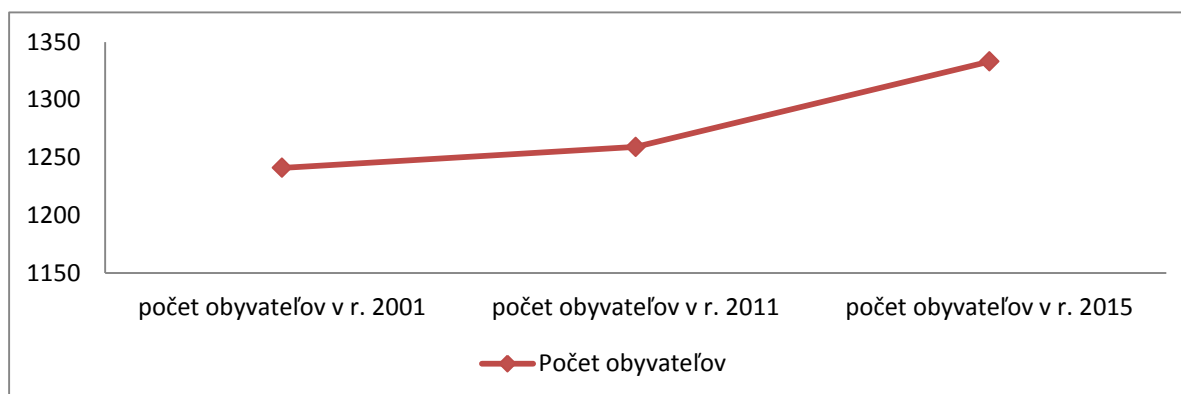
Údaje sú k 31.7.2015 a boli poskytnuté z Obecného úradu v Klasove.

Počet obyvateľov podľa pohlavia

Graf 5 znázorňuje počet obyvateľov podľa pohlavia v r. 2015 (k 31.7.). V obci v r. 2015 prevláda počet obyvateľov mužského pohlavia, čo predstavuje 50,94% z celkového počtu obyvateľov.

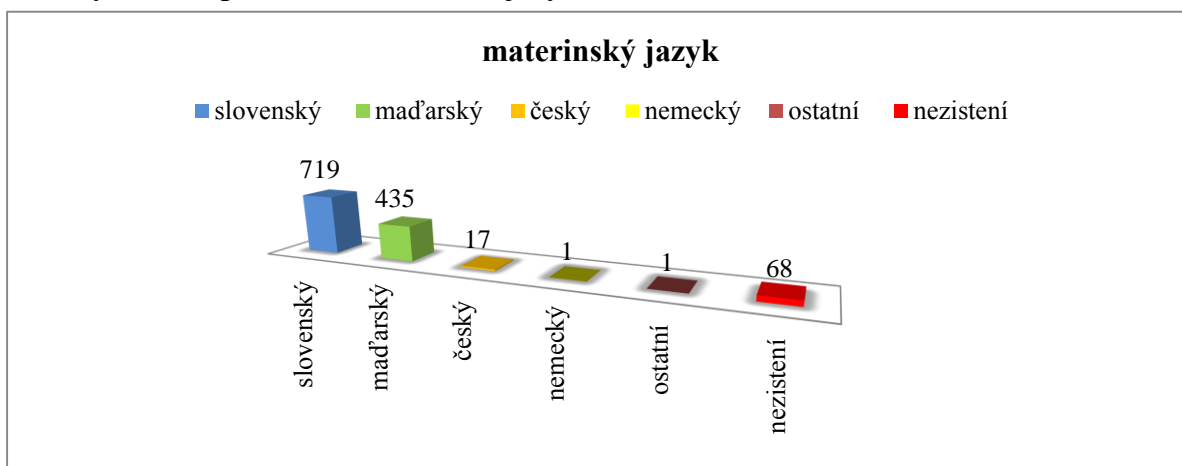
Na porovnanie uvádzame v grafoch počet obyvateľov v obci v r. 2001, v r. 2011 a údaje, ktoré boli poskytnuté obcou k 31.7. z r. 2015. Výsledky znázorňuje nasledovný graf:

Graf 4 znázorňuje počet obyvateľov v r. 2001, 2011 až v r. 2015 (k 31.7.)

V r. 2001 mala obec Klasov 1241 obyvateľov. V r. 2011 tento počet stúpol na 1259 obyvateľov a v r. 2015 zaznamenávame tiež nárast počtu obyvateľstva obce Klasov. Za posledné 4 roky počet obyvateľov v obci Klasov prudko stúpa, čo tiež vo veľkej miere ovplyvňuje rozvoj obce na najbližšie roky. Ide o prírastok 74 osôb za tie roky. Hlavným dôvodom prírastku obyvateľstva je modernizácia obce a zabezpečenie základných potrieb k bývaniu pre mladých a pre sociálne slabších obyvateľov. Pre obec by bolo prospešné, keby začala stavať na týchto faktoch, aby tak v blízkej budúcnosti dosiahla ešte väčší záujem zo strany občanov o obec a rázny rozvoj v obci.

Počet obyvateľov podľa materinského jazyka

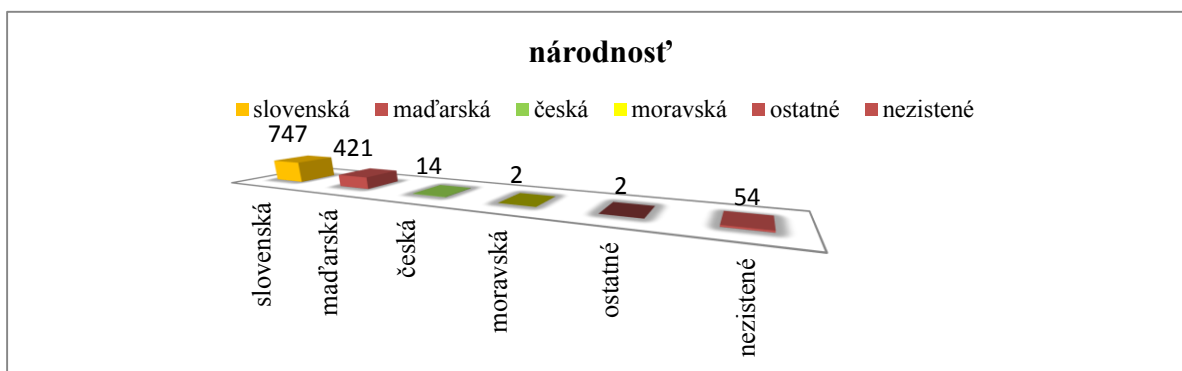

Graf 6 znázorňuje počet obyvateľov podľa materinského jazyka. Údaje pochádzajú zo Sčítania ľudu, domov a bytov z roku 2011. Až 719 obyvateľov má materinský jazyk slovenský, čo predstavuje 57,94% z celkového počtu obyvateľstva obce. V obci sa hlásilo 435 obyvateľov k maďarskému materinskému jazyku, čo predstavuje 35,05% z celkového počtu obyvateľstva. K českému materinskému jazyku sa hlásilo 17 obyvateľov, čo je 1,37% obyvateľstva obce. V obci žije obyvateľ aj s nemeckým materinským jazykom. 68 obyvateľov neuviedlo svoj materinský jazyk. Obec Klasov dodnes patrí medzi maďarské obce Podzoboria, je súčasťou mikroregiónu Podzoborské obce a má partnerské vzťahy s obcami z Maďarska, preto je potrebné aj v budúcnosti rátať s dvojjazyčnosťou v obci.

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	počet	%
slovenská	747	60,19
maďarská	421	33,92
česká	14	1,13
moravská	2	0,16
ostatné	2	0,16
nezistené	54	4,35

Údaje pochádzajú zo Sčítania ľudu, domov a bytov z roku 2011.

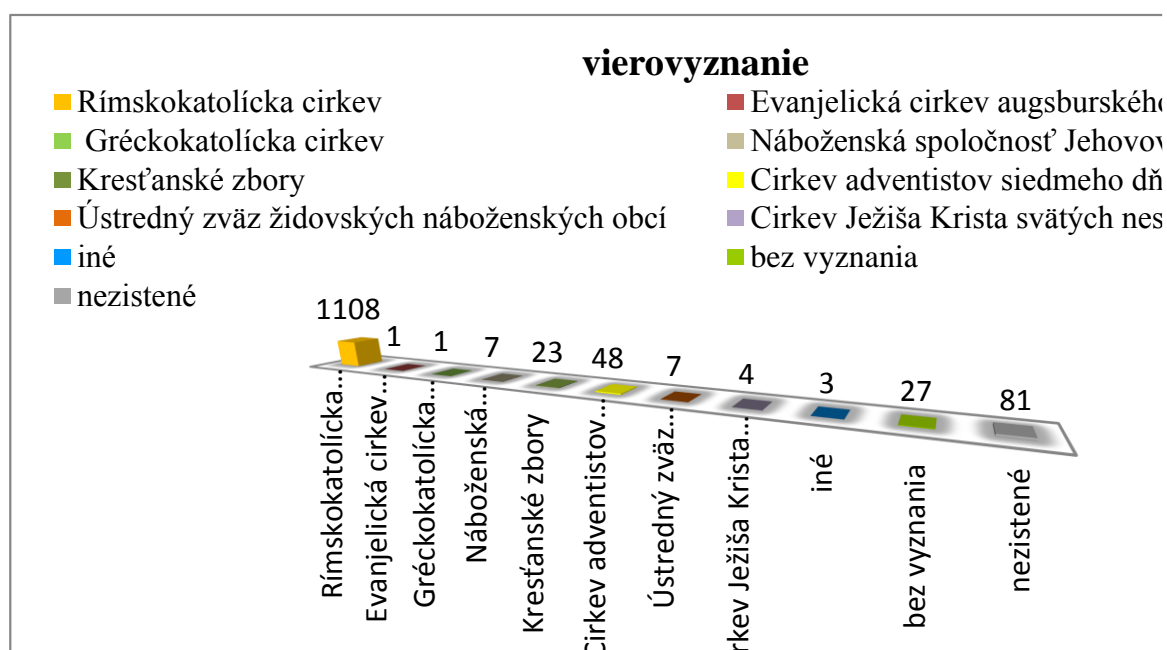

Graf 7 Pri poslednom sčítaní obyvateľstva v r. 2011 sa k slovenskej národnosti hlásila viac než polovica, až 747 obyvateľov, čo predstavuje 60,19% z celkového počtu obyvateľstva v obci. K maďarskej národnosti sa hlásilo 421 obyvateľov, čo predstavuje 33,92% z celkového počtu obyvateľstva obce. Veľký počet z ostatných obyvateľov tiež hovorí týmto jazykom, avšak sa už nehlásila k tejto národnosti. V obci nájdeme aj obyvateľa s nemeckou a 2 obyvateľov s moravskou národnosťou. 54 (4,35%) obyvateľov z celkového počtu obyvateľstva v obci vôbec neuviedlo svoju národnosť.

Náboženské vyznanie obyvateľstva

Vierovyznanie	počet	%
rímskokatolícke	1108	89,28
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3	0,24
Gréckokatolícka cirkev	1	0,08
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	14	1,13
Kresťanské zbory	1	0,08
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1	0,08
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	1	0,08
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	1	0,08
Iné	3	0,24
Bez vyznania	27	2,18
Nezistené	81	6,53

Údaje pochádzajú zo Sčítania ľudu, domov a bytov z roku 2011.

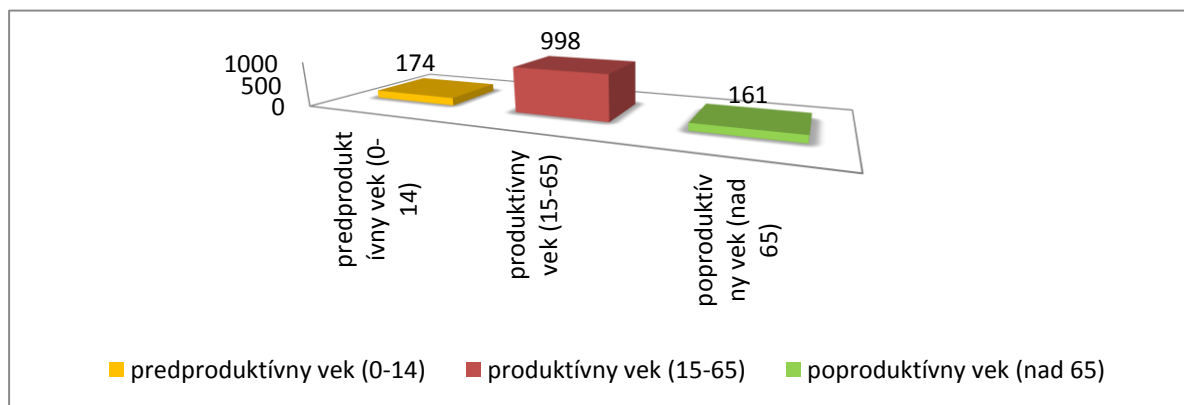

Graf 8 uvádza počet obyvateľov podľa vierovyznania. V obci Klasov je väčšina- až 1108 obyvateľov rímskokatolíckeho vierovyznania, čo predstavuje 89,28% z celkového počtu obyvateľstva. Obyvatelia sa hlásili aj k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (0,24%), k náboženskej spoločnosti Jehovovi svedkovia (1,13%). Iné vyznanie má 0,24% obyvateľov a bez vyznania je 27 obyvateľov, čiže až 2,18% z celkového počtu obyvateľstva.

Štruktúra obyvateľstva- kategorizácia podľa produktivity

	roky	počet	%
predproduktívny vek	0-14	174	13,05
produktívny vek muži	15-65	998	74,86
poproduktívny vek muži	nad 65	161	12,07

Údaje sú k 31.7.2015 a boli poskytnuté z Obecného úradu v Klasove.

Graf č 9 kategorizácia podľa produktivity

Priemerný vek obyvateľov obce:

muži	39,35
ženy	44,21
priemer	41,78

V obci je v priemere pomerne mladé obyvateľstvo, v plnom produktívnom veku, čo z hľadiska produktivity práce znamená ekonomický prínos pre obec. Ženy sú o niečo staršie ako muži, čo je dané priemernou vyššou dĺžkou života žien v porovnaní s mužmi.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

muži	565	42,38
ženy	562	42,16
spolu	1127	100

Údaje sú k 31.7.2015 a boli poskytnuté z Obecného úradu v Klasove.

Bývanie

Vďaka svojej polohe medzi mestami Nitra a Vrábľe pri ceste I/51 má Klasov dobrú dostupnosť (Nitra cca 15 minút, Vrábľe cca 5 minút). Mesto Vrábľe má v súčasnosti nedostatok pracovnej sily, preto obec počíta s prílevom pracovnej sily do Vrábľov, z ktorých časť by sa mohla usídlieť v obci Klasov, pokiaľ budú na bývanie vytvorené dobré podmienky. Obec má preto v úmysle poskytnúť prisťahovalcom najmä možnosť kvalitného bývania podľa vlastných predstáv, a to bývanie mestského v zelenom prostredí obce. S tým súvisí i regulovanie aktivít a činností v zónach bývania, kde sa nepredpokladajú rušivé prvky. Obec má dostatok pozemkov, ktoré by mohla poskytnúť na výstavbu rodinných domov, ktoré by boli vzdialené od pomerne intenzívne dopravou zaťaženej cesty I/51.

Obec si zachovala donedávna svoj charakteristický obraz vidieckej obce a v tom je jej prioritná hodnota. V obci je možné nájsť zvyšky ľudovej architektúry, zvyšky ľudových tradícií, ktoré sa dnes z územia vytrácajú, a to so súhlasom verejnosti. Treba si uvedomiť, že tým sa stráca i identita obce. V architektúre sa v minulosti uplatňovali a udržiavali celé stáročia regionálne prvky (urbanizmus dvorov, fasády objektov, zdobenie okien a dverí, farebnosť objektov, využívanie prírodných zdrojov z blízkeho okolia apod.). V obci sa dajú tieto hodnoty ešte nájsť u starších domov, ktoré boli postavené začiatkom 20 storočia a sú pomerne zachované, čo podporuje vidiecky ráz obce tekovskej oblasti. Urbanistická štruktúra zástavby je v staršej časti obce zachovaná a je vhodné ju zachovať ako kultúrne dedičstvo. Nová výstavba porušuje všetky tradičné hodnoty a uplatňujú sa princípy mestskej vilovej zástavby. Uličná čiara je zväčša síce zachovaná, ale pozemky majú mestskú parceláciu s menšou výmerou, s odlišným osadením

domov na pozemkoch, ako tomu bolo v minulosti. Do obce sa tak vnášajú mestské modely a materiály, a to ako v architektúre, tak i v tvorbe záhrad, farebnosti, vybavenosti. Čít pre vidiek a vidiecku kultúru je pomaly nahradený plagiátorstvom mestských domov a využívaním katalógových ponúk bez ohľadu na historické súvislosti. Tiež sa pri osadzovaní nových objektov v už jestvujúcej ulici často nedodržiava stavebná čiara, tým sa ulica triešti, architektúra je nepôvodná, nedodržiava sa sklon strechy v starej časti obce, uplatňujú sa nové typy oplatenia, preberajú sa zahraničné vzory a materiály. Z hľadiska turistického ruchu je zachovanie tradičných regionálnych prvkov prioritné. Obec by mala spolupracovať s citlivým architektom, ktorý dokáže i pri nových objektoch uchovať regionálne prvky. Tým sa môže stať obec pre externých turistov i návštevníkov či usadlíkov zaujímavá.

Nové, nepôvodné prvky: sklon strechy, výklenok, oplatenie...

Nová farebnosť domu a oblúkovité okná nemajú nič spoločné s tradičnou architektúrou.

Objekty, ktoré znehodnocujú vidiecky ráz obce, je možné tlmiť výsadbou vzrastlej zelene, tradičnými drevinami, nie drevinami cudzokrajnými, pretože tak by sa ešte zvýraznil cudzorodý prvok v obci. V obci sa objavili domy s nepôvodnou architektúrou (tzv. „podnikateľské baroko“) jednak v historickej zástavbe (čo je na škodu obce, avšak zase nie je ich zatiaľ veľa), a jednak takéto objekty sú sústredené do novej ulice pod kostolom. V prípade záujmu občanov i naďalej o takúto výstavbu veľkoobjemových rodinných domov (trend je ustupovať od ich výstavby) je možné takéto objekty sústrediť do jednej ulice, napr. pod cintorínom, aby sa nenarušil celoplošne a výrazne charakter vidieckej obec Klasov.

Zachovaná tradičná architektúra- rodinný dom s predzáhradkou.

Postupne malebné a remeselné vyrobené tradičné okná z domov miznú a sú nahradené plastovými oknami, a to i na významných historických objektoch (kúria Weiszovcov apod.)

V obci je spolu 386 domov. Trvale obývaných je 321 domov. Obyvatelia teda prevažne žijú v rodinných domoch. Neobývaných je 45 rodinných domov. Obec má 4 obývané bytové domy. Obec Klasov sa zameriava najmä na bývanie formou IBV, v obci je malý počet bytových jednotiek. Uvažuje sa s novou výstavbou rodinných domov vo výmere cca 10 ha, kde by malo byť umiestnených cca 40 rodinných domov a cca 20 domov v radovej zástavbe. Potrebne je vypracovať regulatívy na túto zónu, aby sa nenarušil charakteristický obraz vidieckej obce. Vhodné je uvažovať s výstavbou nízkoenergetických domov, čo je v súčasnosti celoeurópsky trend. To by znamenalo zavedenie nových stavebných technológií v obci, čo by sa odrazilo na šetrení energií a finančných úsporách jednotlivých rodín. Ďalšou možnosťou pri obnove bytového fondu je odkupovanie a rekonštruovanie starších domov či už na bývanie alebo ako chalupy na rekreáciu. Niektoré objekty by možno mohla odkúpiť obec, aby ich využila pre svoje zámery. Výstavba môže podporiť ráz vidieckej obce a krajinný obraz zhodnotiť alebo znehodnotiť. S týmto vedomím je potrebné pristupovať k plánovaniu i povoľovaniu stavieb. Rozhodovací proces o svojom území má v rukách sama obec a jej zástupcovia.

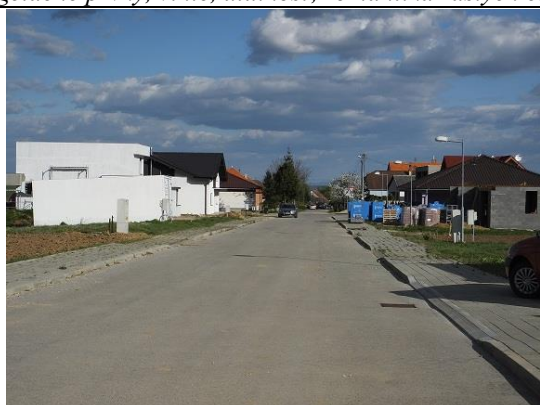
Tab. Štruktúry bývania	2012	2013	2014	2015
RD- nové (pred II. sv. vojnou)	6	6	6	6
RD- nové (po II sv. vojne)	255	255	255	255
RD- nové (po roku 1190)	115	121	125	128
Byty	376	382	386	389

Domček starej matere: nechýba ľudská mierka vidieckeho prostredia, regionálne prvky, tradičné vegetačné prvky, vinič, útulnosť, romantika zašlých čias

Deň otvorených dverí v DSS Kreatív. Organizátormi bol členovia združenia Via Nova ICS a Csemadok Új Hajtás.

Nová výstavba rodinných domov v obci, Nový Klasov I.

Bytová výstavba v obci- Nový Klasov II.

Školstvo a vzdelanosť

- Prvá škola bola v obci založená v roku 1822, druhá škola bola postavená začiatkom 20. storočia a tretia, moderná ZŠ bola postavená v rokoch 1960-1962. V súčasnosti je obec spádovou obcou a do základnej školy v Klasove chodia i deti z Babindolu a Veľkých i Malých Chyndíc. Školu navštevuje cca 104 detí. Napriek tomu, že v obci sú aj obyvatelia maďarskej národnosti, ZŠ je iba s vyučovacím jazykom slovenským. Obyvatelia majú možnosť chodiť do Veľkého Cetína, do Pohraníc resp. do Jelenca, kde sa nachádza ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským. Od r. 1994 do r. 2013 chodili žiaci mikrobusedom do obce Veľký Cetín. V súčasnosti nie je toľko žiakov, aby sa táto služba vykonávala.
- Materská škola v obci fungovala od roku 1960 a bola umiestnená v bývalej budove ZŠ (tej, zo začiatku 20. storočia) a v rokoch 1975-1981 bola postavená nová MŠ. MŠ v súčasnosti navštevuje cca 45 detí.
- Najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva majú občania so základným vzdelaním, čo sa javí v porovnaní s inými viac rozvinutými regiónmi výhodou pre vytvorenie pracovných miest s potrebou nižšieho stupňa kvalifikácie, prípadne pri podpore remeselných živnostníkov. Drobní remeselníci sú v súčasnosti žiadani.
- Jazykové znalosti: obec Klasov patrila medzi tie obce Podzoboria, kde bol väčší počet obyvateľov maďarskej národnosti. To znamená, že v 80-tych a 90-tych rokoch 20. storočia tu žilo až 80% obyvateľov maďarskej národnosti, ktorí denne používali tento jazyk a vyučovalo sa tu v ZŠ aj po maďarsky. Slovenský jazyk bol v tých časoch vedený iba ako štátny jazyk. V súčasnosti hovorí väčšina obyvateľov slovensky aj maďarsky. To je z hľadiska ich uplatnenia v súčasnosti výhoda. Trochu však zaostáva znalosť iných cudzích jazykov. Medzi cudzie jazyky môžeme zaradiť angličtinu, v niektorých prípadoch nemčinu. Mladšia generácia disponuje zväčša ešte ďalším cudzím jazykom (španielčina, ruština, francúzština). V ZŠ majú napr. možnosť učiť sa jazyk anglický a nemecký. Maďarsky hovorí už iba nízky počet detí. Výučba maďarského jazyka nie je možná. Mladí vďaka určitej jazykovej pripravenosti často odchádzajú za prácou do zahraničia. Stredná generácia a staršia generácia nemá ani základné jazykové znalosti vo svetových jazykoch. To zase obec znevýhodňuje pri získavaní investorov.
- V obci nie je možnosť vzdelávania sa. To platí i pre mikroregionálnu úroveň. Na základe záujmu občanov by bolo vhodné zriadiť „mikroregionálny dom vzdelávania“, v ktorom by prebiehali odborné semináre, odborné prednášky, vzdelávacie kurzy s certifikátom (akreditované), prípadne rekvalifikačné apod. Témy by mali byť vyberané podľa záujmu občanov.
- „Mestá a obce by mali byť budované prioritne pre deti“ – to odznelo na Bienále 2007 v Budapešti. To neznamená, že všade by mali byť detské ihriská, ale to znamená, že deti by mali svoju obec poznať, cítiť sa v nej bezpečne ale zažiť i dobrodružstvo, ktoré ich v dospelosti udrží v obci. Táto myšlienka je výzvou pre dospelých občanov, pre pedagógov. Možno by obec mala zvážiť spoluprácu vo výchove a vzdelávaní so školou.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Stupeň vzdelania	Počet obyvateľov	%
Základné	354	28,53
Učňovské (bez maturity)	183	14,75
Stredné odborné (bez maturity)	149	12,01
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	40	3,22
Úplné stredné odborné (s maturitou)	171	13,78
Úplné stredné všeobecné	33	2,66
Vyššie odborné vzdelanie	14	1,13
Vysokoškolské bakalárske	23	1,85
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	72	5,8

Vysokoškolské doktorandské	2	0,16
Bez školského vzdelania	139	11,20
Nezistené	61	4,92

Údaje pochádzajú zo Sčítania ľudu, domov a bytov z roku 2011.

Internet používa 45,6% obyvateľov, elektronickú poštu 38,67%, tabuľkami pracuje 29,81% a s textami 40,61% obyvateľov obce. Nepoužíva internet 38,92% obyvateľov, elektronickú poštu 42,14 %, 59,55% nerobí s tabuľkami a 40,77% obyvateľov nerobí s textami. Až 917 obyvateľov vôbec neuviedlo tieto informácie.

Kultúra a subjekty pôsobiace v obci

- *Kultúrny dom:* je súčasťou budovy, v ktorej sa nachádza i Obecný a Matričný úrad. Kultúrny dom sa využíva pri rôznych oslavách v obci, svadbách, zábavách, plesoch, vystúpeniach hostí apod.
- *Knižnica:* obecná knižnica je umiestnená v bývalom notariáte, ktorý je už po kompletnej rekonštrukcii. Knižnica je prístupná pre obyvateľov obce Klasov ale aj obyvateľov okolitých obcí.
- Obec si vedie vlastnú *kroniku*, do ktorej sa zapisujú významné udalosti v živote obce. V súčasnosti sa uvažuje nad obnovením fungovania kroniky, resp. nad online kronikou obce.
- *Pamätná izba:* po rekonštrukcii bývalého notariátu v nej bola vybudovaná i pamätná izba, kde sú umiestnené vzácne hodnoty obce, ako kroje, tradičný nábytok, obrazy a ostatná vybavenosť z minulých storočí.
- *Divadlo:* duch kultúry je základom nehmotného kultúrneho dedičstva. Cez kultúru sa formujú spoločnosť i národ. Kultúrny život v obci pestovali najmä učitelia s mládežou. Divadlu sa v Klasove venuje kultúrna organizácia Csemadok- u, vystúpenia sa pripravujú už iba čiastočne, najmä v maďarskom jazyku. Divadelný súbor pozostáva zo staršej aj mladšej generácie. Ochotníci mali v minulosti rôzne úspechy ako v Podzoborí, tak aj v zahraničí.
- *Etnografické prvky:* vlastné etnické prvky špecifické pre obec Klasov zatiaľ neboli zistené. Možno že v tejto oblasti nebol spracovaný dostatočný prieskum. Špecifické prvky vzhľadom na veľkosť obce a jej vývoj by sa dali očakávať. Ľudové zvyky udržiava združenie Csemadok a mládežnícke združenie Via Nova ICS. Tance, kroje a iné prvky zapadajú do širšieho regionálneho kontextu.
- *Hudba- hudobné skupiny:* v obci sa združujú občania zaoberajúci sa rockovou hudbou. Okrem toho hudobne nadaným občanom je aj p. Dražkovič, ktorý hrá na husle a saxofón a pri rôznych kultúrnych podujatiach vystupuje a sprevádza i folklórnu skupinu.

Ochotnícke divadlo v obci.

Kultúrne akcie v obci

- *Kultúrne dni obce*- organizuje každoročne združenie Csemadok- u. Slávnostné dni začínajú športovými hrami pre deti a mládež, tradičnou gastronómiou a pokračuje večernými koncertmi. Počas týchto dní sa usporadúva aj sv. omša, potom predstavenie domácich, okolitých aj zahraničných hostí. Týchto trojdňových podujatí sa zúčastňujú každoročne aj obyvatelia zahraničných partnerských obcí Alsóörs, Örbottyán a Váckisújfalu.
- *Stretnutie generácií (GT)* – toto podujatie sa koná v obciach Podzoboria, v r. 2012 sa konalo akurát v obci Klasov. V tom roku bolo toto podujatie už po 10. krát. Počas podujatia sa stretávajú obyvatelia okolitých obcí, prezentujú sa zvyky a tradície, organizujú sa rôzne aktivity (súťaže) pre deti a mládež, výstavy, semináre, konferencie a predstavenia pre dospelých. V tom roku sa organizovalo aj stretnutie veteránov a stretnutie motocyklov, kde sa prezentovali milovníci týchto atraktivít.
- *Pamätné dni (15. marec, 20. august, 23. október...)*- organizujú sa každoročne
- *Deň otvorených dverí v kaštieli (DSS Kreatív)*- koná sa v rámci kultúrnych dní v obci
- *Výstavy a workshop kreatívnych dielní DSS*- DSS Kreatív rozšírilo svoje aktivity a je otvorená spolupráci s obcou v rámci rôznych podujatí v obci.
- *Deň detí, deň matiek, deň dôchodcov*- organizujú sa v Kultúrnom dome
- V obci sa príležitostne organizujú stretnutia dôchodcov, výstava výšiviek apod.

Csemadok Új Hajtás- predstavenie v zahraničnom Örbottyáne v tradičnom klasovskom kroji.

Dni sv. Štefana v Klasove. Rok 2011.

Kultúrno- rekreačné centrá

K týmto centrám patria objekty a plochy, ktoré slúžia obyvateľom na rekreáciu, šport, resp. kultúrne podujatia. Bývalý objekt požiarnej zbrojnice slúži dnes ako klub mladých, kde sa odohrávajú súťaže stolnotenisového oddielu. V r. 2012 obec zrekonštruovala centrum, kde boli rozšírené zelené plochy a plochy pre verejné stretnutia. Sem patrí aj novovybudované námestie s lavičkami a novými drevinami v okolí. Areál je obľúbeným miestom domácich, keďže každým rokom sa tu konajú kultúrne podujatia pre všetky generácie. V blízkosti amfiteátra sa nachádza občianska vybavenosť a služby, park i parkovacie plochy. Nechýba tu Kultúrny dom s Obecným úradom, Klub mládeže, Pošta, Potraviny COOP Jednota, Kaviareň Due Fratelli, Bar Oáza, komunitné centrum a ďalej sa nachádza aj Materská škola a kostol. Všetky objekty a plochy sú verejnosti prístupné a sú bezbariérové. Je potrebné dodať, že o zelené plochy v okolí námestie sa obec za tie roky starala maximálne, čo znamená, že do budúcnosti je potrebné tento vytvorený štandard zanechať.

Mimovládne organizácie v obci

- Organizácia Csemadok Új Hajtás- podporuje najviac kultúrnych podujatí už od 50. - tých rokov 20. storočia.

- Mládežnícke združenie Via Nova ICS- podporuje mládežnícke akcie- hlavne výstavy, pamätné dni, zábavy, semináre v maďarskom jazyku
- KZOM- Kultúrne združenie občanov a mládeže
- Younger Generation of Klasov – skupina mladých ľudí z Klasova
- Zväz záhradkárov a vinárov- organizujú ochutnávku vín a výstavy.
- Poľovnícke združenie
- Združenie Kreativ plus- občianske združenie zaoberajúce sa kreatívnymi dielňami v DSS Klasov

Regionálne združenie Podzoborských obcí- Zoboralji Községek Regionális Társulása (maď.)- obec Klasov je súčasťou Regionálneho združenia Podzoborských obcí, ktoré bolo založené v r. 1993. Toto združenie spája obyvateľov nasledovných obcí: Koliňany, Žirany, Jelenec, Štitáre, Nitrianske Hrnčiarovce, Pohranice, Dolné Obdokovce, Klasov, Branč, Veľký Kýr, Veľký Cetín, Malý Cetín a Čechynce. Tieto obce tvoria rámec maďarských obcí Podzoboria, ktoré si dodnes zachovali podobnú kultúru, zvyky a tradície, ľudovú architektúru i ľudové kroje. Napriek tomu, že typická architektúra sa pomaly z územia vytráca, je možné nájsť po obciach niekoľko pomerne zachovalých príkladov pre oblasť typického ľudového staviteľstva.

Regionálne združenie Dolná Nitra, o. z. - Obec je členom aj Dolnej Nitry, ktorá v súčasnosti sídli v Golianove. Územie Dolnej Nitry spája celý rad spoločných čŕt. V rámci tohto združenia sa jedná o jazykovo zmiešané územie ako dôsledok prelínania dejín dvoch národov Slovákov a Maďarov. Nechýbajú ani spoločné regionálne prvky v kultúre, odievaní či v tradičnej štruktúre zástavby a v oblasti architektúry. Obec v rámci tohto združenia spolupracuje s obcami ako: Pohranice, Klasov, Golianovo, Malý a Veľký Lapáš, Malé a Veľké Chyndice, Čechynce, Malý a Veľký Cetín, Vinodol, Babindol, Paňa, Lúčnica nad Žitavou, Melek, Žitavce. Územie Dolnej Nitry je takisto reprezentované aj v zahraničí.

Šport

- V obci je aktívna Telovýchovná jednota Klasov. Tá udržiava i športový areál (futbalové ihrisko) a organizuje športové akcie. Futbal a stolný tenis bol základnou športovou disciplínou v obci. Každoročne sa v obci koná špecifický turnaj „Kopanie jedenástok“.
- Športový areál je vhodné dobudovať po stránke objektov i zelene
- V súčasnosti v obci pribudli tenisové kurty, ktoré patria k penziónu Agroland
- V obci sa organizujú tiež stolnotenisové turnaje a turistické akcie
- Športové rybárstvo – zatiaľ sa v obci realizuje na vodnej nádrži Vráble
- Športové poľovníctvo – realizuje sa najmä poľovanie na bažanty, keďže v obci je bažantnica a bažanty sú vypúšťané do prírody, prostredníctvom bažantnice sa stavy bažantov v prírode dopĺňajú. V obci je založené a činné Poľovnícke združenie.

Služby v obci, stav a potenciál

- **Obecný úrad:** volení zástupcovia obce i zamestnanci obecného úradu by mali prioritne zabezpečovať plánovanie rozvoja obce, potreby občanov v obci a ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva v obci. Obecný úrad sa nachádza pri bývalom notariáte. Budova bola postavená v období socializmu (asi 70. roky 20. storočia). V budove OcÚ sa nachádza tiež kultúrny dom so sálou a vybudovaná kuchyňa. V súčasnosti sa uvažuje s rekonštrukciou objektu. Okolo objektu sa nachádzajú vzrastlé stromy – brezy vo veku cca 35-50 rokov, ktoré objekt rámujú. Obecný úrad je verejnou inštitúciou, opлотenie pred OcÚ nemá opodstatnenie, len objekt z časti zakrýva. Možno by objekt OcÚ mal byť uvoľnený a zviditeľnený.
- **Pošta:** stojí na svojom pôvodnom, historickom mieste. Objekt je schovaný v zeleni.

- *Ďalšie dostupné nasledovné služby* (niektoré už boli spomínané vyššie): prevažujú služby komerčného charakteru - predajňa potravín, pošta, zariadenia pre deti a mládež, sociálne a opatrovateľské služby, fitness centrum, kamenárstvo, stolárstvo, maliarstvo, pohostinstvo, ubytovanie, stravovanie. V obci chýba trhovisko.
- *Sociálne služby pre komunitu- komunitné centrum*: obec sa môže pýšiť rekonštruovaným komunitným centrom, ktoré sa nachádza v centre obce, popri autobusových zastávkach a oproti objektu COOP Jednota. Je to zriadené centrum pre vytváranie nových komunít v obci- pre deti a mládež z DSS Kreatív spoločne s ostatnými obyvateľmi obce. Ide o priestor, kde majú možnosť občianske združenia sa stretávať s obyvateľmi obce a spolupracovať. Nájdeme tu aj zriadené fitness centrum pre mladých.
- *Fitness centrum*: je súčasťou Komunitného centra v obci. Priestory sú zariadené moderným príslušenstvom, využívajú ho milovníci športu, fitness cvičení. Fitness centrum bolo sprístupnené v r. 2015.
- *Kaviareň Due Fratelli*: vlastníkmí fitness centra a kaviarne sú domáci obyvatelia, z čoho vychádza, že obec naplno podporuje podnikanie mladých v obci. Kaviareň bola vybudovaná z bývalých objektov COOP Jednota. Dnes je miestom, kam chodia mladí a mladé rodiny. Výhodou kaviarne je, že v interiéri nie je povolené fajčiť, keďže majitelia chceli vytvoriť kultúrne prostredie v centre obce, kam môžu bez problémov chodiť aj mamičky s deťmi a vychutnať si nielen kávu, ale aj cukrárenské výrobky. Majitelia majú v pláne časom doplniť tieto služby, a to predajom zmrzlín.
- Po stránke dostupnosti služieb obec nedostatočne reaguje na potreby obyvateľov. V obci nie je automat, bankomat, pobočka žiadneho peňažného ústavu, poisťovne ani inej inštitúcie poskytujúcej služby obyvateľstvu. Obec zatiaľ nepodporuje internetové prípojky pre domácnosti. Tiež v obci nie je možnosť kúpy suvenírov, tradičných výrobkov, tradičných jedál, ale nie je možné získať ani informácie o obci priamo v informačnom centre, obci chýba informačná kancelária.
- V obci chýba tiež fyzicky informačný systém, ktorý by navigoval návštevníkov k Obecnému úradu, pošte, informoval o názvoch ulíc apod. Vhodné je zriadiť informačné centrum a ekologicko- poradenské centrum vo vzťahu k podpore ekologického hospodárenia.
- Ďalej v obci chýba vlastná obecná polícia, hasičský zbor a požiarnou zbrojnicou, zdravotné stredisko pre občanov, zubná ambulancia, lekáreň apod.
- *Zdravotná starostlivosť*: poliklinika je vo Vrábľoch a v Nitre, lôžková časť je v Nitre. V obci je Dom sociálnych služieb, avšak jeho zamestnanci sa starajú len o deti ubytované v tomto zariadení. Do obce v súčasnosti žiaden lekár neprichádza. Ambulantná starostlivosť by mohla byť poskytovaná aspoň počas vybraných dní v týždni, vzhľadom na počet starších obyvateľov v obci. V minulosti do obce prichádzala detská lekárka, teraz už ani táto služba nie je zabezpečená. Lekáreň sa tiež nachádza najbližšie vo Vrábľoch. Možno by najmä starší ľudia mohli mať možnosť konzultácií s farmaceutmi i v obci.
- Dopravné spojenie z obce je možné len do Nitry alebo do Vrábľov. Pri cestovaní ďalej je potrebné v týchto mestách prestupovať. Vhodné by bolo pre prípad potreby zriadiť „súkromného dopravcu“ typu „taxi“ najmä pre zvýšenie mobility starších občanov. Parkovacích miest je v obci v súčasnosti dostatok, kvalita parkovacích státí je dobrá pri cintoríne, v centre pred potravinami, kaviarňou, barom a pred obecným úradom. Chýba parkovisko pri kaštieli.
- Z hľadiska dopravného systému je potrebné tiež riešiť autobusovú zastávku pri novej zóne 1 a spomaľovacie ostrovčeky na začiatku obce. Stresovým dopravným uzlom je križovatka ciest z Klasova do Vrábľov a smerom k viniciam nad Dyčianskou dolinou. Sú tu časté prípady dopravných nehôd.
- Pohrebne služby: zabezpečované sú cez Správca cintorína, ktorí majú sídlo vo Vrábľoch.
- V obci chýbajú tiež niektoré ďalšie služby, ako napr. kaderníctvo, krajčírstvo, obuvník, kováč apod.

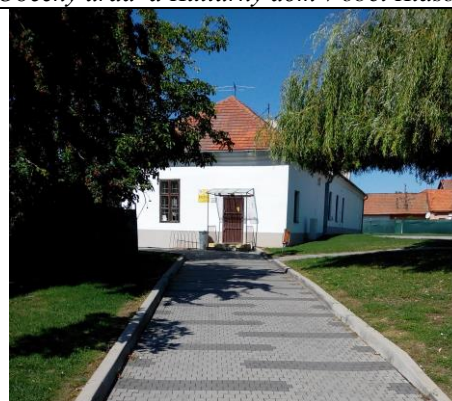
Pohľad na centrum obce, kaviareň a bývalý notariát.

Obecný úrad a Kultúrny dom v obci Klasov.

Materská škola po rekonštrukcii

Pošta pod orechom

- Poľovníctvo: poľovný revír existuje v katastri obce od roku 1960, kedy bolo potrebné posilniť stavy zveri v revíri zvýšenou starostlivosťou o ňu. V katastrálnom území je bažantnica – chov bažantov a ich vypúšťanie do voľnej prírody v rámci udržania stavu bažantov. O chov bažantov sa stará Poľovné združenie obce Klasov.
- Ekologický cestovný ruch – tento zámer si stanovili obce mikroregiónu Podzoborie v roku 2002 s cieľom chrániť a obnovovať prírodné, kultúrne a historické dedičstvo mikroregiónu.
- Vinohradníctvo a vinárstvo – Po útlme v 19.storočí sa v roku 1902 znova začali vysádzať na území obce vinohrady. V Klasove sa zachovali tradičné malé súkromné viničky, veľko výsadby viníc tu realizované neboli. Celkový rozsah viníc je asi 50 ha. Po roku 1990 poklesol záujem o kúpu hrozna, dochádza k zániku alebo opusteniu viníc, udržiavajú ich už len nadšenci. Vo vinohradníckej oblasti sa predpokladá 120 viníc, 70 hajlochov, je tu plastika sv. Urbana, patróna vinohradníkov. Počet viníc v poslednom období klesol z dôvodu nezájmu novej generácie o pestovanie viniča a výrobu vína z vlastnej malo produkcie. Jediným malopestovateľom v obci je Attila Major, ktorý sa zaoberá produkciou a predajom vína pre obyvateľov obce ale aj pre široké okolie. Niektoré hajlochy sú už prestavané na rodinné domy či veľkoobjemové pivničné domčeky, tieto objekty stratili pôvodnú identitu a svojim zjavom narušili identitu celej vinohradníckej oblasti. Prestavené objekty sa z časti používajú ako chaty, ale i ako rodinné domy v letnom období. Zachované pivnice je potrebné podporovať, udržiavať v pôvodnom stave. Činnosť Spolku vinohradníkov a záhradkárov pokračuje i v súčasnosti.

	
<p>Vzorovo a v duchu slovanskej tradície upravené hroby – kobercové výsadby kvetov</p>	<p>Mulčovacia kôra na hrobe namiesto kvetinovej výsadby</p>
	
<p>Vodný prvok na cintoríne</p>	<p>Sakrálna plastika zakrytá tujami</p>

Potenciálne aktivity:

- *vínna turistika* – celoročná ponuka kvalitných vín vo vinohradoch nad Dyčianskou dolinou doplnená s kultúrou servírovania vín a stolovania
  - informačné letáky o možnostiach ochutnávok
  - do systému „otvorených pivníc“ vytypovať najmä pivnice tradičné, udržiavané, začlenenie do systému konzultovať s vlastníkmi pivníc ako aj ich ochotu dlhodobo sa podieľať na tomto projekte. V súčasnosti sa organizujú „dni otvorených pivníc“, ale zatiaľ iba neoficiálne, pre domácich a hostí z partnerských obcí
  - možnosť zakúpenia vín v danej pivnici
  - zriadiť logo „Podzoborskej vínnej cesty“ (súčasť loga - zlaté a modré strapce)
  - vydať osobitnú mapu Podzoborskej vínnej cesty s vyznačenými pivnicami a službami, ktoré sú poskytované v rámci návštevy.
  - propagácia programu a podujatí, ktoré budú organizované v rámci vínnej cesty (sviatok sv. Urbana, vinobranie, degustácie, súťaže, festivaly apod.), možno návšteva novovybudovanej výhľadne vo viniciach
  - sprostredkovanie ponuky „Dovolenka na vinohradníckom dvore“ – dohoda s CK

- zapojenie sa do projektu Medzinárodná vínná magistrála „Váh- Dunaj- Ipel“, CR-I.“ schválený v roku 1999 v obci Mužla. K tomu je potrebné vytvoriť funkčnú organizačnú jednotu za mikroregión Podzoborie i za obec Klasov, ktorá bude spolupracovať i s maďarskou stranou.
- podporiť atraktivitu obcí, aby návštevníkov pribúdalo. To súvisí s udržaním obce v jej tradičnom vidieckom duchu, s udržaním ľudovej architektúry, kvalitným prostredím v obci i so službami
- vybudovať náučný chodník (resp. informačný systém) o tomto tradičnom agroekosystéme i o tradičných pivniciach a hajlochoch a nasmerovať turistov k novovybudovanej výhľadne vo viniciach
- *ovocinárstvo* – ovocné sady sa v súčasnosti v katastri obce nenachádzajú. V obci však existovali ovocné sady, ktoré boli postupne vyrúbané, pozemky boli rozparcelované a postavené tu boli rodinné domy. Zo sadov sa ovocím zásoboval prioritne kaštieľ, a to za čias Weiszovcov, ale i po II. sv. vojne. Ovocné dreviny sa udržali v súkromných záhradách pri starších domoch. Nové domy majú zväčša len okrasné. Tiež medzi vinicami boli a sú roztrúsené veľko korunné tradičné sorty ovocných stromov, v súčasnosti sa však už objavujú i nepôvodné, produkčné štvrtkmene i ovocné steny na vedení. Zo stromov sa najčastejšie pestovali orechy a čerešne, prípadne moruše, pri pivniciach i slivky. Tieto ovocné dreviny je potrebné vo viniciach zachovať, pretože podporujú génia loci vinohradníckej oblasti.
- *poľnohospodárske produkty*: vhodné je venovať sa výrobe a produkcii takých poľnohospodárskych výrobkov a produktov, ktoré by mohli byť na trh uvádzané pod ochrannou známkou. Napr. by bol vhodný chov bielych slovenských husí šľachtených vo VÚŽV v Nitre na veľkú pečenku. Tieto tradičné produkty a výrobky by sa mohli dostať do obchodnej siete v menšom množstve najskôr v Klasove, čím by si daný výrobok získal meno, neskôr do širšieho okolia.

HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Ekonomicko-podnikateľské prostredie obce

Po II. svetovej vojne na rozvoj osídlenia výrazne vplývala industrializácia Slovenska, ktorá viedla k vytvoreniu priemyselných centier. Pri obci Klasov sú takýmto regionálnym centrom priemyslu Vráble s 500 – 999 zamestnancami. Je tiež predpoklad budovania ďalších pracovných príležitostí v tomto centre. Rozvoj priemyslu celkove oslabil štruktúru vidieckeho osídlenia, avšak určitú silu si udržali tradične väčšie obce, ktoré sa nachádzali vo vhodnej dopravnej polohe a v hospodársky prosperujúcejšom území. To sa týka i obce Klasov. Jej lokalizácia predurčuje obec k ďalšiemu rozvoju.

Nutné je podotknúť, že obec Klasov spadá do prvého stupňa kohézného rastu v Nitrianskom kraji, čo jej dáva možnosť rozvoja, čerpania dotácií zo širokej škály fondov apod.

Nezamestnanosť v obci bola v roku 2002 až do 18%. Dnes nezamestnanosť dosahuje hodnotu cca 6%. Na tomto fakte má zásluhu najmä vybudovanie priemyselnej zóny vo Vrábľoch, ale i oživenie pracovných príležitostí priamo v obci.

Podnikateľské subjekty v obci: tie príležitosti pre zamestnanie sa v obci (inštitúcie, firmy a ich pobočky). Sú to:

„Kreatív“ *zariadenie sociálnych služieb*: Kapacita zariadenia je 141 klientov, ktorí sú umiestnení podľa druhu postihnutia v 5 oddeleniach: výchovné oddelenie s počtom klientov 38, imobilné oddelenie s počtom klientov 25, čiastočne imobilné oddelenie s počtom klientov 25, zdravotné oddelenie s počtom klientov 40, samostatnú časť zariadenia tvorí chránené bývanie s počtom klientov 13.

Na Obecnom úrade sa jedná o prevažne administratívnu činnosť zamestnancov, v škole a škôlke ide prevažne o pedagogickú činnosť a pomocné práce (kuchárka, upratovačka), opatrovateľskú službu vykonávajú prevažne ženy, pričom sa starajú o starších, imobilných ľudí, zariaďujú pre nich veci, robia nákupy, upratávajú apod.. V rámci VPP sa jedná o pomocné práce v obci, ako je napr. čistenie ulíc, kosenie trávnikov apod.

- *Firma Triticum* so sídlom vo Vrábl'och: firma je zameraná na poľnohospodársku produkciu, v obci prevádzkuje sklad obilnín
- *Invest- servis s.r.o.* so sídlom v Lúčnici nad Žitavou: firma sa zaoberá výrobou a predajom stavebných materiálov, v obci je prevádzka vyrábajúca krbové vložky
- *Penzión Agroland*: poskytuje ubytovanie a stravovanie prípadným návštevníkom obce
- *Mosap, a.s. Nitra*: Prenájom skladov, hospodárskych objektov apod.
- *AGF spol., s.r.o.* firma sa zameriava na produkciu poľnohospodárskych produktov, z nich dominujú obilniny. Všetky služby si firma zabezpečuje formou dodávateľov.
- *Potraviny COOP Jednota*: obchod a predaj potravín, ale i iného tovaru je základnou činnosťou tejto firmy
- *Arrow, s.r.o.*: prekladateľské a tlmočnicke služby
- *European Corporation, a.s.*: ostatné odborné, vedecké a technické činnosti
- *Preston, s.r.o.*
- *Nákladná automobilová doprava*: jedná sa o prepravnú činnosť, firma vlastní nákladné automobily a prepravuje tovar v rámci Slovenska i v zahraničí
- *Cent* – poľnohospodárska produkcia vo vlastnej réžii a s vlastnou silou
- *Vega- trade* – poľnohospodárska produkcia vo vlastnej réžii a s vlastnou silou
- *LAFEHER, s.r.o.*
- *Rush Slovensko, s.r.o.*
- *Plain Text, s.r.o.*- poradenstvo týkajúce sa počítačov
- *SANA IN, s.r.o.*- ostatné zábavné činnosti a voľnočasové aktivity
- *Stavebná Firma Brixo, s.r.o.*- výstavba obytných a neobytných bytov
- *VAVE, s.r.o.*- elektronická inštalácia
- *PETJUR Plus, s.r.o.*- účtovnícke a auditorské činnosti, vedenie účtovných kníh, daňové poradenstvo
- *PROFIVIDEO, s.r.o.*- Podporné činnosti súvisiace s výrobou filmov, videozáznamov a televíznych programov
- *9nine, s.r.o.*- elektrická inštalácia
- *HE- NI TRANS, s.r.o.*- nákladná cestná doprava
- *TM Záhon, s.r.o.*- výstavba obytných a neobytných budov
- *Fratelli A&M, s.r.o.*- jedálne

Živnostníci zamestnávajúci seba, prípadne i ďalších zamestnancov:

Stolárstvo REMI:	1 zamestnaný
Alžbeta Urbanová ElisabethCosmetic	1 zamestnaný
Maliar- natierač	1 zamestnaný
Kamenárstvo:	1 zamestnaný
Ladislav Fehér Oáza United:	1 zamestnaný
Vladimír Varga VV Elektronik	2 zamestnaní
Ing. Ladislav Varga VALA	1 zamestnaný
Milan Gyepes Stolárstvo	1 zamestnaný
Peter Mikla Pemik	2 zamestnaní
Tibor Záhon, T.z	2 zamestnaní
Peter Lisý Femiklim	1 zamestnaný
Zoltán Javorka HE- NI TRANS	2 zamestnaní
Lajos Gyepes ZOKLARO	1 zamestnaný

Ján Major ML	1 zamestnaný
Boris Móza	1 zamestnaný
Ing. Andrej Marci	1 zamestnaný
Róbert Gyepes ROMAS	1 zamestnaný
Emília Lenčేశová	1 zamestnaný
Štefan Bedy	1 zamestnaný
Jana Vagová	1 zamestnaný

Okrem toho sa v obci dlhodobo prejavuje trend k samozásobiteľstvu.

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že obec je zameraná vo veľkej miere i v súčasnosti na poľnohospodárstvo, na čo má i predpoklady. Predsa však tu hrozí riziko v období klimaticky a mikroklimaticky nevhodných podmienok či katastrof, a zároveň je v rámci Európy nadprodukcia potravín. Poľnohospodársku výrobu je potrebné diverzifikovať, hľadať nové možnosti produkcie (patentované produkty a výrobky), nové technologické postupy (resp. stavať na tradičných technologických postupoch), veľkoplošné hony rozdrobiť a pestovať pestrejší sortiment, pestovať napr. energetické plodiny a rastliny ako alternatívne zdroje energie, využívať pri plánovaní neďalekú SPU v Nitre a jej potenciál apod.

Penzión Agroland – ubytovanie a stravovanie.

Areál firmy Triticum. V pozadí hrad Gýmeš.

Pohľad na obec od cesty I/51 – zelená oáza

Centrum obce

Obec ako potenciál pre ďalšie možné zamestnanie občanov:

Nezamestnanosť v obci je pomerne nízka, to svedčí o dobrej pracovnej morálke, ale i sociálnej a životnej úrovni. Ak občania sú cez deň v zamestnaní, mali by mať po príchode z práce zabezpečené kvalitné služby v obci. To je oblasť zatiaľ nedostatočne pokrytá a dáva priestor na vytvorenie ďalších pracovných miest napr. formou živnosti a poskytovania služieb.

V obci sú pomerne málo rozvinuté služby, živnosti a tradičné remeslá. Napríklad i správu cintorína má v starostlivosti firma so sídlom vo Vrábľoch, ktorá už získala koncesiu na pohrebnícke služby, je však pozitívom že zamestnáva dvoch občanov z obce. Nízka úroveň služieb súvisí so strachom podnikať. Je tomu tak preto, že občania majú obavy z neistoty, z nestability pri podnikaní, nechcú niesť riziko, tiež sa obávajú neustále sa meniacich pravidiel. Napriek tomu až 34% občanov by si chcelo vyskúšať podnikanie. To je pomerne vysoké percento, týchto občanov by bolo vhodné podporiť a pomôcť im v začiatkoch. V rámci podpory podnikania by bolo možno vhodné vypísať súťaž medzi občanmi o najlepší podnikateľský nápad, ktorý by obec víťazovi pomohla rozbehnúť.

Keďže pre občanov tradičné živnosti a remeslá stratili punc identity a lukratívnosti, je v obci snaha podporiť modernú priemyselnú zónu s novými technologickými procesmi, prípadne podporiť nové aktivity, ako sú obchodovanie, prevádzkovanie nevýrobného sektoru apod.

Dochádzanie za prácou:

Väčšina produktívneho obyvateľstva dochádza za prácou, najčastejšie do mesta Vrábľe, do Nitry a do Jadrovej elektrárne Mochovce. Mimo regiónu je zamestnaných asi 15% obyvateľov a traja sú zamestnaní v zahraničí. Najviac občanov dochádza za prácou do Vrábľe, nakoľko tu je prosperujúca priemyselná zóna s vysokým počtom firiem. Vrábľe sú pritom vzdialené od obce cca 4 km, čo je z hľadiska dochádzania veľmi priateľná skutočnosť.

Napriek tomu obec uvažuje o zriadení priemyselnej zóny, aby občania nemuseli za prácou dochádzať a mali viac voľného času.

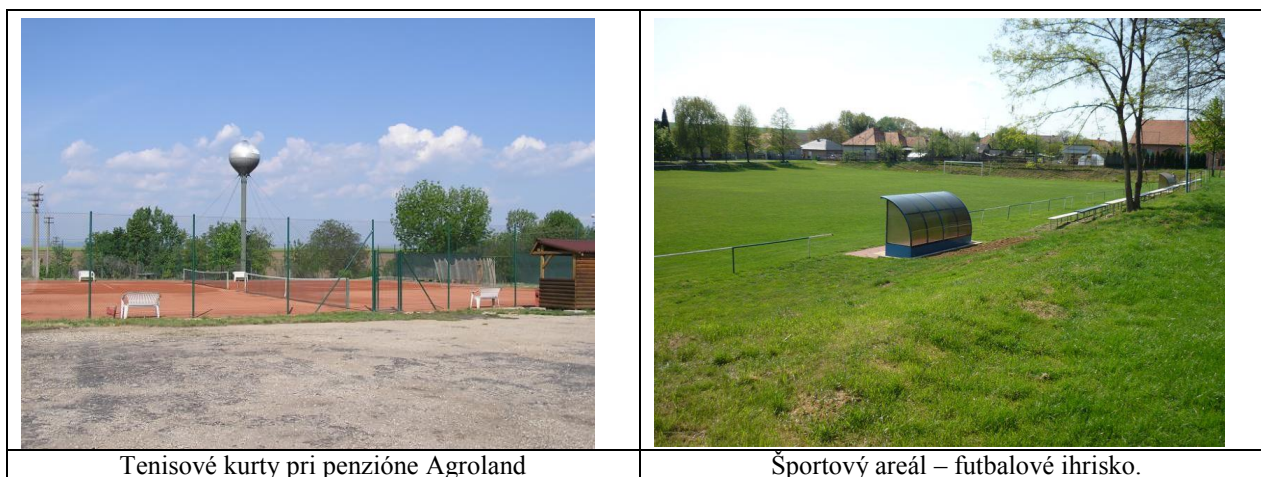
Cestovný ruch a rekreačný potenciál

Atraktívne prvky, ktoré by mohli podporiť najmä externú atraktivitu obce pre jej návštevníkov:

- *Vínna cesta na území mikroregiónu Podzoborie:* obec je súčasťou tohto mikroregionu. Tento mikroregión pripravil projekt „Akčný plán rozvoja ekologického cestovného ruchu na Podzoborskej vínnej ceste“. Tento materiál pojednáva o rozvoji služieb, podpore vínnej kultúry, apod. Obec je do tohto projektu zaradená na základe jestvujúcich vinogradov a tradičných vínnych domčekov, ktoré sa nachádzajú nad Dyčianskou dolinou. Projekt je k dispozícii na Obecnom úrade v Klasove a je možné ho využiť pri rozvoji obce i regiónu.
- *Kaštieľ rodiny Weiszovcov,* ich unikátna rodinná hrobka, park pri kaštieli, rehabilitačné zariadenie v kaštieli, ktoré v súčasnosti slúži len pre obyvateľov Domu sociálnych služieb. Možno by bolo vhodné zriadiť v časti kaštieľa expozíciu pripomínajúcu rodinu Weiszovcov. Zároveň stojí za úvahu, či by v časti kaštieľa nemohli byť apartmány pre prípadných solventných návštevníkov.
- *Park pri kaštieli:* hoci je park udržiavaný, predsa by bolo vhodné prehodnotiť zdravotný stav drevín, určiť zásahy na ich ozdravenie, prípadne prehodnotiť tiež kompozíciu parku, vybavenosť parku apod.
- *Ubytovanie:* v obci je možné ubytovať sa v Penzióne Agroland. Počet poskytovaných lôžok je 20. V tomto penzióne je tiež reštaurácia, ubytovanie je poskytované i s raňajkami, ktoré sú v cene ubytovania. V tomto penzióne by bolo vhodné zriadiť „Turisticko-informačné stredisko“ s informačným servisom v rámci mikroregionu Podzoborie
- Ďalšie ubytovacie kapacity v obci nie sú. Vhodné je uvažovať s poskytovaním lôžok v súkromí.
- V roku 1965 bol v obci realizovaný vrt do hĺbky 1240 m. OP vyčistení tohto vrtu je predpoklad čerpania termálnej vody o teplote až 95°C, čo dáva možnosť rekreačného využitia a rozvoj turistického ruchu v obci (napr. Wellnesscentra) so širokým spádovým územím (Nitra – 85 tis. obyvateľov, Vrábľe 15 tis. obyvateľov a príslušné obce). Obec Klasov spadá do oblasti perspektívneho liečebno-rehabilitačného európskeho centra ťahajúceho sa od Nitry k Topoľčiankam a ďalej na Tekov.

- *Objekty:* tenisové kurty pri Penzióne Agroland dávajú možnosť aktívneho oddychu.
- *Majer:* jedná sa o zaujímavé územie z hľadiska potenciálu. V tejto lokalite sú zachované objekty v duchu ľudovej architektúry, niektoré sú opustené alebo využívané len ako víkendové domy. Udržiavané sú tu ovocné sady s pôvodnými druhmi ovocných drevín. Lokalita má potenciál stať sa osadou s ekologickým hospodárením, prípadne ako lokalita agroekoturizmu. Vhodné by bolo na majeri chovať kone a majer by sa tak mohol stať jedným z cieľových bodov „turistiky na koni“.
- *Športový areál v obci:* v obci sa nachádzajú tenisové kurty pri penzióne Agroland a futbalové ihrisko.
- *Cyklistické trasy a turistické chodníky:* v súčasnosti nie sú cez katastrálne územie vybudované, avšak vzhľadom na blízkosť hradu Gýmeš a iných atrakcií v okolí je dobudovanie týchto trás by bolo vhodné.

Z uvedeného vyplýva, že cestovný ruch sa na tomto území je možné realizovať prevažne v podobe pohybového cestovného ruchu viazaného hlavne na letnú sezónu, pričom hlavné druhy aktivít by mohli byť cykloturistika, pešia turistika, rekreačné rybárstvo (na vodnej nádrži Vráble) a rekreačné poľovníctvo (bažanty). Aktivity, ktoré môžu v najväčšej miere ovplyvniť cestovný ruch obce, sú vinohradnícke tradície, športovania a v neposlednej miere skutočnosť, že územie nie je doteraz výraznejšie poškodené negatívnymi vplyvmi životného prostredia. Treba však posilniť ekologickú stabilitu a rekreačný potenciál územia.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Základná charakteristika územia

Základné údaje o obci: Obec sa nachádza v nitrianskom kraji v okrese Nitra, od mesta je vzdialená cca 13 km, od mesta Vráble cca 3 km. V obci žije 1257 obyvateľov. Výmera katastrálneho územia obce je 1223 ha.

Lokalizácia obce: Obec Klasov leží v strednej časti Žitavskej pahorkatiny v doline Babindolského potoka asi 4 km západne od mesta Vráble smerom k mestu Nitra. Jedná sa o obec s charakteristickou prícestnou štruktúrou zástavby. Cez obec ako hlavná dopravná tepna prechádza okresná komunikácia, ktorá do obce odbočuje z cesty I/51, vedie cez Babindol a Klasov a opäť sa napája na cestu I.tr.č. 51, ktorá pokračuje ďalej do Vrábl'ov. Táto okresná cesta bola pôvodnou historickou cestou spájajúcou Vráble s Nitrou. Po vybudovaní obchvatu mimo obcí Babindol a Klasov, ktorý sa stal súčasťou cesty I/51 došlo k zníženiu intenzity dopravy v obci Babindol i Klasov. Je však potrebné povedať, že obec Klasov z cesty I/51 je

jasne čitateľná, nakoľko obec sa nachádza v údolí a cesta prechádza ponad obec. Z cesty I/51 je jasne viditeľný kostol - urbanistická dominanta obce.

Terénne podmienky, reliéf: Terén obce je mierne zvlnený, jedná sa pahorkatinu, ktorá je prechodom medzi Žitavskou nivou a pohorím Tríbeč. Nadmorská výška územia sa pohybuje od 160 do 238 m.n.m. Svahovitosť pozemkov je od rovinatých až po výrazné svahy so sklonom až 17°, prevládajú však mierne svahy.

Pedologické podmienky: Patrí medzi poľnohospodársky intenzívne využívané územie (obilnársko-repárska oblasť s rozvinutým ovocinárstvom, vinohradníctvom a živočíšnou výrobou). V katastri obce Klasov prevažujú černozeme typické, karbonátové, pôdy hlboké, bez skeletu. Zistené boli však i iné HPJ: -fluválne glejzeme, stredneťažké, -hnedozeme na sprašoch, stredneťažké, -hnedozeme erodované a regozeme, stredneťažké a -hnedozeme pseudoflejové na sprašiach, ťažké.

V katastrálnom území obce je 1085 ha poľnohospodárskej pôdy, prevažuje orná pôda (80%). Ďalej sa tu nachádzajú v menšom podiele trvalé trávne porasty a najmä vinice, ktoré predstavujú historickú krajinnú štruktúru ale i rekreačný potenciál obce. V celom katastrálnom území je len jeden lesný porast o výmere cca 3 ha.

Z uvedeného je zrejmé, že rozvoj obce na poľnohospodárskej činnosti je oprávnený, pôdy vykazujú vysokú kvalitu. Avšak vysoký podiel intenzívne obrábanej veľkblockovej ornej pôdy predstavuje ohrozenie pôd eróziou, zníženie diverzity rastlinných a živočíšnych druhov, zhoršenie pôdných vlastností, ohrozenie vodných tokov v dôsledku erózneho zmyvu a tiež nízky podiel ekostabilizačných krajinných prvkov. Aj keď ide o územie pomerne chudobné na zrážky, práve búrkový charakter dažďov v mesiacoch máj a jún, znamená z hľadiska erózných vlastností spolu s nedostatočne vyvinutým rastlinným krytom vážne nebezpečenstvo. Vodnou eróziou sú ohrozené pôdy na svahoch zo sklonom nad 8 %.

Klimatické podmienky: Záujmové územie patrí do klimatickej oblasti teplej (klimatické a fenologické pomery Západoslovenského kraja), okrsku mierne suchý. Priemerné teploty uvádzané v odbornej literatúre sú väčšie z toho dôvodu, že záujmové územie sa nachádza v zastavanom území mesta. Na základe výskumu je dokázané, že teplotné pomery v meste sú o 2-5°C vyššie v porovnaní s voľnou krajinou. Katastrálne územie spadá do oblasti veľmi teplej, nížinnej, veľmi suchej. Najchladnejší mesiac je január s priemernou teplotou -2,6 °C, najteplejší júl s priemernou teplotou 20 °C. Priemerná teplota za rok je 10 °C, za vegetačné obdobie (apríl - september) je 15,5 °C. Maximálne teploty dosahujú + 36 °C a - 22 °C. Priemerný dátum prvého mrazu je 21. IX.. Priemerný dátum posledného mrazu je 20.IV.

Hydrologické podmienky: Na zrážky je najbohatší marec a najchudobnejší február. Z hľadiska vegetačného obdobia sú najbohatšie mesiace máj a jún (vo väčšine prípadov z búrkových dažďov) a najchudobnejší je apríl. Priemerný dátum prvého dňa so snehovou pokrývkou je 3. XII.. Priemerný dátum posledného dňa so snehovou pokrývkou je 28. II.. Väčšina k.ú. je závislá od atmosférických zrážok. Prirodzeným recipientom je Babindolský a Klasovský potok. Na ich sútoku v prípade prívalových dažďov vzniká permanentne zaplavované územie, kde sa vyvinulo vlhkomilné spoločenstvo. Z časti zastavaného územia je povrchová voda odvádzaná kanalizáciou. Rýchle odvedenie vody spôsobuje jej neskorší nedostatok v území, takže ak majú byť plochy zelene v zastavanom území kvalitné, potrebné je ich zavlažovanie. Výmera vodných plôch v katastrálnom území obce je 14,5 ha, sú to jednak vodné toky a jednak časť vodnej nádrže pri Vrábľoch. V obci bol v roku 1965 realizovaný vrt, ktorým bola navrátna voda s teplotou 95°C.

Veterné podmienky: Prevládajúci smer vetra je východný a severovýchodný. Najsilnejší vietor je severozápadný a západný. Sila vetra jednotlivých smerov v Beanfortových stupňoch je 2-3 stupne, čo je slabý vietor.

Vegetačné pomery: Podľa fytografického začlenenia patrí riešené územie do oblasti karpatsko-panónskej flóry. Nachádza sa na rozhraní jaseňovo-brestovo-dubovitých a jelšových lužných lesov. V riešenom území sa vyskytujú bežné druhy flóry typické najmä pre panónsku oblasť.

Súčasná vegetácia: Žitavská pahorkatina - nížinný pahorkatinný reliéf so sprašovými pokrovmi, s výnimkou malých lesných remízokov a hájov je úplne odlesnená a premenená na vysoko produktívnu ornú pôdu. Charakterizuje ju malé zastúpenie prvkov ÚSES.

Zeleň zastavaného územia: Pozitívom je pomerne dobré zastúpenie zelene v zastavanom území obce, jadro systému zelene tvorí park pri kaštieli s historickými stromami, ďalej areálová zeleň pri objektoch občianskej vybavenosti (MŠ a ZŠ) a tiež v uliciach (široké pásy zelene s možnosťou uplatniť nové výsadby stromov). V obci, priamo v centre, sú tiež voľné plochy pre tvorbu nových, kvalitných plôch zelene (medzi Obecným úradom, knižnicou, poštou a predajňou Jednota). Štúdia na úpravu tejto plochy už bola obcou spracovaná. Ďalšou možnou plochou na úpravu je cintorín, kde v súčasnosti prevládajú tuje – dreviny statické, tvoriace nepreniknuteľnú bariéru. Ďalej chýba zeleň po obvode zastavaného územia (zelený prstenec obce), ktorý by mal tlmieť prenášanie tuhých znečisťujúcich látok do obce z polí pri silnom prúdení vetra. Vytvorenie takéhoto prstenca je možné v rámci Pozemkových úprav, ktoré sa v obci začínajú spracovávať.

	
<p>Sprievodná zeleň cesty I/51 – orechová alej, v pozadí pohľad na Zobor.</p>	<p>Výhľady do krajiny- v pozadí klasovský les.</p>
	
<p>Sprievodná zeleň cesty I/51 – orechová alej</p>	<p>Na horizonte solitér - „kráľovský strom“.</p>
	
<p>Spoločná studňa vo viniciach v zachovalom stave.</p>	<p>Krajinný ráz v extraviláne obce.</p>

V katastrálnom území obce prevláda typ poľnohospodárskej krajiny (intenzívne obrábaná orná pôda, vinohradnícka oblasť) prerušovaná zväčša rozptýleným vegetačným krytom s hospodárskou a ochrannou funkciou (sprievodná zeleň komunikácií, vodných tokov, remízky, vetrolamy a pod.). Ďalej bol v obci realizovaný ornitologický prieskum, zistené boli chránené druhy vtákov. Vodná nádrž je oddychovým miestom vtákov pri prelete nad našim územím. V obci sa tiež nachádza lokalita o výmere cca 0,5 ha prirodzeného výskytu mäty piepornej. V sútoku potokov je podmáčaná plocha o rozlohe 3-4 ha porastená najmä trstinou. V katastrálnom území sa nachádza i poľovný revír, jeho výmera je 1100, spravuje ho poľovné združenie od roku cca 1960. Najčastejšie sa lovia bažanty, prepelice a zajace.

Environmentálna kvalita územia

Životné prostredie a antropogénne zaťaženie územia obce:

Prírodné prostredie: Územie je intenzívne využívané človekom, a to najmä na poľnohospodársku činnosť, takže v území sa prejavuje najmä populačný tlak. Tým, že sa vytvorili veľkoplošné hony, došlo k zníženiu biologickej diverzity územia a k zníženiu ekologickej stability územia. Zo všetkých zložiek životného prostredia práve intenzívne poľnohospodárstvo značne vyčerpalo a zaťažilo katastrálne územie.

Pôda: Prirodzená úrodnosť pôdy bola v minulosti znížená utužením pôdy v dôsledku používania ťažkej mechanizácie a pôsobením iných intenzifikačných faktorov. Chemizácia poľnohospodárskej výroby predstavovala vážny problém z hľadiska riešenia otázok tvorby a ochrany životného prostredia. Podľa „Správy o výsledkoch zabezpečenia kontroly cudzorodých látok v pôde, krmivách a potravinách za rok 1990“ bolo vo vzorkách pôdy, vyšetrených na obsah cudzorodých látok (rezíduá pesticídov, biogénne a abiogénne prvky, dusičnany, ropné látky) zaznamenané najvýznamnejšie prekročenie limitov je u rezíduí pesticídov. V súčasnosti je v okrese Nitra, do ktorého sa radí i obec Klasov, ohrozených plošnou kontamináciou cca 5 % pôd, a to najmä kadmíom, chrómom a ortuťou. Limitné hodnoty nadobúdajú aj koncentrácie niklu a astátu. Samostatné výsledky len za obec Klasov neboli k dispozícii. V katastrálnom území obce však prevažuje poľnohospodárska činnosť, dá sa teda predpokladať, že zaťaženie pôdy sa týkalo i územia obce Klasov.

V súčasnosti sa začali v obci spracovávať Pozemkové úpravy. Práve prebieha ich I. etapa spracovania – geodetické zameriavanie súčasného stavu a spracovávanie Miestneho územného systému ekologickej stability. Pozoruhodným prvkom v krajine sú vinice - predstavujú historickú krajinnú štruktúru, ktorú je potrebné chrániť, prípadne podporiť.

Klimatické riziko: obec sa nachádza v miernom klimatickom pásme typu A, čo je pásmo veľmi teplé, kontinentálne. Klimatické riziko obce podporuje ešte nekvalitné zázemie obce, kde je nízka lesnatosť a malé možnosti ovplyvniť mikroklimu v prospech zmiernenia teplotných rozdielov a letných horúčav. Z tohto pohľadu je obec v rizikovom území a je potrebné prijať opatrenia na úpravu mikroklimy v obci.

Radónové riziko: Hodnota ekvivalentnej objemovej aktivity radónu činí v okrese Nitra v priemere 72,60 Bq/m³. Najvyšší obsah radónu sa zistil vo vodách zistil medzi mestom Vráble a obcou Jelenec, jedná sa o stredné radónové riziko. Obec Klasov spadá do tohto územia.

Energie: obec nevyužíva alternatívne zdroje energií, ktoré pomáhajú chrániť životné prostredie. Obec má potenciál na využívanie alternatívnych zdrojov energií i využívaním vlastných zdrojov.

Odpady: v obci nie je vlastná skládka odpadu. Odpad je vyvázaný z obce prostredníctvom VEPOS vo Vrábľoch. V katastrálnom území sú zistené však čierne skládky, ktoré je potrebné postupne likvidovať. Obec mieni zaviesť tiež triedený odpad a vybudovať zberný dvor.

Ovzdušie: záujmové územie nemá veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Stredné stacionárne zdroje znečistenia ovzdušia sa nachádzajú v areáli bývalého PD, dnes firma Triticum. Mobilné zdroje znečistenia ovzdušia sú minimálne, vzhľadom na fakt, že intenzita dopravy v obci a jej

katastrálnom území je nízka. Väčšia záťaž je pri ceste I/51, znečisťujúce látky sa šíria do vzdialenosti až 100 m, čo okrajovo zasahuje i obec. Tuhé znečisťujúce látky v ovzduší sú najmä prachové častice z polí. Je teda potrebné znížiť rýchlosť vetrov najmä na exponovaných miestach vegetačnými prvkami, vetrolamami.

Hluk: zdrojom hluku je najmä cesta I/51. Pri jej prebudovaní na rýchlostnú komunikáciu by bolo potrebné budovať zelené izolačnú protihlukovú bariéru, jej výstavba je však dlhodobým plánom, v súčasnosti sa však s jej výstavbou neuvažuje. Ostatné prevádzky v obci sú z hľadiska hluku v limitoch.

Voda: Riešené územie je menej bohaté na vodné toky. Hlavným tokom, ktorý preteká cez riešené územie, je Babindolský potok s prítokom Klasovský potok a jedným nemenným a vysychavým prítokom. V čase privalových dažďov dochádza k zamokreniu sútoku Klasovského a Babindolského potoka, a tiež k zaplaveniu niektorých pivníc, preto je vhodné uvažovať s vybudovaním vodnej nádrže resp. poldera na zachytenie privalových vôd v území a ich pozvoľnom vypúšťaní do koryta potoka v období sucha. Všetky povrchové vody v riešenom území majú vodu znečistenú najmä splachmi z poľnohospodárskej pôdy. Odnos poľnohospodárskej pôdy zapríčiňuje zanášanie vodných tokov, v dôsledku čoho dochádza k vylietaniu vody na okolité pozemky a úniku vody do podlažia na viacerých miestach jeho toku. Z hľadiska zdrojov a ochrany vôd sa riešené územie nenachádza v žiadnej chránenej oblasti prirodzenej akumulácie podzemných vôd a zdrojov povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou. Hladina podzemnej vody sa pohybuje v rozpätí 5,2 – 7,5 m pod povrchom. Keďže obec v časti ešte nemá vybudovanú kanalizáciu, odpadová voda je odvádzaná do žump, prípadne do vodného recipienta. Povrchové vody však nemajú sledovaný stupeň znečistenia a nie je možné zaujať stanovisko k znečisteniu vôd. Vrt pri pivnici dáva 1,4l/s, obsahuje však radón.

Legislatívne limity v území:

- **Chránený areál:** v roku 1982 bol park pri kaštieli i kaštieľ v Klasove vyhlásený za chránený areál. Všetky zásahy do parku či objektu je potrebné preto konzultovať s Pamiatkovým úradom v Nitre.
- **Ochranné pásmo technickej infraštruktúry:** cez záujmové územie prechádza trasa plynovodu, nadzemné elektrické vedenie, podzemný telekomunikačný kábel a vodovod. Každá z týchto sietí má vlastné špecifické ochranné pásmo, do ktorého nie je možné umiestňovať trvalé objekty, čo je pre obec značný limit. Cez územie prechádza tiež cesta I. triedy č. 51, ktorá má ochranné pásmo 20 m. Trasovanie inžinierskych sietí bude spresnené v rámci prieskumov a rozborov k UPD a tiež bude stanovené ich ochranné pásmo na základe rokovania so správcami sietí. Tieto prieskumy neboli predmetom analýz spracovávaných v rámci PHSR. Informácia o ich prítomnosti v katastrálnom území obce je však pre ďalší rozvoj obce významným faktorom.
- **Ochranné pásmo cintorína** - okolo cintorína je ochranné pásmo 50 m od oplotenia, to znamená, že v tomto pásme nie je možné umiestňovať objekty na bývanie.

Problémy: veľmi nízky podiel nelesnej drevinnej vegetácie, vodná erózia. Nevyskytujú sa tu žiadne mimoriadne významné genofondové lokality flóry či fauny, v ktorých by sa nachádzali taxóny vzácnych, ohrozených alebo endemických rastlín, živočíchov, prípadne ich spoločenstvá. Len pri vodnej nádrži Vráble sa vyskytujú chránené vtáky. Väčšina lokalít s prírodnou vegetáciou nesie silné stopy antropogénneho vplyvu. Lesné porasty sa v katastrálnom území nachádzajú minimálne (cca 11 ha). Nelesnú drevinovú vegetáciu reprezentuje líniová vegetácia (sprievodná zeleň vodných tokov a komunikácií) a zvyšky skupín roztrúsené v katastri. Vodné a močiarny biotopy sa nachádzajú len pri vodnej nádrži Vráble, ktorá leží v susednom katastri, len časť mokradného spoločenstva zasahuje do územia obce Klasov. V zastavanom území za zmienku stojí park pri kaštieli (súčasný Dom sociálnych služieb), s historickou zeleňou.

Intenzívne obrábaná orná pôda. V krajine chýba sprievodná zeleň komunikácií

Mokradné spoločenstvo pri sútoku Babindolského potoka s Klasovským potokom. Mokrade sú chránené Ramsarským dohovorom o mokradiach, nakoľko sa jedná dnes už o vzácné biotopy. Z hľadiska ekologickej stability krajiny je to významný interakčný prvok.

Tradičný agroekosystém – vinice a sady

Tradičné hajlochy medzi ovocnými stromami

Orechy, čerešne, moruše slivky – ovocné stromy pri tradičných vínnych pivniciach

Stará hruška na hranici katastrálnych území Klasov a Babindol.

Ekologická stabilita územia: Územie je pomerne málo ekologicky stabilné s nízkym rekreačným potenciálom. Je chudobné na lesné porasty, na drevinnú mimolesnú vegetáciu. V katastri Klasova prevláda veľkoplošné hospodárenie, ktoré je užívateľmi pôdy praktizované i v súčasnosti. Ochrana prírody a krajiny nemá v katastrálnom území žiadne záujmy, len vodná nádrž Vráble spadá do chráneného vtáčieho územia, ktoré z časti zasahuje i do katastra obce Klasov. Na celé územie sa vzťahuje len I.stupeň ochrany – všeobecná ochrana. Z ekostabilizačných prvkov má najväčší význam lokálne biocentrum pri vodnej nádrži Vráble, to však do záujmového územia obce spadá len okrajovo. Pomerne dobre je vyvinutá sprievodná zeleň Babindolského potoka a jeho pravobokého prítoku – Klasovského optoka. V ich sútoku sa tiež nachádza zamokrené územie s vlhkomilnými rastlinami, toto územie je vhodné chrániť, jedná sa o významný interakčný prvok v krajine. Sprievodná zeleň komunikácií je tvorená najmä orechmi a čerešňami, je medzi obcami Klasov-Babindol a v smere od Klasova na Vráble.

Ďalším významným prvkom v krajine sú historické štruktúry využívania krajiny, ktoré sú rozložené na miernom južnom svahu nad Dyčianskou dolinou. Je to mozaika tvorená úzkymi pásmi porastov viniča, ovocných sádov a ornej pôdy, ich súčasťou sú hajlochy (vínne domčeky). Táto historická krajinná štruktúra tvorí zároveň rekreačný potenciál pre obyvateľov obce. V minulosti sa v katastrálnom území vyskytoval tiež vyšší podiel ovocných drevín, z ktorých prevládali čerešne a orechy, pri vinných domčekoch boli tiež slivky. Na niektorých miestach je táto tradícia dodržaná, pri niektorých vinných domčekoch (najmä pri prestavaných) sú tieto tradičné dreviny nahradené novými, nepôvodnými druhmi. Ovocné dreviny sú v súčasnosti najviac zastúpené v jestvujúcich súkromných vinohradoch. Avšak z územia mimo záhrad ovocné druhy prakticky vymizli.

TECHNICKÁ OBLASŤ A INFRAŠTRUKTÚRA

Dopravno-technická infraštruktúra

Dopravný systém:

Verejná dopravná sieť prechádzajúca územím je nadradeného významu a slúži všetkým obyvateľom, kým účelové komunikácie majú funkciu obslužno-bezpečnostno-prevádzkovú. V katastrálnom území je len cestná doprava a v súčasnosti tu neexistujú podmienky pre iný druh dopravy.

Územím prechádzajú nasledovné cestné komunikácie:

- štátna cesta I/51 Nitra-Vráble / ochranné pásmo 50 m, to znamená, že tomto ochrannom pásme sa nemôžu stavať stavebné objekty, ale len mimo intravilán obce.
- štátna cesta III.tr. Babindol-Klasov sa napája na cestu I/51 / ochranné pásmo 10 m
- štátna cesta III.tr. Klasov-Chydnice / ochranné pásmo 10 m a v zastavanom území platia vyhlášky požiarnej ochrany, civilnej ochrany apod., ktoré predstavujú
- miestne obslužné komunikácie – vo vnútri zastavaného územia sa rozvetvujú zo štátnej cesty III.triedy prechádzajúcej obcou a zabezpečujú prístup k obytným domom a objektom občianskej vybavenosti. Miestne komunikácie ochranné pásmo nemajú.
- poľné účelové cesty – sú to prevažne nespevnené cesty využívané predovšetkým na dopravu poľnohospodárskej techniky pre účely poľnohospodárskej výroby,
- Pohyb občanov v obci je takmer všade po hlavnej ceste, nakoľko v obci nie sú vybudované chodníky. Tiež niektoré miestne komunikácie je potrebné opraviť z dôvodu ich zlého technického stavu.
- Statická doprava: v obci je dostatok parkovacích miest, diskutabilná je ich kvalita. Kvalitné parkovanie je pri cintoríne. Ostatné parkovacie miesta je potrebné rekonštruovať, či nanovo vybudovať. Parkovacie miesta chýbajú pri kaštieli, pre prípadných návštevníkov detí

umiestnených v Dome sociálnej starostlivosti. Parkovacie miesta chýbajú tiež pri futbalovom ihrisku, a to najmä pre autobusy privážajúce futbalové tímy na zápasy.

- Cyklistické trasy: v rámci tvorby cyklistickej siete na Slovensku sa uvažuje s vetvou pozdĺž Žitavy a Hrona. Vzhľadom na vhodné terénne podmienky by mohli byť k tejto vetve dobudované i trasy mikroregionu Podzoborie.
- Turistika na koni: hoci v katastri obce zatiaľ nie je založený chov koní, v oblasti Majeru sú na to vhodné podmienky. Od majera by tak mohol byť vytvorený jazdecký chodník jednak smerom na Dyčku, Zemný hrad a ďalej k Podhájskej a Lúčnicu a jednak smerom k pohoriu Tribeč.

„Pavučina“ vzdušných vedení po oboch stranách ulice neumožňuje kvalitné využitie plôch zelene

Deformovaný strom - dôsledok „ochrany“ technického prvku (el.vedenia)

Autobusová zastávka v rekonštruovanom centre obce. Smer Vrábľa- Nitra. V pozadí Komunitné centrum obce.

Asfaltová komunikácia smerujúca z obce do vinohradníckej oblasti.

„Pavučina“ vzdušných vedení po oboch stranách ulice neumožňuje kvalitné využitie plôch zelene

ČOV v obci.

Technická infraštruktúra:

- Obec Klasov bola a je typickou poľnohospodárskou obcou, funkčne naviazanou predovšetkým na mestá Vráble a Nitra, v minulosti i na Jelenec. Technická infraštruktúra je na dobrej úrovni, obec je elektrifikovaná, v obci je vybudovaný verejný vodovod a rozvodná sieť plynu a z časti i kanalizácia. V roku 2006 bola dostavaná ČOV, v súčasnosti sa pri nej realizujú terénne úpravy.
  - Trafostanice/napätie/ochranné pásma 30 m po obvode objektu - vhodná by bola výmena niektorých trafostaníc za skriňové, nakoľko narúšajú estetický obraz obce
  - Elektrifikácia obce: obec je elektrifikovaná, avšak verejné osvetlenie je potrebné rekonštruovať, pretože z časti je poškodené a hlavne je náročné na energiu. Potrebné je vymeniť výložníky, vymeniť svietidlá za úspornejšie
  - Plynofikované ulice/tlaky/ochranné pásma/regulačná stanica/ochranné pásmo závisí od tlakových pomerov plynovodov a predstavuje pásmo od 3 do 300 m.
  - Vodovod je vybudovaný v celej obci, jeho ochranné pásmo je 1 m na každú stranu.
  - V obci sa nachádzajú tiež studne súkromné studne, využívajúce podzemné zdroje pitnej vody a ich ochranné pásmo je 10 m.
  - Kanalizácia v uliciach je dažďová a jej úlohou je odvieť dažďovú vodu (najmä prívalovú) do recipienta. Ďalej je v časti obce vybudovaná splašková, jej ochranné pásmo je min. 1 m na každú stranu
  - Obec má vybudovanú ČOV, jej ochranné pásmo je 100 m okolo stavby.
  - Rozhlas nachádza sa vo všetkých uliciach obce, jeho ochranné pásmo je 1 m na každú stranu.
  - Telekomunikačné káble – ochranné pásmo 1 m na každú stranu,
  - Telekomunikačné vykryvač je jeden – Globtel Orange.
- V obci je potrebná rekonštrukcia miestneho rozhlasu, vhodné by bolo i vlastné vysielanie obce, prípadne v rámci mikroregiónu Podzoborie.
- Energetické zabezpečenie obce: obec je plynofikovaná. Na druhej strane z dôvodu šetrenia energiami je vhodné podporovať implementáciu alternatívnych zdrojov energií, a to v prípade Klasova najmä využívanie slnečných kolektorov a využívanie geotermálneho vrtu. Ako alternatívny zdroj je možné využiť i biomasu dopestovanú v obci.
- Časť katastrálneho územia býva v čase prívalových dažďov zaplavovaná. Počas horúceho leta zase Babindolský i Klasovský potok nemajú dostatok vody a nie sú teda celoročne prietochné.
- Prívalové dažde spôsobujú tiež zosuvy pôdy, prípadne prísun zeminy na cestu I/51 v mieste križovatky I/51 s miestnou komunikáciou, vedúcou do vinohradov. Táto miestna komunikácia pôsobí ako kanalizačný zberač prívalovej vody. Potrebné je prijať opatrenia na jej zachytenie alebo na zachytenie zeminy, aby nedochádzalo k zaplavovaniu cesty.

PRIESKUM VEREJNEJ MIENKY

Pri spracovaní Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov na roky 2015-2024 boli formou dotazníka zisťované názory občianskej verejnosti. Na rozdanie dotazníkov odpovedala väčšina respondentov, čo svedčí o tom, že občanom záleží na spolupráci s verejnosťou, v prospech rozvoja vlastnej obce. Dotazníky sme rozdali osobne, a boli tiež prístupné online. Dotazník pozostával z dvoch druhov otázok. Otázky, kde boli vopred dané odpovede a otázky pri ktorých občania mohli vyjadriť svoj osobný názor ku konkrétnej téme. Niektoré vyjadrenia občanov uvádzame v grafoch. Pri jednotlivých otázkach aj v záveroch je urobené porovnanie odpovedí respondentov s anketou robenou v roku 2007.

Celkovo sa pri vyplňaní dotazníkov zúčastnilo 56 % žien a 44% mužov. Najviac odpovedí poslali respondenti vo vekovej kategórii 19-30 (38%). Najmenej početnú skupinu tvorili respondenti vo vekovej kategórii 16-18 (3%) a vo vekovej kategórii nad 60 rokov (3%). Odpovedajúci dosiahli prevažne stredoškolské vzdelanie s maturitou (44%), stredoškolské vzdelanie bez maturity (21%) a vysokoškolské vzdelanie II. stupňa 17% respondentov, I. stupňa 12% respondentov a základný stupeň 6% respondentov. Väčšina respondentov bola zamestnaná (64%). Do vyplňania dotazníkov sa zapojili i študenti (12%), podnikatelia (9%), dôchodcovia (5%) a nezamestnaní (5%). Dotazník vyplnili väčšinou obyvatelia s trvalým bydliskom v Klasove, boli medzi nimi aj obyvatelia z časti Nový Klasov I. a obyvatelia, ktorí majú prechodné bydlisko v Bratislave a v Dolných Obdokovciach. Štatistické údaje v roku 2007 boli podobné.

▪ Otázka č. 1: Narodili ste sa v obci Klasov?

V obci Klasov sa narodilo 59% respondentov, ostatných 41% respondentov sa narodilo mimo tejto obce. Príťahovaní obyvatelia síce môžu byť menšími patriotmi, na druhej strane vysoký počet respondentov narodených mimo obce svedčí o záujme ľudí bývať v Klasove, čo je pre obec pozitívny signál. Taktiež sem môžu prichádzať na návštevu rodinní príslušníci príťahovalcov a pri vhodnom marketingu propagovať obec aj v iných častiach Slovenska.

▪ Otázka č. 2: Ako dlho bývate v obci Klasov?

V tejto obci má trvalé bydlisko 95% respondentov, 3% z respondentov chodí sem len k rodine, alebo rekreačne a 2% označili, že tu majú priateľov. Z hľadiska záujmu o obec je výhodou, že až 95% respondentov býva trvalo v tejto obci. Ostatní respondenti sem môžu prilákať aj ďalších záujemcov.

▪ Otázka č. 3: Máte ďalšiu rodinu v obci Klasov?

Všetkých 100% respondentov potvrdilo, že má aj ďalšiu rodinu v obci. Z tohto vyplýva, že tieto rodiny v obci žijú už po niekoľko generácií. Títo respondenti vytvárajú pre obec základňu, preto si ich treba aj naďalej udržať.

▪ Otázka č. 4: Ste patriot? Záleží Vám na obci?

56% respondentov odpovedalo, že sú jednoznačne patrioti, záleží im na obci. 39% označilo, že sú skôr patrioti a 5% označilo skôr nie. Pre obec je výhodné, že na obci záleží väčšine respondentov. Je potrebné aj naďalej podporovať a udržiavať patriotizmus v obci. Oproti roku 2007 sa však znížil počet odpovedí jednoznačne áno v prospech odpovedí skôr áno, je potrebné zistiť dôvod tohto posunu.

▪ Otázka č. 5: Chceli by ste bývať niekde inde?

Iba 34% respondentov vie určite, že by chcelo aj naďalej bývať v obci Klasov. Až 46% respondentov označilo skôr nie, 13% respondentov skôr áno a 7% respondentov odpovedalo, že by určite chcelo bývať niekde inde, ako v Klasove. Vychádzajúc z týchto údajov je pre obec prosperujúce, že väčšina obyvateľov chce aj naďalej bývať v obci Klasov. Dôvodom môže byť

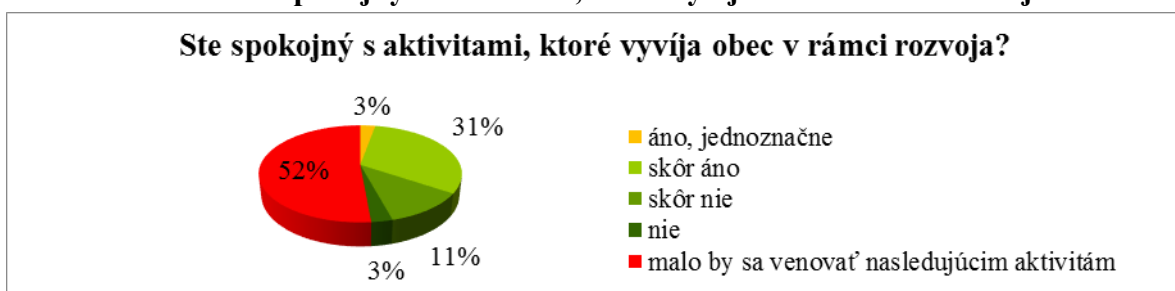
ich trvalý pobyt v obci, rodinný dom, majetky, rodina a priatelia. Je však potrebné povedať, že oproti roku 2007 sa počet jednoznačne kladných odpovedí znížil a viac obyvateľov by sa chcelo odsťahovať. Dôvodom môžu byť zlé medziľudské vzťahy alebo tiež paradoxne rýchly prírval prisťahovalcov za lepšími podmienkami bývania, ktoré obec dnes ponúka. Je potrebné s týmto trendom pracovať.

▪ **Otázka č. 6: Máte dostatok informácií o aktivitách, ktoré obec pripravuje?**

Iba 23% respondentov je dostatočne informovaných o aktivitách v obci, 38% skôr áno, až 30% skôr nie a až 9% respondentov vôbec nie je dostatočne informovaných o dianí v obci, takže až 39% respondentov prejavilo nespokojnosť v rámci informovanosti v obci. Pozitívne je, že väčšina z opýtaných respondentov má záujem o informácie týkajúce sa verejného diania v obci, čo môžeme hodnotiť v dnešnej dobe ako veľké pozitívum zo strany občanov.

Aj keď sa spokojnosť občanov s informovanosťou oproti roku 2007 o niečo zvýšila, stále je tu priestor na zlepšenie. Informovanosť a komunikácia v obci s verejnosťou je na nedostatočnej úrovni, čo v súčasnosti vycíti aj občania obce. Tento fakt môže viesť k neustále stúpajúcej nespokojnosti a odcudzenia občanov. V rámci komunikácie s verejnosťou je v Klasove potrebné sa uberať iným smerom, viac zainteresovať občanov do činností obce a informovať viac o zámeroch obce. Prosperujúce môže byť častejšie organizovanie verejných diskusií.

▪ **Otázka č. 7: Ste spokojný s aktivitami, ktoré vyvíja obec v rámci rozvoja?**

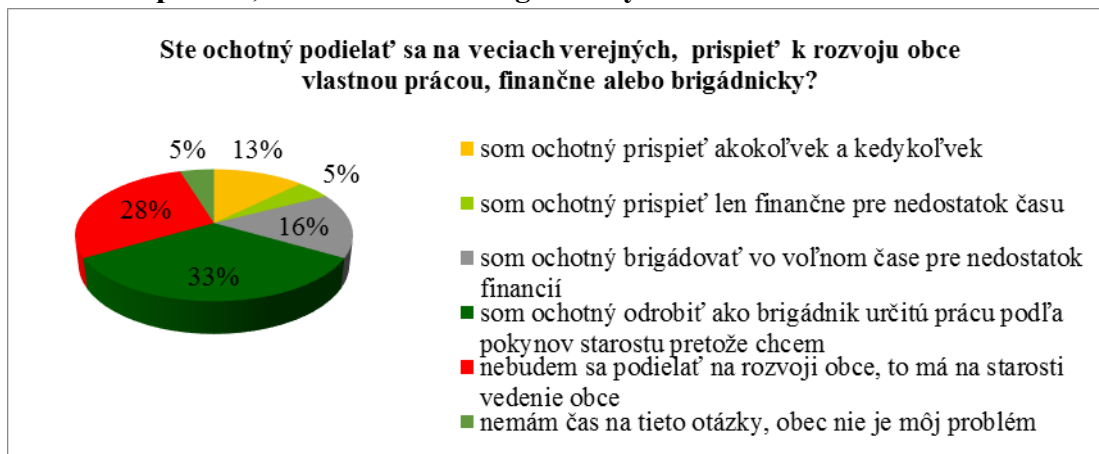
Až 52% respondentov uviedlo konkrétne aktivity, ktoré by radi podporovali v rámci rozvoja obce. Obec by podľa nich mala hlavne podporovať výstavbu chodníkov a opravu ciest, rôzne športové a kultúrne podujatia pre všetky vekové kategórie. Z výsledkov je viditeľné, že občanom chýbajú zábavné a rozvojové programy, ktoré by viac spájali mládež a ostatných občanov tejto obce. Okrem toho respondenti uviedli aj chýbajúce cyklotrasy v obci. Bolo by vhodné zvážiť tieto výsledky a začať vytvárať podmienky k ich realizácii.

Aké aktivity by mala obec rozvíjať?

1.	Výstavba chodníkov, oprava ciest 3x
2.	Rôzne športové udalosti pre mládež a deti, takisto kultúrne podujatia pre všetky vekové kategórie...
3.	V obci chýba napr. cyklotrasa, na internete nie sú zverejnené zápisnice zasadnutí obce!!!
4.	Hlavne vytvárať športové podujatia pre mládež a nie len futbal podporovať
5.	Venovať sa hlavne mládeži, deťom, a vyplňaniu ich voľného času
6.	MDD, pozvať políciu, známe osobnosti, viac programov pre deti
7.	Výsadbu zelene, aleje vedľa cesty i lesné cesty..
8.	Športové(iné ako futbal a stolný tenis) a kultúrne- iné ako maďarské!
9.	Spraviť niečo pre mladých
10.	Spraviť niečo pre mladých
11.	Viac športových aktivít (cyklistický chodník)
12.	Niečo pre mládež ... diskotéky a zábavy
13.	Mimoškolské aktivity pre deti
14.	Viac športových aktivít (cyklistický chodník)
15.	Niečo pre mládež ... diskotéky a zábavy
16.	Mimoškolské aktivity pre deti
17.	Cykloturistiku
18.	Stačí čo je

- **Otázka č. 8: Ste ochotný podieľať sa na veciach verejných, prispieť k rozvoju obce vlastnou prácou, finančne alebo brigádniccky?**

Väčšina respondentov je ochotných prispieť k rozvoju obce. Až 33% respondentov je ochotných odrobiť ako brigádnik určitú prácu podľa pokynov starostu a pretože chcú, 16% je ochotných brigádovať vo voľnom čase pre nedostatok financií, 13% respondentov je ochotných prispieť akokoľvek a kedykoľvek. Prekvapivých 28% respondentov je toho názoru, že to má na starosti vedenie obce, preto sa nebude podieľať na jej rozvoji. 5% respondentov je ochotných prispieť len finančne pre nedostatok času. Taktiež 5% respondentov označilo, že nemajú čas na tieto otázky a myslia si, že obcou by sa vôbec nemali zaoberať.

Najvýznamnejším faktorom však je, že oproti roku 2007 sa výrazne zvýšil nezáujem občanov o zapojenie sa do verejného diania – z 18% na 32%. Toto je veľmi negatívny trend a vedenie obce s ním musí počítať. Z opýtaných respondentov 3 neodpovedali na túto otázku. Tí, ktorí sa vyjadrili pozitívne, vidia dôvod rozvoja obce a chcú byť súčasťou verejného diania v obci. Naopak, tí, ktorí sa vyjadrili negatívne, nevidia dôvod zúčastňovať sa rozvoja v obci a oddialili sa verejného života v nej. Dôvodom môže byť ich ekonomická situácia, doterajšie negatívne skúsenosti, resp. negatívne vplyvy, ktoré na nich pôsobili. Týchto občanov je potrebné viac motivovať a zapájať, aby cítili, že sú k rozvoju obce taktiež potrební. Je potrebné ich usmerniť, že spoločným úsilím a prácou sa dosiahne v obci viac.

- **Otázka č. 9: Ktoré služby sa Vám v obci páčia?**

Respondenti majú dostatočný prehľad o službách v obci. Občania sú najviac spokojní s komplexnou rekonštrukciou obce a zvýraznili aj novovzniknuté centrum. Ďalej sú spokojní s obchodom Jednota, poštou, Penziónom Agroland, s novovzniknutou Kaviarňou Due Fratelli, so separovaním odpadu a s podujatiami ktoré sa v obci organizujú. Prekvapivo respondenti uviedli aj budúce fitness, ktoré je iba vo výstavbe. V obci sa už dlhšiu dobu vyžadujú služby, ktoré by boli viac prospešné k rozvoju mládeže. Tieto nedostatky z časti zabezpečujú tu fungujúce organizácie, ako Csemadok Új Hajtás, DSS Kreatív, Via Nova ICS, Stolnotenisový oddiel, Zväz záhradkárov a v časti aj KZOM- Kultúrne združenie občanov a mládeže. Občania sú spokojní so službami, ktoré sú ponúkané v kultúrnom prostredí a prosperujú zdraviu mládeže, preto je potrebné tieto služby aj naďalej podporovať. Z opýtaných respondentov 16 neodpovedali na túto otázku.

1.	páči sa mi budovanie infraštruktúry obce a organizácia aktivít a udalostí pre občanov, tiež aj zriaďovanie posilňovne
2.	Páčia sa mi služby ako miestnych podnikateľov, ktoré poskytujú, no napriek tomu neposkytuje mi to môj štandard
3.	futbalový tím, vianočná výzdoba, obnovovanie verejných priestranstiev, ZŠ, MŠ
4.	Prerobené námestie, nová zastávka autobusu, miesto pohostinstva obchod, kľzačka pre deti v škôlke
5.	Aké služby? Obec neponúka občanom nič nad rámec zákona. Plní si len svoje povinnosti.

6.	Aktivity pre občanov - koncerty, podujatia..., uvoľnenie pozemkov na výstavbu
7.	Kompostáreň, odvoz recyklovaného odpadu, pomoc nezamestnaným vykonávaním verejnoprospešnej práce
8.	Budúce fitness- posilňovňa 2x
9.	Kaviareň Due Fratelli 9x
10.	Obchod Jednota 11x
11.	Separovanie odpadu 11x
12.	Pošta 7x
13.	Agroland- bar, reštauračné služby 10x
14.	Kosenie , čistota , údržba cintorína, čistenie ulíc...
15.	Maďarské spoločenské podujatia
16.	VPP.....aj služby starostu obce a všetkých občanov
17.	Zberný dvor
18.	Žiadne okrem komunálnych
19.	Organizovanie rôznych podujatí 2x
20.	Udržiavanie čistoty v obci a v centre 2x
21.	Doprava, školstvo, samoobsluha
22.	Spokojný som
23.	osvetlenie
24.	Všetky 3x
25.	Taký priemer
26.	Rozvoj centrálnej časti obce
27.	Zber plastových fliaš a papiera
28.	Zatiaľ len fontána
29.	Nemám názor
30.	Bar
31.	Spokojnosť s rekonštrukciou v obci
32.	Obecný úrad
33.	Internet

▪ **Otázka č. 11: S ktorými službami nie ste spokojný?**

Z vyjadrení je vidno, že občania sú dlhšiu dobu nespokojní s fungovaním obce. Najviac sú nespokojní s chýbajúcimi aktivitami pre deti a mládež a s nedostatočnou informovanosťou v obci. Respondenti sú nespokojní s neprimeraným prístupom pracovníčok v potravinách Jednota, chýbajú im krúžky a ihrisko pre mladých na športové aktivity. V r. 2012 prebehla rekonštrukcia centrálnej časti obce, odvtedy sa ďalej vytvárajú podmienky na nové realizácie. Obec sa postupne rozvíja, pribúdajú nové komunikácie, nové obytné zóny, zelené plochy, nové služby (fitness, cvičenia pre ženy, športové aktivity..) a pribúda aj väčšia aktivita organizácií. Čistenie miestnych komunikácií je zabezpečené pracovníkmi VPP, v pláne je aj chýbajúca autobusová zastávka na začiatku obce z Nitry. V budúcnosti k tomu ešte pribudnú turistické chodníky, multifunkčné ihrisko pre všetky generácie, rekonštrukcia historického areálu, kde sa nachádza neogotický kaštieľ- dnes DSS Kreatív. Na hlavnej ulici sú problémom upchaté a zasypané mosty, tieto je potrebné v budúcnosti riešiť. Obec má zabezpečený zberný dvor a odvoz odpadu, takže veľké kontajnery v tomto prípade nie sú potrebné. Obec žije svojou kultúrou a tradíciami, preto je vhodné aj naďalej podporovať fungujúce organizácie v obci, ktoré tieto podujatia zabezpečujú. Prekvapivo respondenti uviedli aj budúce fitness, ktoré vzniklo iba nedávno. V obci sa už dlhšiu dobu vyžadujú služby, ktoré by boli viac prospešné k rozvoju mládeže. Tieto nedostatky z časti zabezpečujú tu fungujúce organizácie, ako Csemadok Új Hajtás, DSS Kreatív, Via Nova ICS, Stolnotenisový oddiel, Zväz záhradkárov a v časti aj KZOM- Kultúrne združenie občanov a mládeže. Občania sú spokojní so službami, ktoré sú ponúkané v kultúrnom prostredí a prosperujú zdraviu mládeže, preto je potrebné tieto služby aj naďalej podporovať. Z opýtaných respondentov 12 neodpovedali na túto otázku.

1.	Obec investuje nemalé finančné prostriedky na centrum dediny a zabúda na okrajové časti, kde žijú tiež voliči a platcovia dani. Malo by sa rovnomernejšie finančne investovať do celej dediny. Dohodnúť sa s obcou Babindol a vybudovať cyklistickú trasu a chodník pre peších (školáci často chodia na
----	---

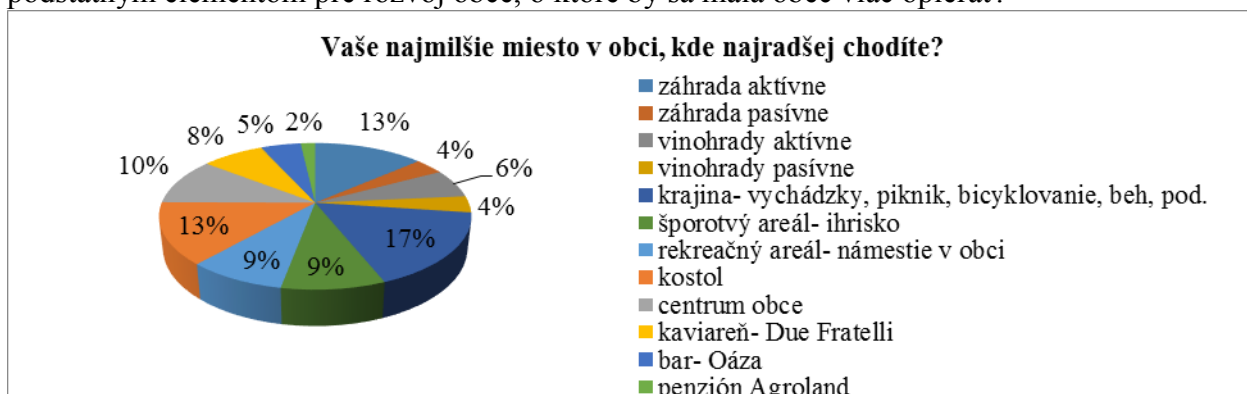
	Babindol a sú ohrozovaní na ceste. Zorganizovať slovenský koncert a nie len maďarský - žijú tu aj Slováci (táto informácia asi niektorých obyvateľov a starostu prekvapí). Podporovať hlavne mládež v športe - založiť futbalovú mládež a dorast a nie kupovať a platiť drahých vrábeľských hráčov. Obnoviť a postupne vymeniť osvetlenie v dedine. Vybudovať telocvičňu pri škole.
2.	Veľa aktivít pred voľbami po voľbách nič
3.	čistenie miestnych komunikácií
4.	som spokojná so všetkým 4x
5.	chýbajúca zdravotnícka starostlivosť. služba pošty nie je časovo dostačujúca- chýba viac popoludňajších hodín. propagačné a informačné tabule nie sú žiadne. zabezpečiť aby škola poskytovala viac krúžkovej - záujmovej činnosti. chýbajúce detské ihrisko , športovisko, ktoré by bolo prístupné aj pre deti, nielen futbalistov. Chýbajúca autobusová zastávka na začiatku obce!!!
6.	Vyslovene nemám službu, ktorá mi nevyhovuje no nespokojnosť z mojej strany je len pre nedostatok služieb
7.	nespokojný som s diskrimináciou mladých slovenských občanov
8.	ulica HLAVNA upchaté a zasypané mosty
9.	Potraviny (otváracie doby).
10.	Menšia informovanosť o niektorých akciách, hlásenia v miestnom rozhlase v čase kedy sú ľudia v zamestnaní, starostlivosť o obecnú časť pozemkov len v prípade veľkej cirkevnej alebo cudzojazyčnej akcie
11.	Rozbité chodníky, drobný stavebný odpad platíme, ale odviezť si ho ľudia musia sami a ešte znovu zaplatiť za jeho likvidáciu
12.	prehnane hlučné a do neskorej noci trvajúce festivaly (alebo ako to nazvať)
13.	odvoz smetí komunálnymi odpadmi Nitra!, pouličné lampy nesvietia!
14.	....s bezpečnosťou v obci vandalizmom
15.	chýbajú diskotéky na hody
16.	Chýbajú veľké kontajnery na odpad - raz za štvrtrok by bolo vhodné takýto kontajner pristaviť na konci každej ulice. Nedostatočné osvetlenie cintorína, zničená cesta v cintoríne, nedôstojný dom smútku.
17.	Nemáme kontajnery na separovaný odpad. Za odvoz drobného stavebného odpadu platíme, ale občania si ho musia likvidovať na vlastné náklady. Nečudujme sa čiernym skládkam.
18.	vysoké dane a s tým spojené poplatky, nesplnenie predvolebných sľubov,
19.	Zatiaľ som spokojná zo všetkými službami, ktoré obec poskytuje.
20.	informovanosť- komunikácia s verejnosťou
21.	malo kultúrnych podujatí
22.	Reštauračné služby
23.	Kultúrne podujatia
24.	Krčma Bar
25.	Hlásenie v rozhlase
26.	Autobusová doprava
27.	Taký priemer
28.	Neviem 2x
29.	Som spokojná so všetkým
30.	Očista dediny
31.	Všetko sa nedá na 100%
32.	Som spokojný
33.	Potraviny 2x
34.	Chýbajúci bankomat, lekáreň
35.	Potraviny Jednota- zlé zásobovanie, neprimeraný prístup určitých pracovníčok 4x
36.	Chýba ihrisko pre deti 2x

▪ **Otázka č. 12: Vaše najmilšie miesto v obci, kde najradšej chodíte?**

Občania majú radi hlavne prírodu, svoju obec a jej okolie. Až 13% respondentov využíva svoju záhradu aktívne a iba 4% respondentov pasívne. Aktívne prevláda záujem o vychádzky v krajine, až 17% respondentov. To znamená, že občania sa zaujímajú nielen o intravilán ale aj o extravilán svojej obce. Iba 6% respondentov využíva vinohrady aktívne a iba 4% respondentov vinohrady pasívne. Športový areál- ihrisko využíva v súčasnosti až 9% respondentov, čo je dosť pozitívna hodnota. Rekreačný areál- námestie v obci navštevuje iba 9% respondentov, kostol 13% respondentov, centrum obce využíva 10% respondentov a novovzniknutú kaviareň navštevuje

8% respondentov, čo je pre nás veľmi pozitívna hodnota. Prekvapivo iba 5% respondentov navštevuje bar- Oázu v obci. 2% respondentov navštevuje najradšej Penzión Agroland v obci. Občania Klasova najradšej chodia do svojich záhrad a na vychádzky do krajiny. Posledné roky nám potvrdzujú, že záujem zo strany občanov o sväté omše, kostol a vinohrady klesá, to znamená, že je potrebné vytvoriť podmienky a viac motivovať občanov, aby sa zvýšil záujem občanov o tieto miesta. Kostol je významnou pamiatkou obce, ktorú spája história k areálu kaštieľa. Možno by tieto pamiatky mala obec viac spojiť, otvoriť pre širokú verejnosť a tým prilákať viac občanov- návštevníkov. V apríli 2015 dala obec vybudovať výhľadňu, ktorou obec podporuje vychádzky v krajine pre domácich aj širokú verejnosť. Prekvapivo vinohrady navštevuje iba menší počet občanov, čo znamená, že záujem o vínnu turistiku v obci klesá. Obec úzko spolupracuje s Regionálnym združením Dolná Nitra, ktorá každoročne organizuje stretnutia aj vo vinohradoch a podporuje domáce produkty majstrov tejto lokality. Vinohrady sú preto podstatným elementom pre rozvoj obce, o ktoré by sa mala obec viac opierať.

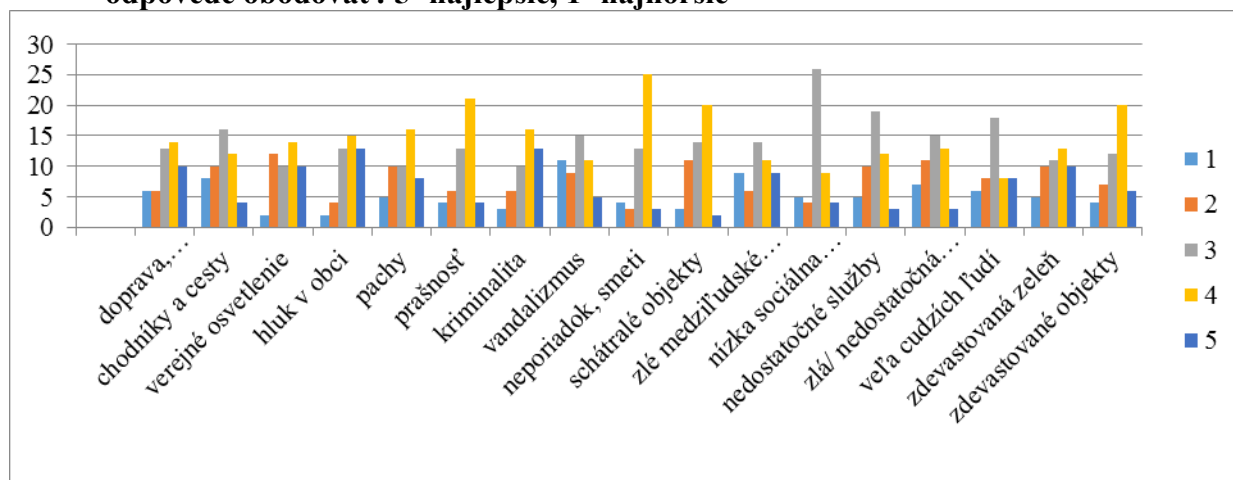

■ **Otázka č. 13: Ktoré miesta pokladáte za najviac zdevastujúce?**

1.	Niektoré okrajové časti, aj keď časť už je upravená, iné obce sú na tom omnoho horšie, tak je to skôr v poriadku, nastavený dobrý trend
2.	exteriér škôlky, chodník smerom od centra na Vráble
3.	okolie potokov, skôr extravilán obce
5.	Sociálne zariadenie - park
8.	Momentálne je to dom smútku , obecná pálenica a jej okolie, dedinský potok pri pálenici a jeho okolie
9.	Potraviny (otváracie doby)
10.	Aj keď sa pravidelne opravuje tak je to cesta na vinici
11.	Okolie potoka po celej dĺžke. Turista si zláme nohy
12.	Domy smútku, ihrisko, niektoré dvory
13.	Cesty na niektoré odľahlé ulice
14.	Areál bývalého družstva
15.	Zdevastované ani nie, ale v areáli bývalého majeru by sa určite dalo veľa projektov zrealizovať
16.	Miesta pozdĺž celého toku, ktorý preteká cez dedinu
17.	Starý dom smútku, okolie potoka pri pálenici
18.	Cestu v cintoríne, starý dom smútku
19.	Okolie zastavaného územia obce
20.	Príroda okolo obce
22.	Kaštieľ
23.	Odľahlé uličky "domorodých" obyvateľov obce, kde nebývajú prisťahovalci
24.	Ťažko to súdiť, celá obec by si zaslúžila rekonštrukciu, najmä chodníky
25.	Cesta od bytoviek - napojenie na cestu - NR-VR
26.	Kultúrny dom- fasáda, kostol- fasáda
27.	Okolie pálenice a potoka!!!
28.	Potok pod školou
29.	Viničná oblasť
30.	Klub telovýchovnej jednoty
31.	Hlavná cesta
33.	Chodníky pri vedľajších cestách

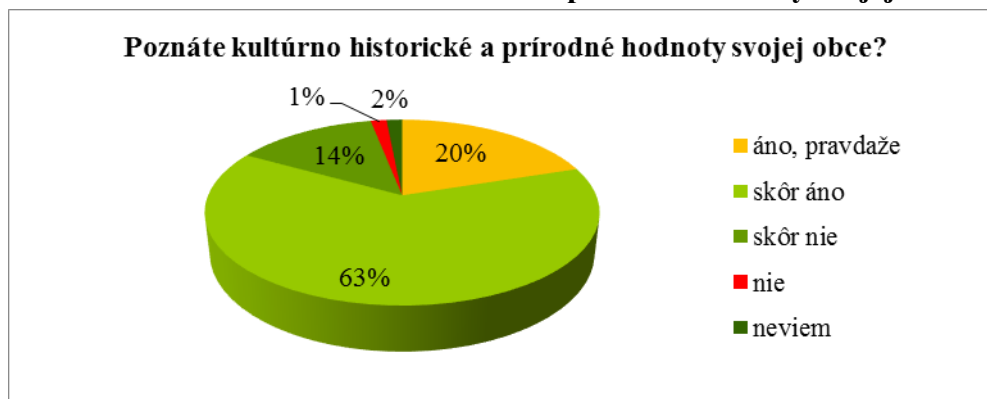
34.	Areál kaštieľa
35.	Chodníky na hlavnej ceste
36.	Park DSS 4x
37.	Dolný areál Agrolandu, čistenie potokov
38.	Budova štátneho majetku na hlavnej ulici 3x
39.	areál bývalého družstva, pri odbočke na poľnú cestu k cintorínu (oproti križu) je popri chodníku zopár veľkých kameňov na sebe nahádzaných už roky aj s neúrodným kríkom (nie som si istá či priestor je majetok obce)
40.	Poľné cesty, chýba v lete tieň, málo kríkov, vetrolamov.
41.	staré majere, okolie potokov, vinohrady
42.	Jarky pri chodníkoch
43.	staré majere, okolie potokov, vinohrady
44.	Výborne nastavený trend
45.	Zdevastovaná ani nie, ale tým, že sa starosta obce snaží o inováciu obce tak percento zelene klesá. A ak aj príde k výstavbe, tak vandali sa postarajú o ich likvidáciu.
46.	veľa toho nie je, ale napr. klub TJ, stromy a kríky pri ľudovom dome
47.	Staré a neobývané domy takmer v každej ulici.
48.	radšej by ste mohli osvetliť kostol :)
49.	snáď ostrovčeky pred kaviarňou
50.	Vedľa obce pri cestách
51.	Pri páleníci
52.	Kaštieľ
53.	Za poštou
54.	- okolie potoka pod školskou ulicou, prerastené kroviny v dolnej časti cintorína - starý dom smútku by bolo potrebné zbúrať, urobiť koberec na ceste v cintoríne
55.	okolie potoka, okolie obecnej pálenice, dom smútku, obecná pálenica
56.	Starý dom smútku. Okolie potoka pod školou.
57.	objekty pošta škôlka a kultúrny dom
58.	vypílené stromy na námestí
59.	klasovský les
61.	Nemyslím si že je v našej obci zdevastovaná zeleň skôr je snaha o pravidelnú údržbu.
62.	Všade okolo obce, ľudia si v lesíkoch robia smetiska najmä na jar a jeseň
63.	zeleň v areáli kaštieľa, brehové porasty, aleje pri CK
64.	stará márnica, celý breh a okolie potoka
65.	kostol- fasáda, kultúrny dom- fasáda
66.	okolie potoka a pálenice
67.	Futbalové ihrisko

- Otázka č. 14: Ktoré negatívne javy pokladáte v obci za najviac stresujúce? Prosím odpovede obodovať: 5- najlepšie, 1- najhoršie

Za najhoršie javy označili obyvatelia vandalizmus, ktorý je narastajúcim problémom obce. Nasledujú zlé medziľudské vzťahy, veľa cudzích ľudí a zdevastovaná zeleň. V minulosti sa obyvatelia sťažovali najmä na smeti, dopravu, hlučnosť a prašnosť. Dá sa povedať, že rozvojové aktivity vyriešili mnohé negatíva v obci, zaostáva však práca s ľuďmi.

▪ **Otázka č. 15: Poznáte kultúrno historické a prírodné hodnoty svojej obce?**

Väčšina respondentov pozná kultúrno historické a prírodné hodnoty svojej obce. 20% respondentov pozná určite, 63% respondentov označilo skôr áno, 14% respondentov označilo skôr nie, 2% respondentov nevie čo sú kultúrno historické hodnoty a 1% z respondentov vôbec nepozná hodnoty svojej obce. Pre obec sú tieto výsledky pozitívom, keďže z výsledkov vyplýva, že väčšina občanov sa zaujíma o kultúrne a prírodné hodnoty obce a vie posúdiť, ktoré sú to. Obec by mala zachovať tento záujem a naďalej zveľaďovať i sprístupniť tieto pamiatky verejnosti. Tieto pamiatky sa pokladajú za najväčšie hodnoty v obciach a sú najväčším potenciálom pri rozvoji obce.

▪ **Otázka č. 16: Ste za návrat k tradičnému spôsobu života na vidieku?**

Iba 19% respondentov by si vedelo predstaviť žiť tradičným spôsobom v tejto obci. Až 30% respondentov je skôr za návrat k tradičnému spôsobu života na vidieku, 33% respondentov odpovedalo skôr nie, 9% respondentov si to ani nevie predstaviť a nevedia ani, čo to obnáša, 6% respondentov si myslí, že by to bolo hlúpe, keďže doba pokročila. 3% respondentov je toho názoru, že by to bolo super, keby im niekto v tom pomohol na začiatku. Celkovo z odpovedí vyplýva, že v obci je potrebná častejšia konzultácia s občanmi, ktorí tento spôsob života nepreferujú. Niekedy stačí iba málo.

▪ **Otázka č. 17: Podporili by ste tradičnú architektúru / výstavbu v obci?**

19% respondentov by jednoznačne podporilo tradičnú architektúru a výstavbu v obci, 37% by skôr podporovalo, 28% by skôr nepodporovalo, 2% respondentov si myslí, že je to archaizmus a až 14% respondentov sa nevedelo rozhodnúť. Z týchto vyjadrení je zrejmé, že občania majú blízko k tradičnej architektúre resp. k takejto výstavbe, no ešte stále nemajú dostatočné informácie k takejto realizácii. Na túto tému je potrebné viesť s občanmi dialóg.

▪ **Otázka č. 18: Myslíte si, že by obec mala mať svojho poradcu v otázkach rozvoja, architektúry a kvality životného prostredia?**

Iba 14% respondentov si myslí, že by obec mala mať svojho poradcu v otázkach rozvoja, architektúry a kvality životného prostredia. Iba 33% respondentov si to skôr myslí, až 25% respondentov si skôr nemyslí, že by obec mala mať svojho poradcu, 8% respondentov si to vôbec nemyslí, 20% respondentov nevedelo na túto otázku odpovedať. Môžeme skonštatovať, že občania nemajú prehľad o tom, čo znamená pre obec poradca v týchto odvetviach. Aj v takýchto otázkach je potrebné občanov viac informovať a poukázať na dôležitosť tejto funkcie. Z opýtaných respondentov 2 osoby neodpovedali na túto otázku.

▪ **Otázka č. 19: Ste za udržanie tradícií? Ak áno, aké sú to?**

Výrazná väčšina občanov je za udržanie tradícií v obci, čo je veľmi pozitívny jav pre obec. Až 47% respondentov odpovedalo áno, 29% odpovedalo skôr áno, 16% skôr nie, 3% respondentov

odpovedalo vôbec nie a 5% respondentov sa vôbec nevedelo rozhodnúť. Pre občanov sú najvýznamnejšie nasledovné tradície:

1.	určite ochotnícke divadlo, hody, stavenie mája, gastronómia, kroje a páči sa mi aj nová akcia stretnutie generácií
2.	Dvojazyčnosť pomôže udržať tradície, preto treba klásť dôraz na to.
3.	ochotnícke divadlo 3x, zbor v kostole, kroje 2x, zvyky, gastronómia
4.	Všetky aktivity, ktoré prispievajú k rozvoju obce
5.	nie .....čo bolo to bolo
6.	Hody 2x, stavenie mája 3x
7.	netreba
8.	gastronómia, zavedenie pravidelných trhov (vytvorenie miesta, stánkov, kde by sa mohli predávať domáce výrobky)
9.	hody, kroje, gastronómia, veľkonočné tradície, novoročné, vianočné
10.	hodové zábavy, prvomájové oslavy, dožinky, divadlo
11.	divadlo, hody, súbory, gastronómia
12.	diskotéky pre mladých
13.	Hody, stavenie mája
14.	všetky
15.	ochotnícke divadlo, hody, polievačky, 1.máj oslava, kultúrne a športové dni obce, deň detí , fašiangové plesy
16.	Hlavne byť nezávislý od obchodných reťazcov a zaobstarat' staré hospodárstvo
17.	Hody, slávnosti dediny začiatkom leta, kroje, vinárstvo
18.	hody, majáles, dožinkové slávnosti, divadlo
19.	Divadlo, Hody, Festivaly .....
20.	Gastronómia, hody, súbory, ochotnícke divadlo
21.	Nie
22.	dožinky - ale v slovenskom jazyku. hody. gastronomické stretnutia a prípadne súťaže, kurzy,...
23.	slávnosti výročia obce, stavenie mája, divadlo, kroje, Mikuláš atď.
24.	ochotnícke divadlo, súbory, HODY!!!, gastronómia, koštovka vína
25.	hody určite áno a aj ďalšie zábavy :)
26.	súbory, kroje, hody, divadlo
27.	Hody, zábavy
28.	Vianočné mestečko 5x, zabíjačkové trhy 6x, punč 2x , guláš
29.	Dožinky 2x
30.	Futbalový turnaj
31.	Vinobranie
32.	Jarmoky
33.	Stretnutie seniorov 2x
34.	Súbory

Obec Klasov je založená na bohatej kultúre a tradíciách, o čom svedčí aj dodnes fungujúca organizácia Csemadoku, ktorá tieto tradície neustále oživuje a vytvára tým kultúrny život v obci. Táto organizácia sa v spolupráci s obcou zaoberá ochotníckym divadlom, folklórom, festivalmi a organizuje plesy i výstavy rôzneho charakteru. Jedným zo spomenutých tradičných podujatí je aj Stretnutie generácií, ktoré sa koná každý rok, v obciach Podzoboria. Respondenti poukázali aj na tieto aktivity a okrem toho aj na znovuzavedenie hodovej zábavy, tradičnej gastronómie, pravidelných trhov s predajom tradičných výrobkov. Respondenti uviedli aj dvojazyčnosť, ktorá je charakteristická pre túto obec. Občania Klasova sa dohovoria slovensky aj maďarsky, mnoho z tu žijúcich občanov je maďarskej národnosti. Táto skutočnosť môže byť tiež výhodou pre obec, hlavne pri zachovaní zahraničných partnerstiev s obcami Alsóörs, Órbottyán a Váckisújfalu. Ďalej, respondenti uviedli medzi tradíciami aj stavenie mája, vianočné, novoročné a veľkonočné sviatky, vinárstvo a organizovanie ochutnávky vín. Obec Klasov má veľký potenciál na udržanie a ďalší rozvoj týchto tradícií, iba ich treba zo strany obce podporovať. Z opýtaných respondentov 18 neodpovedali na túto otázku.

- **Otázka č. 20: Ste za udržanie školy, škôlky, alebo iného verejno- prospešného zariadenia? Ak áno, ktoré by ste radi udržali alebo podporili?**

30% respondentov je za udržanie škôlky, 28% za udržanie školy, 8% za udržanie bývalého notariátu, 8% za stanicu sociálnych služieb s príchodom domov, 7% za vytvorenie jasli, 6% za komunitné centrum, vytvorenie stanice sociálnych služieb s príchodom domov. Iba 2% respondentov by podporovalo vytvorenie, resp. udržanie fitness centra, zdravotnícke zariadenie, knižnicu a obchod. Z hodnotenia vyplýva, že v obci je potrebné aj naďalej udržať škôlku, školu, jasle a notariát. K ostatným bodom sa respondenti vyjadrili menej. Z opýtaných respondentov 3 neodpovedali na túto otázku.

- **Otázka č. 21: Čo by ste radi zmenili v obci z hľadiska sociálnej a zdravotnej starostlivosti? (napr. zdravotné stredisko...)**

1.	Z hľadiska zdravotnej starostlivosti, možno len poveriť jednu osobu s odborným zdravotným vzdelaním pre poradenstvo pre obyvateľov pri ľahšom uraze... No zdravotné stredisko sa mi zda zbytočné
2.	nemáme čo zmeniť lebo žiadna zdravotná starostlivosť v obci nie je
3.	zdravotné stredisko bez úplatkov. samozrejme lekáreň
4.	zdravotné stredisko by bolo výhodou
5.	Mala lekaren by nebola na škodu
6.	Myslím si, že skutočnosť, že v obci nemáme zdravotné stredisko nie je veľkým mínusom pre obec. Najbližšie zdravotné stredisko je od obce vzdialené 7km, kde je dobrá dostupnosť.
7.	zaviesť navštevy obvodného doktora (aspoň 1x za týždeň) a vytvorenie priestorov pre neho.
8.	jednoduché zdravotné stredisko by sa hodilo
9.	Zdravotné centrum, obchod s oblečením
10.	neviem, ma teraz nič nenapadá...
11.	nie je potrebné nič meniť
12.	lekár, lekáreň
13.	nie som si istý či by sa zdravotné stredisko oplatilo v našej obci, pokiaľ by sa dostatočne využilo a sú na to priestory, prečo nie.
14.	Zdravotné stredisko určite nie je prvoradé v obci, akou je Klasov. Plnohodnotnú starostlivosť nájdeme vo vedľajších Vrábľoch.
15.	Zdravotné stredisko chýba určite, Obecná polícia napr.
16.	aspoň všeobecný lekár by bol vhodný...
17.	Zdravotné stredisko by bolo dobre
18.	zdravotné stredisko určite
19.	riaditeľku kreativu
20.	lekáreň
21.	zriadiť zdr. stredisko, príp. lekáreň. zabezpečiť služby terénnej sestry a služby sociálneho poradenstva -nič z toho nefunguje
22.	bolo by potrebné vytvoriť zdravotné centrum, ktoré by malo sídlo v Klasove a slúžilo by pre 3 okolité obce.
23.	je primeraná, zdravotné stredisko je neďaleko vo Vrábľoch
24.	Poskytovanie obedov pre dôchodcov, lekáreň
25.	Stacionárny denný dom pre dôchodcov
26.	Denný stacionár pre dôchodcov.
27.	zdravotné stredisko
28.	Neviem 4x
29.	Nič

- **Otázka č. 22: Je v obci podľa Vás dostatok zelene (parkov)?**

Z respondentov si až 24% myslí, že v obci nie je dostatok zelene, 15% respondentov označilo viac nie, 24% označilo viac áno, až 29% respondentov si myslí, že v obci je dostatok zelene a iba 8% respondentov to nevedelo posúdiť. V obci je dostatok zelene, o tom svedčia aj novovybudované plochy a tu uvedené výsledky, podľa ktorých respondenti tiež potvrdzujú, že v obci je dostatok zelene.

▪ **Otázka č. 23: Ste za väčší záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu pre výsadbu krajinnej zelene?**

Až 35% respondentov súhlasí so záberom poľnohospodárskeho pôdneho fondu pre výsadbu krajinnej zelene, 32% respondentov skôr súhlasí, 3% respondentov skôr nesúhlasí a iba 5% respondentov by s tým vôbec nesúhlasila. Až 25% respondentov to vôbec nevedelo posúdiť. Celkovo z odpovedí vyplýva, že nadmerná väčšina respondentov súhlasí so záberom pôdy pre výsadby krajinnej zelene. To by mohlo skvalitniť rekreačný potenciál krajinného prostredia a zlepšiť klímu obce. Z opýtaných respondentov 2 neodpovedali na túto otázku, čo je 1,32% respondentov.

▪ **Otázka č. 24: Ste za podporu obnovy- renaturalizáciu vodných prvkov v krajine (rybníky, jazierka, studničky, kanály...)?**

Z respondentov by až 95% podporilo renaturalizáciu vodných prvkov v krajine a 5% z nich by to nepodporovalo. Z hodnotení je jasné, že občania vidia situáciu dosť reálne a sú za obnovu vodných prvkov v krajine.

▪ **Otázka č. 25: Čo by ste radi zmenili v obci z hľadiska dopravného systému?**

1.	Je potrebné vybudovať v okolí obce trasu pre cyklistov a korčuliarov. Nedá sa dostať do okolia inak ako pešo alebo autom. Rodiny s deťmi sa nemajú ako dostať do prírody a okolia na bicykloch. Sme uzatvorení v obci. Hlavne, že máme pekné centrum, tam sa však nedá urobiť piknik, ani pozorovať prírodu v okolí, prejsť sa bicyklom k rybníku. Je tu toľko krás okolo nás, ale nevieme ich využívať. Budeme mať rozhľadňu, ale kto k nej bude chodiť a ako? Jedine ak poľovníci. Z obce je to pešo s deťmi ďaleko. Treba sa nad tým zamyslieť a keď sme urobili A, treba urobiť aj B.
2.	možno vytvorenie cyklotrás, alebo turistických trás spojených s okolitými obcami, resp. mestom Vráble.
3.	Bezpečnosť a kontrolný radar pred obcou
4.	V slepých uličkách širšie cesty
5.	Obmedziť nákladné vozidlá
6.	dopravný systém je dostačujúci, skôr by som obmedzil resp. zakázal parkovanie áut v novej školskej ulici (obyvatelia ulice neparkujú vo svojich dvoroch ale na ulici!), dobudoval by som cestu po hlavnú cestu (mám na mysli cestu od bytoviek až po priemyselný závod)
7.	Pokračovanie budovania nových chodníkov a ciest miestnej komunikácie, na podporenie cykloturistiky vytvorenie cyklistickej cesty cez vinice a okolo lesa
8.	Dopravný systém je v poriadku, nie sme na hlavnom ťahu, preto je aj únosná hladina hluku prechádzajúcich áut.
9.	bezpodmienečné zriadenie zástavky autobusu na začiatku obce!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!
10.	úprava komunikácie v zimných obdobiach - bočné ulice
11.	spevnili poľné prístupové cesty
12.	obnova ciest v celej obci
13.	Prístupnosť do obce aj z cesty 51. Ďalšia zmena, ktorý by sme radi prijali, by ani tak nesúvisela s dopravným systémom. Jedná sa o myšlienku vybudovať chodník (pre cyklistov, chodcov, korčuliarov, atď), ktorý by spájal Klasov s Babindolom.
14.	prechod od jednoty smerom ku kostolu na tie strany by sa hodili aj zábradlia, tým smerom je škola, škôlka (autobusové zastávky), kostol, čiže rušný pohyb ľudí, deti
15.	Rekonštrukcia Objektov na CK, úprava povrchu CK, úprava poľných ciest vo Vinárskej oblasti a následne vybudovanie, cyklotrás a turistických chodníkov
16.	nerozumiem otázke, cesty sú dobré, železnicu, letisko ani prístav nemáme ;)
17.	Spojenie je dobré.. letisko radšej nie
18.	ďalšiu autobusovú zastávku
19.	Chodníky a cesty
20.	Opravu chodníkov v jednotlivých uliciach, opravu cesty v cintoríne, vybudovanie autobusovej zastávky na začiatku obce smerom od Babindola, vybudovanie cyklistického chodníka v okolí obce a smerom do susedných obcí a k rybníku.
21.	Chýbajú cyklotrasy okolo dediny. Rodiny s deťmi nemajú kam vyjsť na piknik. Sme uzavretí v dedine.

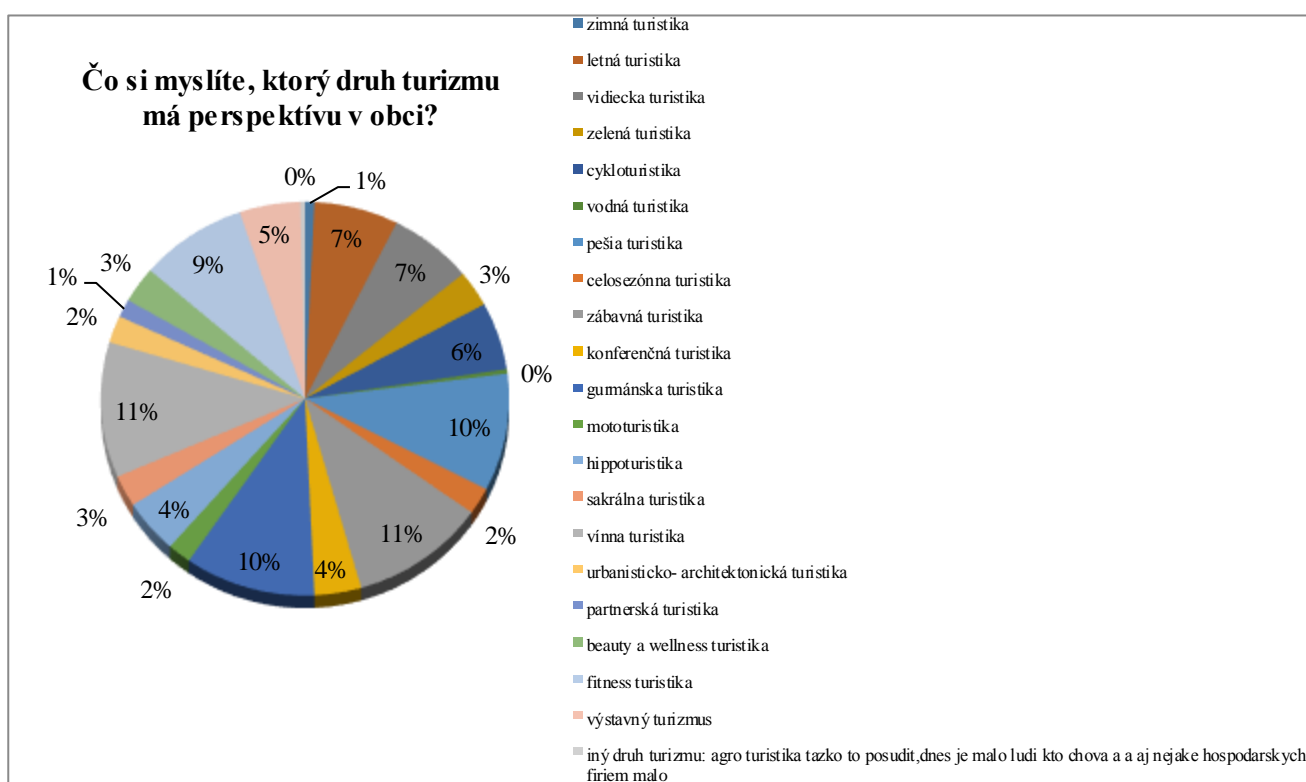
	Nikde okolo sa nedá dostať ani bicyklom, ani na korčuliach.
22.	cesta smerujúca k fabrike by mala byť jednosmernou alebo mať značku "prejazd zakázaný", čo by zabránilo hustej premávke cez dedinu!!!!
23.	Spomaľovací pred zastávkou a prechody presvietiť blikajúcimi svetlami
24.	Upraviť cesty aby boli bez výmoľov
25.	Odbočovací pás na Kapušok.
26.	Nič 12x
27.	Neviem 1x

▪ **Otázka č. 28: Ste za rozvoj cestovného ruchu a turizmu?**

32% respondentov by podporovalo rozvoj cestovný ruchu a turizmu, 36% by skôr podporilo, 29% by skôr nepodporilo a iba 3% z opýtaných by vôbec nepodporilo rozvoj cestovný ruch a turizmus v obci. V obci Klasov je za rozvoj cestovného ruchu a turizmu nadpolovičná väčšina respondentov.

▪ **Otázka č. 29: Čo si myslíte, ktorý druh turizmu má perspektívu v obci?**

Respondenti majú najväčší záujem o zábavnú a vínnu turistiku (11%), ďalej o pešiu a gurmánsku turistiku (10%), o fitness turistiku má záujem 9% respondentov, o vidiecku a letnú turistiku má záujem 7% respondentov a o cykloturistiku má záujem 6% respondentov. Menší záujem mali respondenti o výstavný turizmus (5%), o konferenčnú a hippoturistiku (4%), o zelenú, sakrálnu a beauty & wellness turistiku 3% respondentov. Iba 2% respondentov si myslí, že perspektívu v obci má aj celosezónna, moto a urbanisticko-architektonická turistika. Môžeme tvrdiť, že akurát tieto druhy turizmu majú najväčší potenciál na tomto území. Obyvatelia sa k tejto otázke vyjadrili realisticky. Označili, že perspektívu v obci má hlavne zábavná, vínná, pešia a gurmánska turistika. Obyvatelia by podporili aj vidiecku a pešiu turistiku a prijali by aj letnú turistiku v obci.

▪ **Otázka č. 30: Ste ochotný podnikat' v cestovnom ruchu?**

Iba 3% respondentov je ochotných podnikat' v cestovnom ruchu, 9% skôr áno, až 48% skôr nie a 35% respondentov odpovedalo, že by vôbec nechcelo podnikat' v cestovnom ruchu. 5% respondentov sa nevedelo rozhodnúť. Z výsledkov vyplýva, že občania Klasova skôr nemajú

záujem podnikateľ v tomto smere, preto je potrebné ich v tom viac podporiť. Bolo by vhodné zo strany obce ich v tom na začiatku usmerniť a poukázať na výhody, aby sa spojili a vytvorili tak sieť malo podnikateľov v obci.

▪ **Otázka č. 31: Ste za rozšírenie výrobných objektov v obci a príchod investorov?**

Väčšina respondentov podporuje rozšírenie výrobných objektov a príchod investorov v obci. Až 26% respondentov sa vyjadrilo, že by to podporovali, 26% respondentov by to skôr podporilo, 23% respondentov sa vyjadrilo, že by to skôr nepodporilo, 6% respondentov by to vôbec nepodporilo a 19% respondentov sa nevedelo rozhodnúť. Rozšírenie výrobných objektov a príchod investorov síce podporuje hospodársky rast a sociálnu stabilitu v obci, no na druhej strane nie je jedno, akých investorov si obec pripustí. Je výhodnejšie, ak obec podporuje skôr malých podnikateľov a domácich výrobcov. Z opýtaných respondentov 2 neodpovedali na túto otázku.

1.	Tak isto ako v každom inom prípade, všetko má aj svoje pre a proti. Príchod investorov a budovanie výrobných objektov by obci uškodil z hľadiska environmentálneho (výrub stromov, prípadne strata inej zelene, nárast ruchu, hluku, prašnosti...), ale samozrejme by bol aj výhodou, pretože by vznikli nové pracovné miesta, je pravdepodobné že by došlo aj k nárastu obyvateľstva (pristahovanie za prácou) a mnoho ďalších.
2.	Na jednej strane sú podnikatelia pre obec finančným prínosom, na strane druhej príliš veľký rozvoj podnikania v obci môže spôsobiť nepriaznivý vplyv na obyvateľov obce. Preto - ak by sa rozvoj podnikania v obci podporil, bolo by vhodné podporiť taký druh podnikania, ktorý má vplyv na zamestnanosť no zároveň by nenarušil chod a pokoj obce.
3.	Dedina sa zviditeľní a vytvorí sa nové pracovné miesta
4.	Prílev pracovných príležitostí
5.	Ďalej nepodporovať sociálne prípady, hlavne rodiny ktoré svoju situáciu neriešia a nechcú pracovať. Tieto peniaze investovať do obnovy parku pri kaštieli. Vyčleniť časť pred kaštielom, posunúť oploenie po budovu kaštieľa a otvorenie od cesty. Vybudovanie jazierka, kolotočov a ihriska v parku. Vytvorenie bufetu v kaštieli.
6.	treba sa venovať dôležitým veciam a nemíňať energiu na zbytočnosti
7.	Dedina ma zostať dedinou.....
8.	Znamenalo by to viac pracovných miest, príchod nových obyvateľov, viac dostupných financií a tlaky na rozvoj obce
9.	Jednoznačne nie!!! odmietam, aby sa z obce stal priemyselný park!!!!
10.	áno, ale ako na Slovensku je zvykom bolo by to za minimálnu mzdu...
11.	pokiaľ by sa zamestnávali prednostne občania našej obce.
12.	K tomu sa neviem vyjadriť
13.	Nemám, neviem

▪ **Otázka č. 32: Chceli by ste aj Vy podnikateľ v obci v nejakom odvetví?**

V obci by chcelo podnikateľ iba 13% respondentov, skôr by chcelo 26% respondentov, 32% respondentov by skôr nechcelo a až 5% z nich sa nevedelo rozhodnúť. Možno by bolo vhodné viac vyzývať občanov, aby mali väčší záujem o podnikanie v obci. Obec by mala viac podporovať domácich remeselníkov/ malých podnikateľov. Z opýtaných respondentov 2 neodpovedali na túto otázku.

▪ **Otázka č. 33: Ak máte v obci MVO, podporujete ju?**

Odpovede k tejto otázke boli prekvapujúce. Iba 15% respondentov podporuje MVO v obci. Tiež 15% respondentov označilo, že skôr podporuje MVO v obci, skôr nepodporuje 19% respondentov a až 34% respondentov vôbec nepodporuje žiadnu organizáciu v obci. 17% respondentov sa nevedelo rozhodnúť.

Pristup občanov k mimovládnyh organizáciám v obci je znepokojujúci, o čom svedčia aj nižšie uvedené odpovede. Aj napriek tomu, že 15%- ná podpora organizácií zo strany občanov je veľmi

nízka, sa týmto organizáciám podarilo zachovať zvyky a tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia v obci. Mimovládne organizácie sú pre obec prospešné, preto je vhodné ich podporovať. Z opýtaných respondentov 2 neodpovedali na túto otázku.

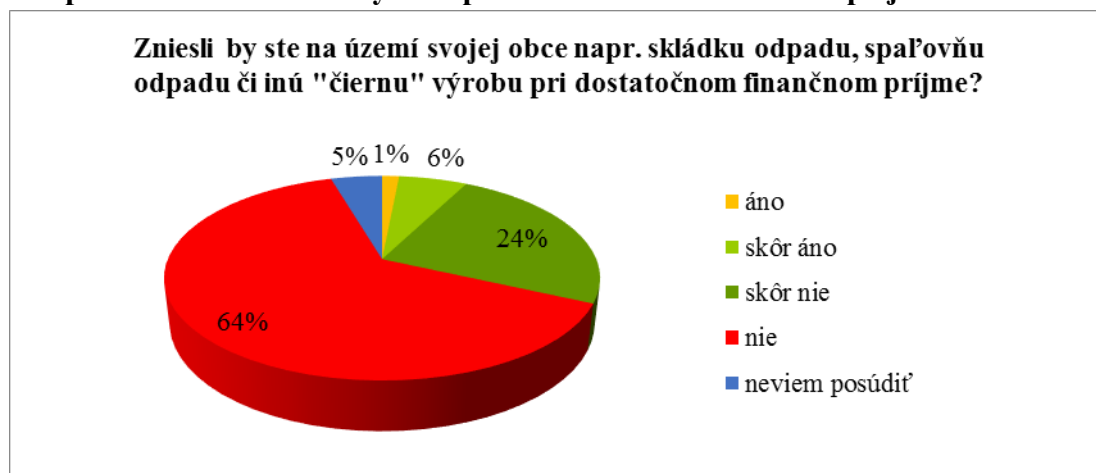
1.	Určité organizácie sa mi neľúbia...robia rozruch a nechápu že doba pokročila a mladý chce niečo iné ako tradície
2.	Nie som informovaná o takýchto organizáciách
3.	Neviem sa k tomu vyjadriť
4.	Provokačne ovce nemienime podporovať
5.	.....neriešim takéto veci
6.	Ale len takú, ktorá je transparentná
7.	Zatiaľ som nemal čas
8.	Neviem čo to zahŕňa
9.	Neviem sa k tomu vyjadriť
10.	Nepodporujem

▪ **Otázka č. 34: Podporili by ste spoločné projekty inými súkromníkmi v obci, prípadne spoluprácu obec- súkromník?**

12% respondentov by podporilo spoluprácu obce so súkromným sektorom, až 53% odpovedalo skôr áno, iba 13% skôr nie a nepodporovalo by to 5% respondentov. Až 17% respondentov sa nevedelo rozhodnúť. Vychádzajúc z hodnotení je jasné, že spoločné projekty by boli prospešné pre obec a pre spoluprácu obyvateľov tejto obce. Z opýtaných respondentov 2 neodpovedali na túto otázku.

1.	Všetko závisí od konkrétneho projektu. Zároveň si dovoľm v tejto kolónke reagovať aj na nasledujúcu otázku. Skládka odpadu a spaľovňa odpadu nie je čierna výroba. V oboch prípadoch ide o zneškodňovanie odpadov a nie ich produkciu. Nevidím dôvod prečo by na okraji obce nemohli alebo by nemali byť vybudované takéto zariadenia. Samozrejme, by mali podliehať a riadiť sa platným zákonom a nariadeniami a dodržiavať zásady BOZP.
2.	Nemám so súkromníkmi problém, ak by vedeli zaistiť kvalitu projektu.
3.	.....projekty pre rozvoj obce a jej zviditeľnenie
4.	Pokiaľ je to domáci súkromník tak áno
5.	podľa toho čo by to bolo
6.	bol by to fajn
7.	bol by to fajn

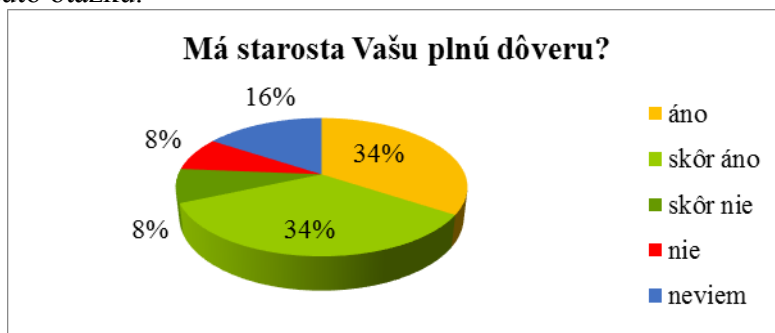
▪ **Otázka č. 35: Zniesli by ste na území svojej obce napr. skládku odpadu, spaľovňu odpadu či inú "čiernu" výrobu pri dostatočnom finančnom príjme?**

Až 64% respondentov by neznieslo žiadnu skládku odpadu, spaľovňu alebo inú „čiernu“ výrobu, ani pri dostatočnom finančnom príjme. 24% z respondentov odpovedalo skôr nie, 6% respondentov skôr áno, 1% áno a až 5% nevedelo posúdiť. Pre obec by bolo možno vhodné považovať o vybudovaní zberného dvora s kompletnou výbavou. Z opýtaných respondentov 1 osoba neodpovedala na túto otázku.

Otázka č. 36: Má starosta Vašu plnú dôveru?

Odpoveď sme dostali pozitívnu, až 74% z respondentov dôveruje novozvolenému starostovi, 23% odpovedalo- skôr áno a 3% opýtaných sa nevedelo rozhodnúť. Z opýtaných respondentov 2 neodpovedali na túto otázku.

Možno sme nevyčerpali všetky problémové okruhy, preto Vás prosíme, aby ste v závere tohto dotazníka uviedli prípadné poznámky k situácii v obci, postrehy, ale i otázky, ktoré by mala obec riešiť. Môžete pridať ľubovoľne dlhý text.

1.	Chýbajú mi základné informácie o činnosti obecného zastupiteľstva, uznesenia na stránke obce (obec je povinná ich zverejňovať), informácie o rozpočte, hospodárení obce, činnosti jednotlivých komisií (ak ich zastupiteľstvo má), správu hlavného kontrolóra, informácie o platoch starostu a poslancov. Iné okolité obce tieto informácie už dávno zverejňujú (Veľký Lapáš, Dolné Obdokovce...), v Klasove sa to nedá??? Podporuje to špekulácie, či je všetko v poriadku. Privítal by som videozáznam alebo online prenos zasadnutia zastupiteľstva. Občania by iste radi sledovali, ako pracujú a hlavne ako hlasujú nimi zvolení zástupcovia obce. Základná škola je síce zvonku pekná, ale vnútri zastal čas. Lavice si pamätajú detské časy rodičov, triedy by mal niekto vymaľovať (rodičia???), o telocvični budeme snívať ešte niekoľko desaťročí. Na toto neexistujú eurofondy? Alebo to nie je o peniazoch ale o manažovaní? Škola sa neposúva dopredu, neponúka deťom nič navyše. Mám obavu, že o niekoľko rokov škola príde o druhý stupeň. Žiaci budú radšej cestovať do škôl, ktoré ponúkajú okrem vyučovania aj príjemné a kreatívne učebne a široké spektrum mimoškolských aktivít. Mimochodom zaujímalo by ma prečo tento dotazník nebol avizovaný na stránke obce alebo v obecnom rozhlase.
2.	zabezpečiť a zvýšiť možnosti stretávania sa žien, detí príp. mužov, ktorí majú záujem o vzdelávacie kurzy, školenia (napr. kurz šitia, varenia, pečenia, ručných prác a mnohých nových techník).
3.	Viac zábavných a kultúrnych podujatí v obci, organizácia zabav a diskoték
4.	nepáčia sa mi medziľudské vzťahy, slováci- maďari, akcie v lete pre menšiny absolútne nie sú férovo voči nám, mali by byť pre všetkých občanov obce a nie len pre určitých vyvolených občanov, myslím si že je to všetko prehnané čo sa tu robí hlavne v lete ...podľa mňa je to skôr fanatizmus a nacionalizmus a nie zachovanie menšín...niekedy menej je viac a netreba preháňať zbytočne...v určitých prípadoch by sa mal brať ohľad aj na iných.. a nie chytať sa za slamky len aby bol niekto zaujímavý bez ohľadu nato že iným ubližujú.. chudáci si myslia akí sú múdri a upútajú na seba pozornosť so sprostosťami ..a popritom dokážu pravý opak...nevedia prehltnúť prehru a za každú cenu chcú sa napredovať a nevidia že už ich éra už skončila a mali by nechať všetko plynúť spravodlivo....myslím si pod tým aj to ...že netreba na určitých (ako na starostu)robiť nátlaky, vydierať banálnymi vecami, a naučiť sa konečne prispôbovať sa k realite ..v skratke toľko že netreba víriť hladinu ale utišovať.. a to bude len vtedy ak určití občania pochopia kde žijú.. a akí chlebič papajú...
5.	Som málo informovaná o činnosti obecného zastupiteľstva, privítala by som viac informácií. Nevieť o čom jednájú, čo odhlasovali ani to, ako kto hlasuje. Mala by byť prístupná zápisnica zo zastupiteľstva. Chýbajú mi aj informácie o odmeňovaní starostu, poslancov a kontrolóra.
6.	prosím už neriešte hlúposti, a konečne začnite sa prispôbovať k podmienkam v obci...a hlavne k väčšine v dedine ...Ďakujem

7.	prvoradá je bezpečnosť a pohoda občanov obce, ale aj ľudí ktorý navštívia obec ...
8.	Otvoriť a vyčistiť družstvo, vytvoriť priestory pre podnikateľov, obchody a servisne pracoviská. Riešiť ničenie dediny aj cez súdy a nie nechávať vandalizmus nepotrestaný. Podporovať mladé rodiny a nie len dôchodcov. Motivovať mladých ľudí a podporovať ich aby neodchádzali z dediny. Omladiť učiteľsky zbor, hlavne vymeniť riaditeľa, nakoľko je pasívny pri riešení problémov a rodiny to odrádza a svoje deti nosia do iných škôl. Zmodernizovať školu, zaviesť kamerový systém v škole atď. Vybudovať novú cestu od pálenice k hlavnej vrábeľskej ceste s pripájacím pruhom.
9.	Starosta nemal protikandidáta, iná možnosť nebola. Urobil veľmi veľa vecí pre obec, je šikovný. Urobil veľa dobrých rozhodnutí a žiaľ medzi nimi aj zásadne chyby, ktoré ovplyvňujú medziľudské vzťahy v obci. Vyhovieť sa všetkým nedá, však so zásadnými rozhodnutiami mu môžu pomôcť zvolení predstavitelia obce a tým odbremenia negatívny pohľad na obec ako takú...
10.	Osobne ma najviac trápia vzťahy v našej dedine, mám predovšetkým na mysli nacionalizmus. Mrzí ma, že u nás niektorí ľudia často riešia, že sa niekto nepozdravil v jazyku im blízkom a nie samotný fakt, že sa vôbec pozdravil, že nie sme schopní zorganizovať nejakú obecnú akciu, kde by sa zabavili ako mladí, tak i staršia generácia, ako Maďari, tak i Slováci...
11.	korupcia vládne všade na Slovensku a tak isto aj v našej obci , každá pravda vide najavo a pán starosta že hra na strany jak sa mu hodí za to sa nehnevám ved' on za to nemôže že nemá charakter
12.	Neinvestovať len do futbalu, ale postaviť aj jedno multifunkčné ihrisko.
13.	Medziľudské vzťahy medzi ľuďmi už zachvílu sa ľudia nebudú zdraviť medzi sebou lebo ten je to ... Alebo s tým sa baví starosta by mal riešiť takéto vzťahy a ukludňovať ... Nie len jedna strana nárokuje a im sa vyhoví lenže je tu dosť prisťahovalcov čo aj korene majú tu ale nepoznajú nás a vymyslieť aj pre nich niečo aby sa pridružili a upútať ich s kultúrou ale nie z jedno strannou oni nerozumejú tak sa ich ťažko vytiahne do centra ... Tak ako prvý máj aj tam je už skôr maďarská kultúra ... Ide to z našich spoločných dani tak by to malo aj tak vypadáť...
14.	Obec nie je len kostol a okolie starostovho bydliska. Nechutné námestie s nepodarenou rekonštrukciou budovy Jednoty. Chodníky patria aj občanom nielen obecným poslancom, obec je od cedule po cedulu! Kultúrne a športové vyžitie je len o futbale. Tenisové kurty, bazény, fit centrum? fondy lietajú zlým smerom! Modlenie nepomôže.. je 21.storočie.! Dobré sa tu žije neplatičom daní a sociálne slabým ktorý si užívajú a zneužívajú systém.
15.	Nie sú zverejňované uznesenia zastupiteľstva. Nič o nich nevieme. Konajú sa vôbec? Oznamy o konaní sú hlásené v čase, keď sú ľudia v práci, takže mi to pripadá, že sa všetko rieši nejako tajne. Obec nemá pomenované ulice (prečo je otázka ulice v tomto dotazníku?) Prečo tento dotazník nie je zverejnený na stránke obce?
16.	Obec by mohla vybudovať cyklotrasu a chodník pre chodcov, alebo pre korčuľovanie....napríklad medzi Klasovom a Babindolom
17.	menšiny troška ...majú dovolené viac ako im prináleží

SWOT-ANALÝZA

Analýza silných a slabých stránok obce a príležitostí a hrozieb pre obec bola spracovaná v 4 oblastiach: Kultúra, tradície, ľudová architektúra, história apod.; Demograficko-sociologické aspekty; Hospodárske aspekty a infraštruktúra; a Ekologicko-environmentálne aspekty.

Identita a genius loci

SWOT analýza (Formulár A5)	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť historických krajinných štruktúr, vinice - hmotné prírodné a kultúrne dedičstvo - zachovalá historická štruktúra zástavby v starej časti obce - tradičné vínne hajlochy, časť zachovaná - kaštieľ, park a krypta rodu Weisovcov – kultúrna pamiatka - nehmotné kultúrne dedičstvo, napr. osobnosti, zvyky a tradície - blízkosť zemného hradu vo Vrábľoch 	<ul style="list-style-type: none"> - jestvujúce pamiatky nie sú vo vlastníctve obce - pamiatky sú v nevyhovujúcom technickom stave, neudržiavané a nevyužívané - hajlochy vo vinohradoch sa prestavujú na objemné objekty - nerešpektované historické súvislosti - nevyužitie historických objektov, neprístupná krypta Weisovcov
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - získať kultúrne pamiatky do vlastníctva obce a dať im novú funkciu, prípadne využitie pamiatok v prospech rozvoja obce v spolupráci s vlastníkmi - vyzdvihnúť významné rody (Weisovci) a osobnosti žijúce v obci, možný prílev zahraničných turistov, bilaterálna spolupráca - možnosť záchrany tradičného genofondu, spolupráca s SPU 	<ul style="list-style-type: none"> - strata identity, zavádzanie mestského spôsobu života - postupný zánik historického a kultúrneho dedičstva pre zlý technický stav - likvidácia historického a kultúrneho dedičstva novým životným štýlom - nerešpektovanie lokálnych špecifik, najmä mladou generáciou - likvidácia historických krajinných štruktúr, viníc, prestavba hajlochov

Demograficko-sociologické aspekty a občianska vybavenosť

SWOT analýza (Formulár A5)	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Klasov ako spádová obec - dostatočný bytový fond - pomerne priaznivý priemerný vek obyvateľov - pomerne vysoký podiel aktívneho obyvateľstva - pomerne nízka nezamestnanosť - pocit patriotizmu u obyvateľov - vysoká podpora starostovi obce - spolupráca s partnerskými obcami Podzoboria a spolupráca so zahraničím, družobné mestá v Maďarsku - spoločenské akcie a tradície - nízka zastavanosť katastra, možnosť rozvoja na obecných plochách 	<ul style="list-style-type: none"> - prevažujúci počet obyvateľov v poproduktívnom veku, nízky prírastok obyvateľstva - narušené medziľudské vzťahy, prejavy intolerancie, slabý 3. sektor - chýba kvalitný verejný priestor - nedobudované športové a rekreačné areály - nedostatočná informovanosť obyvateľov o akciách, činnosti, zámeroch - chýbajú regulatívy, ktoré by usmernili občanov pri výstavbe nového rodinného domu - chýba rekreačný priestor
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - podpora pracovných príležitostí - podporiť služby v sociálnej oblasti - podpora práce s deťmi, budovanie vzťahu k obci, identity a lokálneho patriotizmu - upraviť športové areály, vybudovať prvky pre netradičné športy - podpora vzdelávacích aktivít, kurzov a verejných diskusií, organizovať spoločenské akcie - zvýšenie informovanosti obyvateľov o obci, 	<ul style="list-style-type: none"> - úbytok obyvateľstva - príliš veľa prisťahovalcov - hodnotové konflikty medzi jednotlivými skupinami obyvateľov - podcenenie spolupráce so zainteresovanou verejnosťou, nízky stupeň zapojenia verejnosti do plánov obce - nezáujem o partnerstvo subjektov v rámci obce i susediacich obcí

vybudovať stredisko vzdelávania a rôzne komunikačné kanály	- vandalizmus, deštruktívne aktivity občanov
--	--

Hospodárske aspekty a infraštruktúra

SWOT analýza (Formulár A5)	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - termálny vrt, voda 95°C teplá - pozemkové úpravy sa postupne realizujú - priemyselná zóna, dostatok pracovných miest - poloha obce, dostupnosť k mestu a dopravným tepnám, dobré dopravné napojenie na Nitrú a Vráble - prírodné podmienky, kvalitné pôdy, možnosť hospodárenia na pôde - pomerne silné podnikateľské zázemie, ochota časti obyvateľov podnikat' v obci - nízka nezamestnanosť - vybudované siete, kanalizácia, plyn, vodovod, ČOV - dom sociálnych služieb, významný zamestnávateľ - nízka zadlženosť obce, čo jej umožňuje brať si úvery na nové zámery 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav technickej infraštruktúry, potreba dobudovať kanalizáciu - málo živnostníkov a remeselníkov podnikajúcich v obci, počet samostatne hospodáriacich roľníkov klesá - chýbajú turistické trasy a cyklotrasy a ich napojenie na štátnu sieť - chýbajúce služby pre rozvoj turistiky a cestovného ruchu - chýbajú označenia na verejných priestranstvách (informačné tabule, smerové tabule, názvy ulíc) - chýba reklama, propagácia, internetová stránka, informačný systém obce
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť výstavby termálneho kúpaliska, možnosť využívania vody ako geotermálnej energie - pestovanie energetických druhov rastlín - možnosť produkcie ekologicky čistých potravín, zamerať sa na lokálne produkty a ekoproducty, výrobky s ochrannou známkou - vinohradníctvo, udržať tradičný agroekosystém - rozvoj pohybového turizmu, v spolupráci s blízkymi obcami možnosť komplexnej celoročnej ponuky služieb v cestovnom ruchu, napojenie na štátnu sieť - rozšíriť investície do sociálnej sféry - spracovať marketingovú štúdiu obce, vrátane reklamy, propagácie, apod. - podpora nových technológií, investície s vyššou pridanou hodnotou 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnícke vzťahy pri narábaní s nehnuteľnosťami - nedostatočná kvalita infraštruktúry v regióne - neúspešné projekty v rámci európskych fondov i domácich grantových schém, neúmerná finančná záťaž na rozpočet obce - politicko-ekonomická situácia, ktorá nebude podporovať podnikanie

Ekologicko-environmentálne aspekty

SWOT analýza (Formulár A5)	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok plôch pre riešenie adaptačných opatrení na klimatické zmeny a na zadržiavanie vody v území - v obci nie sú výrazní znečisťovatelia životného prostredia, ani v priemyselnej zóne - park ako jadro systému zelene v intraviláne - genofond viniča a ovocných drevín - biokoridory popri vodných tokoch 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka ekologická stabilita územia, nízky stupeň lesnatosti - nedostatok krajinskej zelene a vegetačných prvkov v krajine - nízka kvalita urbánnej zelene, neošetrovanie drevín - pri veternom počasí je obec vystavená tlaku tuhých znečisťujúcich látok - nevyhovujúci stav vodných tokov - zaťažené pôdy, zistený radón, pôdna erózia - nízky podiel využívania alternatívnych zdrojov energie - zanikajúci tradičný genofond
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - geotermálna energia - nevyužitá plocha zelene dobudovať krajinnú vegetáciu, sprievodnú vegetáciu tokov a ciest, remízky - vybudovať polder nad obcou z dôvodu občasných 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv klimatických zmien, zhoršovanie lokálnej mikroklimy - prehrievanie územia v dôsledku nedostatku zelene - vysušanie pôdy a pôdna erózia, znižovanie bonity pôdy a vplyv na jej dlhodobé výnosy

záplav - využívať alternatívne zdroje energie, znížiť energetickú náročnosť budov v obci, stavať ekologicky sebestačné budovy - posudzovať vizuálne impakty, chrániť charakteristický krajinný obraz, podporovať vidiecky ráz obce vo všetkých aktivitách	- lokálne povodne - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľov v dôsledku znehodnoteného životného prostredia - vandalizmus, čierne skládky, neporiadok, čierne skládky odpadu
---	--

STEEP ANALÝZA EXTERNÉHO PROSTREDIA

STEEP analýza externého prostredia (Formulár A6)					
Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny v demografii štátu a obce	Technológia dostupná a využívaná obcou a stakeholdermi	Vplyv daňovej, rozpočtovej a dotačnej politiky	Politika štátu v oblasti ŽP	Politika vlády v konkrétnej oblasti	Hodnotové konflikty a nedostatočná tímová spolupráca v obci
Neschopnosť obce pokryť zmeny sociálnych potrieb obyvateľov	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Absencia finančných dotácií na potrebné projekty	Klimatické zmeny, zhoršovanie lokálnej mikroklimy	Zmeny legislatívy	Organizačná kultúra jednotlivých subjektov
Vyst'ahovalectvo obyvateľov z obce	Úroveň technológie pri implementácii plánovaných aktivít	Nové trhy a nové príležitosti, najmä spojené so zmenami demografie	Znižovanie biodiverzity, nárast inváznych druhov	Zmeny pravidiel pri dotáciách počas realizácie projektov	Zmena hodnôt a postojov zapojených subjektov
Zmeny postojov a správania obyvateľov				Politická kultúra na úrovni štátnej aj lokálnej	Vplyv identity a genia loci

ANALÝZA RIZÍK

Riziká spojené s realizáciou PHSR a ich riadenie

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík (Formulár A14)				
Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Zlyhanie manažmentu, odbornej zložky či realizácie	Ľudský faktor	Časová sklz a predraženie projektov, v krajnom prípade potreba výmeny personálu	Nízka až stredná – je potrebná dobrá príprava a priebežný monitoring realizovaných projektov
Technické	Technické problémy pri realizácii investičných zámerov	Technická nepripravenosť obce či dodávateľov	Časová sklz a predraženie projektov	Stredná – je potrebný priebežný monitoring realizovaných projektov
Ekologické	Vplyv plánovaných rozvojových zámerov na životné prostredie	Vid' tabuľka nižšie	Vid' tabuľka nižšie	Stredná – je potrebný citlivý prístup pri plánovaných aktivitách
Sociálne	Zhoršenie sociálneho prostredia v obci	Nesprávny odhad projektov potrebných v sociálnej oblasti	Nespokojnosť obyvateľov	Nízka – je potrebný priebežný monitoring a aktualizácia PHSR
Ekonomické	Nedostatok finančných prostriedkov z rozpočtu obce, nezískanie dotácií, skryté náklady, časový sklz projektov	Pravidlá štátnych dotácií a európskych fondov, nesprávny odhad nákladov projektov	Finančné problémy obce	Vysoká – je potrebný dobrý odhad finančných možností obce a manažment projektov, tiež rezervy na nepredvídané náklady

Vplyv na životné prostredie

Samotné PHSR ako dokument vplyv na životné prostredie nemá. Vplyv bude mať až realizácia rozvojových zámerov uvádzaných v PHSR. Nakoľko však obec má spracovaný MUSES aj územný plán, ktoré prešli procesom EIA, a PHSR vychádza z týchto dokumentov, ochrana ŽP je teda pri plánovaných aktivitách už zohľadnená.

Vplyv rozvojových zámerov na:**voda****ovzdušie****pôda****odpady****krajina****urbánne
prostredie****priorita Hospodárske politiky****program: 1 Riadenie a podporná infraštruktúra**

1.1 Rozvojová dokumentácia	Konцепčné dokumenty nemajú priamy vplyv na životné prostredie, môžu však mať pozitívny vplyv na územie v budúcnosti, a to najmä prostredníctvom dokumentov stratégie adaptácie na klimatické zmeny, miestny územný systém ekologickej stability a územný plán					
	neutrálny, perspektívne pozitívny	neutrálny, perspektívne pozitívny	neutrálny, perspektívne pozitívny	neutrálny, perspektívne pozitívny	neutrálny, perspektívne pozitívny	neutrálny, perspektívne pozitívny
1.2 Partnerstvá a informovanosť	Budovanie informačného a orientačného systému v obci nemá vplyv na ŽP, lepšia orientácia v obci však môže zvýšiť kvalitu života v urbánnom prostredí					
	neutrálny	neutrálny	neutrálny	neutrálny	neutrálny	neutrálny až pozitívny

program: 2 Technická infraštruktúra

Rozvojové zámery môžu mať vplyv na niektoré zložky ŽP, je preto potrebný citlivý prístup k plánovaným aktivitám

2.1 Tachnická infraštruktúra	pozitívny, dobudovanie vodovodu a kanalizácie	perspektívne negatívny, pri zvýšení dopravy	pozitívny cez pozemkové úpravy, negatívny cez záber pôdy na nové cesty	zabezpečiť likvidáciu stavebného odpadu	pozitívny cez pozemkové úpravy	pozitívny, zvýšenie kvality urbánneho prostredia
------------------------------	---	---	--	---	--------------------------------	--

program: 3 Investície a zamestnanosť

Rozvojové zámery, predovšetkým rozšírenie priemyselnej zóny a termálny svet, môžu mať vplyv na niektoré zložky ŽP, je preto potrebný citlivý prístup k plánovaným aktivitám

3.1 Podnikanie a trh práce	citlivo hospodáriť s termálnou vodou, zabezpečiť čistenie odpadovej vody	neutrálny, v areáli nebudú znečisťovatelia ovzdušia	negatívny, záber novej pôdy, citlivo trasovať vinu cestu	zabezpečiť ekologické odpadové hospodárstvo	citlivo trasovať vinu cestu, upraviť krajinné prvky popri ceste, zeleň súčasťou areálov	perspektívne rušivý, oddeliť rozvojové zámery od bývania
----------------------------	--	---	--	---	---	--

priorita Sociálne politiky**program: 4 Občianska vybavenosť**

Rozvojové zámery môžu mať vplyv na niektoré zložky ŽP, je preto potrebný citlivý prístup k plánovaným aktivitám

4.1 Bývanie a vybavenosť	neutrálny	pozitívny, revitalizácia zelene na cintoríne	negatívny, záber pôdy na novú výstavbu	zabezpečiť likvidáciu stavebného odpadu a odpadkové koše	neutrálny	pozitívny, zvýšenie kvality urbánneho prostredia, úprava priestoru
Športové aktivity sú sústredené najmä do intravilánu obce, preto ich vplyv na ŽP bude takmer neutrálny						
4.2 Šport a rekreácia	neutrálny	neutrálny	citlivo trasovať cyklotrasy	zabezpečiť likvidáciu stavebného odpadu a odpadkové koše	citlivo trasovať cyklotrasy, upraviť krajinné prvky popri cestách	pozitívny, sústredenie športových činností do jednej lokality

program: 5 Identita a genius loci

Spoločenské a kultúrne akcie nemajú vplyv na ŽP

5.1 Kultúra a spoločenský život	neutrálny	neutrálny	neutrálny	zabezpečiť odpadkové koše a upratovanie	neutrálny	neutrálny
Ochrana lokálnych prvkov nemá vplyv na ŽP						
5.2 Kultúrne a prírodné dedičstvo	neutrálny	pozitívny pri ochrane viníc	neutrálny	neutrálny	pozitívny pri ochrane viníc a z hľadiska estetiky krajiny	pozitívny, zvýšenie kvality urbánneho prostredia

Vplyv rozvojových zámerov na:						
	voda	ovzdušie	pôda	odpady	krajina	urbánne prostredie
priorita Územné enviro-eko politiky						
program: 6 Adaptácia na klimatické zmeny						
Zámery v tomto programe majú pozitívny vplyv na ŽP						
6.1 Adaptácia na klimatické zmeny	renaturalizácia tokov, zadržanie vody v území, protipovodňové opatrenia	zníženie veternosti, prašnosti a teploty, zvýšenie vlhkosti vzduchu, ochrana ozónu	protierózne opatrenia, zábrana zosuvom, zvlhčenie pôdy	ekologické odpadové hospodárstvo	rekultivácia krajiny, ochrana biodiverzity a pôvodných druhov	zvýšenie kvality lokálnej mikroklímy
Zámery v tomto programe majú pozitívny vplyv na ŽP						
6.2 Ochrana prírody	ochrana prírody pri vodných plochách	ochrana zelených plôch	neutrálny	neutrálny	ochrana prvkov v krajine	neutrálny

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

Obec Klasov si praje stať sa obcou založenou na moderných technológiách a prístupoch, s vysokou kvalitou života, ktorá poskytuje plnohodnotné bývanie, vybavenosť a zázemie pre ľudí pracujúcich v obci aj v okolitých mestách. Motto: „Klasov – moderná obec“

Táto vízia bude napĺňaná prostredníctvom nasledovných strategických zámerov:

- využitie potenciálu obce pre jej ďalší rozvoj (najmä prírodné bohatstvo, kultúrne hmotné i nehmotné dedičstvo, ľudský potenciál)
- zvýšenie atraktivity a kvality života v obci, vyšší štandard bývania a vybavenosti, prostredie estetické aj komfortné v čase klimatických zmien (čistota, úprava verejných priestranstiev, zachovanie regionálnych architektonických špecifik, podpora historického urbanizmu, urbanistických dominánt, ekostabilita, adaptácia na klimatické zmeny)
- podpora atraktivity pre deti a mládež (dostatok plôch pre šport a hry, záujmy, skvalitniť vzdelávací proces v škole i mimo školy, sprístupniť informačné systémy, technológie)
- zvýšenie kvality života starších obyvateľov (postupné vybudovanie sociálnych, opatrovateľských a zdravotno-relaxačných služieb pre občanov aj klientov z regiónu)
- aktivizácia obyvateľov, podpora obyvateľov prostredníctvom zapojenia verejnosti do plánov obce, skvalitnenie sociálno-kultúrnej úrovne života v obci (obnova kultúrnych tradícií, spoločenského života, informovanie verejnosti rôznymi spôsobmi, a to osobnými kontaktmi poslancov a vedenia obce so zainteresovanou verejnosťou)
- zlepšenia podmienok pre podnikanie v obci, dôrazu na nové technológie a prístupy s vyššou pridanou hodnotou (najmä využitie miestnych daností obce a regiónu)

Hierarchia cieľov v štruktúre strategického dokumentu (Formulár S2)		
Obec Klasov si praje stať sa obcou založenou na moderných technológiách a prístupoch, s vysokou kvalitou života, ktorá poskytuje plnohodnotné bývanie, vybavenosť a zázemie pre ľudí pracujúcich v obci aj v okolitých mestách.		
Priorita: Hospodárske politiky	Priorita: Sociálne politiky	Priorita: Územné enviro-eko politiky
Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra	Program 4: Občianska vybavenosť	Program 6: Adaptácia na klimatické zmeny
Program 2: Technická infraštruktúra	Program 5: Identita a genius loci	
Program 3: Investície a zamestnanosť		

Zdroj: Vlastné spracovanie

K predpokladom na naplnenie týchto zámerov patria najmä:

- kvalita riadiacich procesov a kontinuita prijatých riešení i po súčasnom volebnom období (robiť rozhodnutia tak, aby podporovali ciele, boli kontinuálne, progresívne, prijateľné pre občanov všetkých vekových skupín a perspektívne vzormi i pre iné obce)
- kvalita medziľudských vzťahov angažovanie verejnosti (prijatie predkladaných cieľov obyvateľmi obce, ich podpora a zapojenie do procesu realizácie stanovených cieľov)
- koordinácia jednotlivých rozvojových zámerov (následné koncepčné dokumenty aj realizované projekty by mali plne rešpektovať tento strategický dokument a podporiť dosiahnutie stanovených cieľov)

„Záznam z verejného prerokovania PHSR“ (Formulár S3) je v prílohe 10.

PRIORITA: HOSPODÁRSKE POLITIKY

Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra

Podprogram 1.1: Rozvojová dokumentácia

Cieľ 1.1: Spracovať štúdie, koncepcie, plány a projekty potrebné pre rozvoj obce

- Opatrenia:
- 1.1.1 Územný plán
  - 1.1.2 Stratégia adaptácie na klimatické zmeny
  - 1.1.3 Pozemkové úpravy
  - 1.1.4 Pozemky pre náhradné výsadby
  - 1.1.5 Informačný systém o území
  - 1.1.6 Dokument starostlivosti o dreviny
  - 1.1.7 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Podprogram 1.2: Partnerstvá a informovanosť

Cieľ 1.2: Zvýšiť informovanosť a zlepšiť spoluprácu obce s relevantnými subjektmi

- Opatrenia:
- 1.2.1 Informačný a orientačný systém obce
  - 1.2.2 Informačné a komunikačné kanály
  - 1.2.3 Kamerový systém

Program 2: Technická infraštruktúra

Podprogram 2.1: Technická infraštruktúra

Cieľ 2.1: Zvýšiť kvalitu technickej infraštruktúry v obci

- Opatrenia:
- 2.1.1 Miestne komunikácie a chodníky
  - 2.1.2 Spoločné zariadenia a opatrenia, poľné cesty
  - 2.1.3 Parkovacie miesta a spevnené plochy
  - 2.1.4 Verejné osvetlenie a trafostanice
  - 2.1.5 Dostavba kanalizácie v obci
  - 2.1.6 Dostavba vodovodu pre nové IBV
  - 2.1.7 Dostavba kanalizácie pre nové IBV
  - 2.1.8 Inžinierske siete pre nové IBV
  - 2.1.9 Zelené retardéry

Program 3: Investície a zamestnanosť

Podprogram 3.1: Investície, podnikanie a trh práce

Cieľ 3.1: Podpora podnikateľských aktivít v obci a trhu práce

- Opatrenia:
- 3.1.1 Vzdelávanie a poradenstvo
  - 3.1.2 Vínna cesta
  - 3.1.3 Priemyselná zóna
  - 3.1.4 Termálny vodný svet
  - 3.1.5 Pálenica
  - 3.1.6 Sociálno-opatrovateľské a zdravotné služby

PRIORITA: SOCIÁLNE POLITIKY

Program 4: Občianska vybavenosť

Podprogram 4.1: Bývanie a vybavenosť

Cieľ 4.3: Zvýšenie kvality bývania a občianskej vybavenosti

- Opatrenia:
- 4.1.1 Nové IBV, etapa 4

- 4.1.2 Prírodné javisko v centre
- 4.1.3 Dom smútku starý (rekonštrukcia a zmena funkcie)
- 4.1.4 Cintorín (pasport, revitalizácia, osvetlenie)
- 4.1.5 Autobusové zastávky (pri novej IBV)

Podprogram 4.2: Šport a rekreácia

Cieľ 4.2: Podpora športových aktivít, rekreácie a cestovného ruchu

- Opatrenia:
- 4.2.1 Viacúčelové ihrisko (UV SR)
  - 4.2.2 Futbalové ihrisko
  - 4.2.3 Klub TJ
  - 4.2.4 Kryté ihrisko
  - 4.2.5 Cyklochodník Klasov - Babindol

Program 5: Identita a genius loci
--

Podprogram 5.1: Kultúra a spoločenský život

Cieľ 5.1: Rozvoj kultúry a spoločenského života obyvateľov

- Opatrenia:
- 5.1.1 Spoločenské akcie
  - 5.1.2 Vzdelávanie, kurzy, semináre, prednášky
  - 5.1.3 Lokálne organizácie

Podprogram 5.2: Kultúrne a prírodné dedičstvo

Cieľ 5.2: Ochrana hmotného, nehmotného a prírodného dedičstva

- Opatrenia:
- 5.2.1 Ochrana lokálnych prvkov (stromy, vybrané domy, časti obce, krajinné štruktúry)

PRIORITA: ÚZEMNÉ ENVIRO-EKO POLITIKY

Program: Adaptácia na klimatické zmeny

Podprogram 6.1: Adaptácia na klimatické zmeny

Cieľ 6.1: Zmiernenie dopadov klimatických zmien a stabilita ekologických systémov

- Opatrenia:
- 6.1.1 Zeleň v intraviláne aj extraviláne obce
  - 6.1.2 Úspora energie, alternatívne zdroje
  - 6.1.3 Ekostabilita a genofond
  - 6.1.4 Voda v intraviláne obce
  - 6.1.5 Voda v extraviláne
  - 6.1.6 Šetrné poľnohospodárstvo, protierózne opatrenia
  - 6.1.7 Odpadové hospodárstvo, zberný dvor
  - 6.1.8 Zametací stroj

Podprogram 6.2: Ochrana prírody

Cieľ 6.2: Ochrana prírody a stabilita ekologických systémov

- 6.2.1 Ochrana Chráneného vtáčieho územia pri vodnej nádrži Vráble
- 6.2.2 Ochrana mokrade v sútoku Babindolského a Klasovského potoka

4. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť dokumentu obsahuje prehľad rozvojových zámerov v základnej štruktúre programov a podprogramov. Každý podprogram je následne rozpracovaný do súboru opatrení, aktivít a návrh merateľných indikátorov slúžiacich na monitorovanie PHSR. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia, preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov a budú podkladom pre tvorbu kritérií na čerpanie finančnej podpory z fondov. Aby adekvátne slúžili svojmu účelu, budú indikátory ďalej konkretizované podľa potrieb obce. Súčasťou programovej časti sú aj formuláre pre prípravu projektov, ktoré sú vypracované pre najvýznamnejšie rozvojové zámery v období najbližších 2 rokov, resp. pre zámery už pripravené na realizáciu. Formuláre sú uvedené v prílohe 8.

PRIORITA: HOSPODÁRSKE POLITIKY

Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra

Podprogram 1.1: Rozvojová dokumentácia

Cieľ 1.1: Spracovať štúdie, koncepcie, plány a projekty potrebné pre rozvoj obce

Zámer podprogramu:

Dokumenty by mali podporovať genia loci (tradičná štruktúra zástavby, historické štruktúry krajiny, regionálne prvky, apod.) ako aj súčasné trendy v urbanizme a architektúre (napr. minimalizmus, funkčnosť, šetrnosť voči životnému prostrediu). Regulatívmi v dokumentoch obmedziť prekročenie objemu domov v starej časti obce (aj pri rekonštrukcii), nepovoliť výstavbu bytových domov, limitovať príliš farebné riešenie fasád či posunutie objektu zo stavebnej čiary, zjednotiť oplotenia v uliciach a verejné priestory, pri rekonštrukcii zachovať regionálne prvky na jestvujúcich objektoch, a podobne. V rozhodovacom procese posudzovať stavby aj z hľadiska ich možného vplyvu na krajinný ráz, vizuálne pôsobenie a estetiku (vizálne impakty). Postupne budovať databázy o území obce, katastri nehnuteľností, urbánnej aj voľnej krajine, zeleni, vodných prvkoch, a ďalšie vrstvy informačného systému. Spracovať stratégiu adaptácie územia na klimatické zmeny, a následne ju aplikovať vo všetkých koncepčných dokumentoch a realizačných projektoch. Postupne realizovať pripravené pozemkové úpravy. Získať pozemky slovenského pozemkového fondu do dlhodobého prenájmu a následne do vlastníctva.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) nie je v rámci tohto podprogramu vypracovaný, nakoľko podprogram neobsahuje žiadne investičné aktivity (spoločné zariadenia a opatrenia sú zahrnuté v rámci programu Technická infraštruktúra).

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
1.1.1 Územný plán	Aktualizácia	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra
1.1.2 Stratégia adaptácie na klimatické zmeny	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra
1.1.3 Pozemkové úpravy	Realizácia postupná	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra
1.1.4 Pozemky pre náhradné výsadby	Zoznam	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra
	Projekty	
1.1.5 Informačný systém o území	Postupné spracovanie vrstiev	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra
1.1.6 Dokument starostlivosti o dreviny	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra
1.1.7 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja	Aktualizácia	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
1.1.1 Územný plán	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	2
1.1.2 Stratégia adaptácie na klimatické zmeny	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
1.1.3 Pozemkové úpravy	Vysporiadané pozemky v katastri	dopad	obec	%	0	50
1.1.4 Pozemky pre náhradné výsadby	Spracovaný dokument (zoznam, projekty)	výsledok	obec	počet	0	1
1.1.5 Informačný systém o území	Vrstvy informačného systému	výsledok	obec	počet	0	7
1.1.6 Dokument starostlivosti o dreviny	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
1.1.7 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1

Podprogram 1.2: Partnerstvá a informovanosť

Cieľ 1.2: Zvýšiť informovanosť a zlepšiť spoluprácu obce s relevantnými subjektmi

Zámer podprogramu:

Vypracovať informačný a orientačný systém slúžiaci obyvateľom aj návštevníkom obce. Osadiť orientačné, smerové a informačné tabule v obci, vytvoriť náučný chodník. Zlepšiť komunikáciu s obyvateľmi obce prostredníctvom rozličných nástrojov, ako sú webstránka obce, fórum občana, vývesná tabuľa, obecný rozhlas a iné médiá, letáky, verejne prístupné rokovania, osobné stretnutia, prieskumy verejnej mienky, zverejňovanie oficiálnych dokumentov, skrinka pre nápady a pripomienky občanov, apod. Posilniť spoluprácu činností so subjektmi v obci (občania, podnikatelia, mimovládne organizácie, záujmové združenia) aj s externými subjektmi (susedné obce, regionálne združenie Dolná Nitra, regionálne subjekty, zahraniční partneri), posilniť výmenu informácií, koordinovať činnosti, podporovať spoločné záujmy, vytvárať spoločné projekty a investičné zámery, apod. Inštalovať kamerový systém v obci.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) je v rámci tohto podprogramu vypracovaný pre 1.2.3 Kamerový systém (schválená dotácia).

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
1.2.1 Informačný a orientačný systém obce	Informačné, orientačné a smerové tabule	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra
1.2.2 Informačné a komunikačné kanály	Postupné rozširovanie kanálov komunikácie s verejnosťou	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra
1.2.3 Kamerový systém	Kamerový systém	Hospodárske politiky Riadenie a podporná infraštruktúra

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
1.2.1 Informačný a orientačný systém obce	Informačné, orientačné a smerové tabule	výsledok	obec	počet	0	10
1.2.2 Informačné a komunikačné kanály	Informačné kanály	výsledok	obec	počet	0	10
	Spokojnosť obyvateľov s informáciami	dopad	obec	%	0	50
1.2.3 Kamerový systém	Kamerový systém	výsledok	obec	počet	0	1

Program 2: Technická infraštruktúra

Podprogram 2.1: Technická infraštruktúra

Cieľ 2.1: Zvýšiť kvalitu technickej infraštruktúry v obci

Zámer podprogramu:

Výstavba, rekonštrukcia a údržba miestnych komunikácií, chodníkov, spevnených plôch a parkovacích miest. Realizovať poľné cesty v rámci pozemkových úprav. V troch oblastiach určených pre novú IBV dobudovať inžinierske siete a vodovod, v 1 oblasti kanalizáciu a na vinohrady vodovod (obec má príslušné projekty). Zabezpečiť rekonštrukciu verejného osvetlenia a trafostaníc (bol podaný projekt). Aktualizovať dopravné značenie (pasport dopravného značenia sa spracováva) a zriadiť spomaľujúce retardéry na začiatku obce.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) je v rámci tohto podprogramu vypracovaný pre 2.1.1 Miestne komunikácie a chodníky (obec má stavebné povolenie), 2.1.2 Spoločné zariadenia a opatrenia, poľné cesty (na základe pozemkových úprav, obec podala žiadosť o financovanie) a 2.1.4 Verejné osvetlenie a trafostanice (obec má podanú žiadosť na financovanie).

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
2.1.1 Miestne komunikácie a chodníky	Komunikácie a chodníky v obci	Hospodárske politiky
	Údržba	Technická infraštruktúra
2.1.2 Spoločné zariadenia a opatrenia, poľné cesty	Realizácia	Hospodárske politiky Technická infraštruktúra
2.1.3 Parkovacie miesta a spevnené plochy	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Hospodárske politiky
	Realizácia	Technická infraštruktúra
2.1.4 Verejné osvetlenie a trafostanice	Rekonštrukcia	Hospodárske politiky Technická infraštruktúra
2.1.5 Dostavba kanalizácie v obci	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Hospodárske politiky
	Realizácia	Technická infraštruktúra
2.1.6 Dostavba vodovodu pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Hospodárske politiky
	Realizácia	Technická infraštruktúra
2.1.7 Dostavba kanalizácie pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Hospodárske politiky
	Realizácia	Technická infraštruktúra
2.1.8 Inžinierske siete pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Hospodárske politiky
	Realizácia	Technická infraštruktúra
2.1.9 Zelené retardéry	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Hospodárske politiky
	Realizácia	Technická infraštruktúra

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
2.1.1 Miestne komunikácie a chodníky	Komunikácie a chodníky v obci	výsledok	obec	m	0	700
	Údržba	výsledok	obec	km	0	5
2.1.2 Spoločné zariadenia a opatrenia, poľné cesty	Výstavba	výsledok	obec	km	0	10
2.1.3 Parkovacie miesta a spevnené plochy	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Výstavba alebo rekonštrukcia	výsledok	obec	počet	0	50
2.1.4 Verejné osvetlenie a trafostanice	Rekonštruované svetelné body	výsledok	obec	počet	0	100
	Miera funkčnosti osvetlenia	dopad	obec	%	0	90
2.1.5 Dostavba kanalizácie v obci	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	m	0	1000
2.1.6 Dostavba vodovodu pre nové IBV	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	m	0	500
2.1.7 Dostavba kanalizácie pre nové IBV	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	m	0	500
2.1.8 Inžinierske siete pre nové IBV	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	m	0	500
2.1.9 Zelené retardéry	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia retardérov	výsledok	obec	počet	0	1

Program 3: Investície a zamestnanosť

Podprogram 3.1: Investície, podnikanie a trh práce

Cieľ 3.1: Podpora podnikateľských aktivít v obci a trhu práce

Zámer podprogramu:

Podporovať podnikateľské prostredie v obci s prihliadnutím na pestrosť poskytovaných služieb pre obyvateľov, návštevníkov aj iné zainteresované subjekty. Dbat' na to, aby boli podporované predovšetkým investície s vyššou pridanou hodnotou, zamerané na kreativitu a inovácie, prípadne naopak na tradície a regionálnu identitu. Všetky investície by mali byť šetrné voči životnému prostrediu a v súlade so zámerom obce adaptovať sa na klimatické zmeny. Prispiet' k zvýšeniu vzdelanosti obyvateľov v rozličných oblastiach prostredníctvom školení, tréningov či kurzov. Zapojiť sa do vínnej cesty v regióne, vybudovať termálne kúpalisko a získať ďalších investorov do priemyselnej zóny. Zabezpečiť sociálno-opatrovateľské a zdravotné služby pre obyvateľov prostredníctvom rozšírenia už existujúcich služieb v kaštieli. Podporiť všetky podnikateľské subjekty smerujúce k zavedeniu noriem ISO 9000 „systém kvality“ a ISO 14000 „environmentálny systém riadenia“.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) nie je v rámci tohto podprogramu vypracovaný, nakoľko aktivity sú viazané na investorov.

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
3.1.1 Vzdelávanie a poradenstvo	Podpora podnikateľov, mladých ľudí a znevýhodnených skupín	Hospodárske politiky Investície a zamestnanosť
3.1.2 Vínna cesta	Realizácia	Hospodárske politiky Investície a zamestnanosť
3.1.3 Priemyselná zóna	Nové investície	Hospodárske politiky Investície a zamestnanosť
3.1.4 Termálny vodný svet	Majetkové vysporiadanie	Hospodárske politiky Investície a zamestnanosť
	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	
	Realizácia	
3.1.5 Pálenica	Rekonštrukcia	Hospodárske politiky Investície a zamestnanosť
3.1.6 Sociálno-opatrovateľské a zdravotné služby	Rozšírenie služieb kaštieľa pre obyvateľov	Hospodárske politiky Investície a zamestnanosť

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
3.1.1 Vzdelávanie a poradenstvo	Školenia, kurzy, semináre, apod.	výsledok	obec	počet	0	5
	Účastníci vzdelávania, seminárov, kurzov	výsledok	obec	počet	0	50
3.1.2 Vínna cesta	Vinári zapojení do vínnej cesty	dopad	obec	počet	0	5
	Zvýšenie tržieb z predaja vína	dopad	obec	%	0	10
3.1.3 Priemyselná zóna	Nové investície	výsledok	obec	počet	0	1
	Podpora lokálnej zamestnanosti	dopad	obec	počet	0	10
3.1.4 Termálny vodný svet	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1
	Zvýšenie lokálneho cestovného ruchu	dopad	obec	%	0	10
	Podpora lokálnej zamestnanosti	dopad	obec	počet	0	10
3.1.5 Pálenica	Rekonštrukcia	výsledok	obec	počet	0	1
3.1.6 Sociálno-opatrovateľské a zdravotné služby	Občania s poskytnutou starostlivosťou	dopad	obec	počet	0	10
	Občania s poskytnutou starostlivosťou	dopad	obec	počet	0	10

PRIORITA: SOCIÁLNE POLITIKY

Program 4: Občianska vybavenosť

Podprogram 4.1: Bývanie a vybavenosť

Cieľ 4.1: Zvýšenie kvality bývania a občianskej vybavenosti

Zámer podprogramu:

Zvýšiť kvalitu života v obci. Umožniť výstavbu rodinných domov a rozšíriť ponuku občianskej vybavenosti. Upraviť najmä cintorín (pasportizácia, revitalizácia a ďalšie využitie) a starý dom smútku, ďalej vybudovať novú autobusovú zastávku a javisko v centre obce.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) nie je v rámci tohto podprogramu vypracovaný, nakoľko ide o výhľadové investície.

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
4.1.1 Nové IBV, etapa 4	Projekty jednotlivých domov	Sociálne politiky
	Realizácie jednotlivých domov	Občianska vybavenosť
4.1.2 Prírodné javisko v centre	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky
	Realizácia	Občianska vybavenosť
4.1.3 Dom smútku starý	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky
	Realizácia	Občianska vybavenosť
4.1.4 Cintorín	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky
	Realizácia	Občianska vybavenosť
4.1.5 Autobusové zastávky	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky
	Realizácia	Občianska vybavenosť

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
4.1.1 Nové IBV, etapa 4	Nová výstavba rodinných domov	výsledok	obec	počet	0	10
	Spokojnosť občanov s bývaním v obci	dopad	obec	%	0	60
4.1.2 Prírodné javisko v centre	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1
4.1.3 Dom smútku starý	Spokojnosť občanov s kultúrou v obci	dopad	obec	%	0	60
	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
4.1.4 Cintorín	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1
	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
4.1.5 Autobusové zastávky	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1
	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1

Podprogram 4.2: Šport a rekreácia

Cieľ 4.2: Podpora športových aktivít, rekreácie a cestovného ruchu

Zámer podprogramu:

Podporiť šport a rekreáciu pre miestnych obyvateľov, ako aj pre návštevníkov obce. Vybudovať športový areál vrátane viacúčelového ihriska (schválená žiadosť o financovanie), futbalového a krytého ihriska, a športového klubu. Postupne budovať trasy pohybovej regionálnej turistiky, ako sú cyklotrasa napojená na štátnu sieť cyklotrás, najmä cyklochodník Klasov – Babindol pre dochádzanie obyvateľov za prácou, chodníky pre peších turistov, korčuliarske dráhy, cesta zdravia, cesty pre jazdcov na koňoch, apod.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) je v rámci tohto podprogramu vypracovaný pre 4.2.1 Viacúčelové ihrisko (schválená žiadosť o financovanie).

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
4.2.1 Viacúčelové ihrisko	Ihrisko	Sociálne politiky Občianska vybavenosť
4.2.2 Futbalové ihrisko	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky
	Realizácia	Občianska vybavenosť
4.2.3 Klub TJ	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky
	Rekonštrukcia	Občianska vybavenosť
4.2.4 Kryté ihrisko	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky
	Realizácia	Občianska vybavenosť
4.2.5 Cyklochodník Klasov - Babindol	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky
	Realizácia	Občianska vybavenosť

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
4.2.1 Viacúčelové ihrisko	Realizácia ihriska	výsledok	obec	počet	0	1
	Občania využívajúci areál	dopad	obec	počet	0	50
4.2.2 Futbalové ihrisko	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1
4.2.3 Klub TJ	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Rekonštrukcia	výsledok	obec	počet	0	1
4.2.4 Kryté ihrisko	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1
4.2.5 Cyklochodník Klasov - Babindol	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1

Program 5: Identita a genius loci

Podprogram 5.1: Kultúra a spoločenský život

Cieľ 5.1: Rozvoj kultúry a spoločenského života obyvateľov

Zámer podprogramu:

Prostredníctvom rozličných tradičných aj nových spoločenských aktivít zvýšiť záujem obyvateľov o dianie v obci, angažovať ich do vecí verejných a zlepšiť medzilidské vzťahy. Organizovať pravidelné aj nové akcie v obci. Podporovať existujúce mimovládne organizácie a kluby, zriaďovať nové v súlade so záujmami občanov.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) nie je v rámci tohto podprogramu vypracovaný.

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
5.1.1 Spoločenské akcie	Pravidelné akcie	Sociálne politiky
	Nepravidelné a príležitostné akcie	Identita a genius loci
5.1.2 Vzdelávanie, kurzy, semináre, prednášky	Vzdelávanie, semináre, kurzy, prednášky apod.	Sociálne politiky Identita a genius loci
5.1.3 Lokálne organizácie	Podpora mimovládnych organizácií a klubov	Sociálne politiky Identita a genius loci

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
5.1.1 Spoločenské akcie	Počet akcií (ročne)	výsledok	obec	počet	0	5
	Počet účastníkov akcií	výsledok	obec	počet	0	100
5.1.2 Vzdelávanie, kurzy, semináre, prednášky	Počet akcií (ročne)	výsledok	obec	počet	0	2
	Počet účastníkov akcií	výsledok	obec	počet	0	20
5.1.3 Lokálne organizácie	Počet podporených organizácií	výsledok	obec	počet	0	5

Podprogram 5.2: Kultúrne a prírodné dedičstvo*Cieľ 5.2: Ochrana hmotného, nehmotného a prírodného dedičstva*

Zámer podprogramu:

Ochranou kultúrneho a prírodného dedičstva posilniť identitu a genia loci obce, ako aj zdravý patriotizmus občanov. Udržiavať pôvodné historické budovy a prvky, zlepšiť technický stav historicky zaujímavých objektov, chrániť historické krajinné štruktúry a zaujímavé miesta. Podporiť rekonštrukciu sakrálnych prvkov či opustených domov.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) nie je v rámci tohto podprogramu vypracovaný.

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
5.2.5 Ochrana lokálnych prvkov	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Sociálne politiky Identita a genius loci
	Stromy, domy, časti obce, krajinné štruktúry	

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
5.2.5 Ochrana lokálnych prvkov	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Chránené stromy	výsledok	obec	počet	0	1
	Chránené vybrané domy	výsledok	obec	počet	0	1
	Chránené časti obce	výsledok	obec	počet	0	1
	Chránené krajinné štruktúry, vinice	výsledok	obec	počet	0	1

PRIORITA: ÚZEMNÉ ENVIRO-EKO POLITIKY**Program 6: Adaptácia na klimatické zmeny****Podprogram 6.1: Adaptácia na klimatické zmeny***Cieľ 6.1: Zmiernenie dopadov klimatických zmien a stabilita ekologických systémov*

Zámer podprogramu:

Zmierniť dopady klimatických zmien a vytvoriť priaznivejšiu mikroklimu v katastri obce. Prostredníctvom ošetrovania existujúcej a výsadby novej zelene rozšíriť zatienenú plochu, znížiť teplotu, vytvoriť bariéry voči hluku, prašnosti, vetrom a erózii pôdy, zvýšiť vlhkosť a čistotu vzduchu, vytvárať biokoridory. Budovať náhradné výsadby tak, aby prispievali k ochrane regionálnej biodiverzity, podporovať najmä domáce listnaté druhy. Podporiť alternatívne zdroje energie a znížiť energetickú náročnosť budov v obci (rekonštrukcia materskej školy). Podporiť šetrné poľnohospodárske prístupy a efektívnejšie hospodárenie s vodou. Spevniť zosúvajúci sa svah smerom na vinohrady.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) je v rámci tohto podprogramu vypracovaný pre 6.1.2 Úspora energie (schválená dotácia na rekonštrukciu materskej školy) a 6.1.8 Zametací stroj (schválená dotácia z Environmentálneho fondu).

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
6.1.1 Zeleň v intraviláne aj extraviláne obce	Ošetrovanie a nové výsadby drevín	Územné enviro-eko politiky Adaptácia na klimatické zmeny
	Stromoradia, biokoridory a vetrolamy	
6.1.2 Úspora energie, alternatívne zdroje	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Územné enviro-eko politiky Adaptácia na klimatické zmeny
	Kultúrny dom a obecný úrad, rekonštrukcia	
	Materská škola, rekonštrukcia	
	Dom smútku nový, rekonštrukcia	
6.1.3 Ekostabilita a genofond	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Územné enviro-eko politiky Adaptácia na klimatické zmeny
	Ošetrovanie a výsadby	

6.1.4 Voda v intraviláne obce	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Územné enviro-eko politiky
	Realizácia	Adaptácia na klimatické zmeny
6.1.5 Voda v extraviláne	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Územné enviro-eko politiky
	Renaturalizácia tokov, zadržanie vody v území, protipovodňové opatrenia	Adaptácia na klimatické zmeny
6.1.6 Šetrné poľnohospodárstvo, protierózne opatrenia	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Územné enviro-eko politiky
	Realizácia	Adaptácia na klimatické zmeny
6.1.7 Odpadové hospodárstvo, zberný dvor	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	Územné enviro-eko politiky
	Realizácia	Adaptácia na klimatické zmeny
6.1.8 Zametací stroj	Zametací stroj	Územné enviro-eko politiky Adaptácia na klimatické zmeny

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
6.1.1 Zeleň v intraviláne aj extraviláne obce	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Ošetrované dreviny	výsledok	obec	počet	0	20
	Vysadené dreviny	výsledok	obec	počet	0	50
6.1.2 Úspora energie, alternatívne zdroje	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	3
	Zníženie energetickej náročnosti budov	dopad	obec	%	0	10
6.1.3 Ekostabilita a genofond	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Ošetrované dreviny	výsledok	obec	počet	0	10
	Vysadené dreviny	výsledok	obec	počet	0	25
6.1.4 Voda v intraviláne obce	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1
	Zvýšenie kvality lokálnej mikroklímy	dopad	obec	%	0	10
	Spokojnosť obyvateľov s kvalitou života v obci	dopad	obec	%	0	60
6.1.5 Voda v extraviláne	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Níženie negatívneho vplyvu povodní	dopad	obec	%	0	10
	Zvýšenie kvality lokálnej mikroklímy	dopad	obec	%	0	10
6.1.6 Šetrné poľnohospodárstvo, protierózne opatrenia	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Zníženie miery erózie pôdy	dopad	obec	%	0	10
	Zvýšenie kvality lokálnej mikroklímy	dopad	obec	%	0	10
6.1.7 Odpadové hospodárstvo, zberný dvor	Spracovaný dokument	výsledok	obec	počet	0	1
	Zlepšenie ekologického nakladania s odpadmi	dopad	obec	%	0	90
6.1.8 Zametací stroj	Stroj	výsledok	obec	počet	0	1
	Zníženie prašnosti	dopad	obec	%	0	50

Podprogram 6.2: Ochrana prírody

Cieľ 6.2: Ochrana prírody a stabilita ekologických systémov

Zámer podprogramu:

Ochrana významných lokalít, vtáčieho územia a mokrade.

„Formulár pre prípravu projektov“ (Formulár P3, príloha 8) nie je v rámci tohto podprogramu vypracovaný.

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí (Formulár P1)		
Opatrenia	Projekty / Aktivity	Prioritné oblasti
6.2.1 Ochrana Chráneného vtáčieho územia pri vodnej nádrži Vráble	Realizácia	Územné enviro-eko politiky Adaptácia na klimatické zmeny
6.2.2 Ochrana mokrade v sútoku Babindolského a Klasovského potoka	Realizácia	Územné enviro-eko politiky Adaptácia na klimatické zmeny

Tabuľka ukazovateľov výsledkov a dopadov (Formulár P2)						
Opatrenia	Ukazovateľ (merateľný indikátor)	Typ ukazov.	Inform. zdroj	Merná jednotka	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
6.2.1 Ochrana Chráneného vtáčieho územia pri vodnej nádrži Vráble	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1
6.2.2 Ochrana mokrade v sútoku Babindolského a Klasovského potoka	Realizácia	výsledok	obec	počet	0	1

5. REALIZAČNÁ ČASŤ

Inštitucionálne zabezpečenie realizácie

Realizáciu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja zabezpečuje predovšetkým obecný úrad, starosta obce, zamestnanci obce a príslušné komisie vytvorené podľa potreby jednotlivých rozvojových zámerov. Do realizácie jednotlivých opatrení a aktivít sú podľa potreby a relevantnosti zapojené aj ďalšie subjekty, a to obecné zastupiteľstvo, obyvatelia, podnikatelia, mimovládne organizácie či partneri na úrovni mikroregiónu Dolná Nitra, regiónu či VUC. Kontrola jednotlivých aktivít, monitorovanie a aktualizácia PHSR bude zabezpečená obecným úradom v spolupráci so zastupiteľstvom obce a jednotlivými komisiami.

Plán komunikácie, monitorovania a hodnotenia

Predmetom monitorovania a hodnotenia PHSR sú najmä jednotlivé programy, podprogramy, opatrenia a aktivity, vrátane zoznamu merateľných indikátorov na úrovni výsledkov a dopadov. Ďalej bude sledovaný plánovaný harmonogram akčného plánu a rozpočet jednotlivých položiek. Aj keď plán zámerov je predbežný a v rámci realizácie sa bude podľa potreby aktualizovať, poskytujú naplánované hodnoty východisko pre proces monitorovania a hodnotenia PHSR.

Plán hodnotenia a monitorovania (Formulár R5)		
Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2015 - 2022		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenia:		
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenia:		
Prerokovanie PHSR a jeho častí	každoročne	verejné prerokovanie realizácie PHSR ako podklad pre spracovanie monitorovacích hodnotení
Tematické hodnotenie PHSR a jeho častí	podľa potreby, minimálne v rokoch 2018, 2021	prehodnotenie tematických celkov PHSR na základe výročných monitorovacích správ za predchádzajúce kalendárne roky
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov či vzniku potreby nového projektu
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho častí	podľa potreby	napr. na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu obce, podnetu zastupiteľstva či občanov, na základe protokolu NKÚ SR, správy z auditu

Jednotlivé rozvojové zámery uvádzané v PHSR budú monitorované a hodnotené každoročne, a to formou verejného prerokovania so zástupcami občanov, podnikateľov, mimovládnych organizácií a ďalších subjektov. Prerokovania budú slúžiť ako podklad pre spracovanie „Záznamu z monitorovania PHSR“ (vzor uvedený v prílohe 9, Formuláre R3 a R4) či „Záznamu z verejného prerokovania“ (vzor uvedený v prílohe 10, Formulár R7), ktoré budú diskutované a prehodnocované v rámci zastupiteľstva obce. Ak z nich vyplynie potreba hodnotenia PHSR alebo niektorej časti, bude urobené ad-hoc hodnotenie. Ak takáto potreba nevyplynie, budú robené revízie minimálne každé 3 roky v rámci plánovaného tematického hodnotenia. V roku 2020 je plánované strategické prehodnotenie PHSR, najneskôr však v roku 2022.

Vzory pre „hodnotiace tabuľky pre výber jednotlivých projektov“ (Formuláre F2) sú uvedené v prílohe 11. Tieto budú použité pri rozvojových zámeroch tak, aby bolo možné posúdiť každý zámer v dostatočnom časovom predstihu pred jeho realizáciou.

Akčný plán

Nasledujúce tabuľky uvádzajú prehľad jednotlivých programov, opatrení a aktivít, ich odhadovaný harmonogram a náklady podľa jednotlivých rokov. Podrobnejšie rozpracovanie akčného plánu na roky 2015-2018 je v prílohe 4. Najvýznamnejšie rozvojové zámery na obdobie najbližších rokov, resp. zámery, ktoré už sú pripravené na realizáciu, majú tiež spracované formuláre pre prípravu projektov (Formulár P3, príloha 8). Obdobie po roku 2019 je uvádzané iba výhľadovo, bez podrobných kalkulácií.

PRIORITA: HOSPODÁRSKE POLITIKY

Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra

Podprogram 1.1: Rozvojová dokumentácia

Cieľ 1.1: Spracovať štúdie, koncepcie, plány a projekty potrebné pre rozvoj obce

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
1.1.1 Územný plán	Aktualizácia	2015 2019	obec	17 200 11 000	rozpočet obce
1.1.2 Stratégia adaptácie na klimatické zmeny	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	2015-2016	obec	10 000	rozpočet obce
1.1.3 Pozemkové úpravy	Realizácia postupná	postupne	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy, súkromné zdroje
1.1.4 Pozemky pre náhradné výsadby	Zoznam	2016	obec	4 000	rozpočet obce
	Projekty	podľa potreby	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy, súkromné zdroje
1.1.5 Informačný systém o území	Postupné spracovanie vrstiev	2015-2020 2021-2024	obec	5 000 ročne 1 500 ročne	rozpočet obce
1.1.6 Dokument starostlivosti o dreviny	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	2017-2018	obec	10 000	rozpočet obce
1.1.7 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja	Aktualizácia	2020-2021	obec	2 000	rozpočet obce

Podprogram 1.2: Partnerstvá a informovanosť

Cieľ 1.2: Zvýšiť informovanosť a zlepšiť spoluprácu obce s relevantnými subjektmi

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
1.2.1 Informačný a orientačný systém obce	Informačné, orientačné a smerové tabule	2016-2018	obec OZ Dolná Nitra	10 000 ročne	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
1.2.2 Informačné a komunikačné kanály	Postupné rozširovanie kanálov komunikácie s verejnosťou	2015-2024	obec OZ Dolná Nitra	1 000 ročne	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
1.2.3 Kamerový systém	Kamerový systém	2015	obec	8 400	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy

Program 2: Technická infraštruktúra

Podprogram 2.1: Technická infraštruktúra

Cieľ 2.1: Zvýšiť kvalitu technickej infraštruktúry v obci

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
2.1.1 Miestne komunikácie a chodníky	Komunikácie a chodníky v obci	2016-2017	obec	150 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
	Údržba	podľa potreby	obec		rozpočet obce
2.1.2 Spoločné zariadenia a opatrenia, poľné cesty	Realizácia	2016	obec	1 200 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
2.1.3 Parkovacie miesta a spevnené plochy	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
2.1.4 Verejné osvetlenie a trafostanice	Rekonštrukcia	2015	obec	105 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
2.1.5 Dostavba kanalizácie v obci	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	2015	obec		rozpočet obce
	Realizácia	2015	obec	53 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
2.1.6 Dostavba vodovodu pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
2.1.7 Dostavba kanalizácie pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
2.1.8 Inžinierske siete pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
2.1.9 Zelené retardéry	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy

Program 3: Investície a zamestnanosť

Podprogram 3.1: Investície, podnikanie a trh práce

Cieľ 3.1: Podpora podnikateľských aktivít v obci a trhu práce

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
3.1.1 Vzdelávanie a poradenstvo	Podpora podnikateľov, mladých ľudí a znevýhodnených skupín	2016-2024	obec	500 ročne	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
3.1.2 Vínna cesta	Realizácia	podľa potreby	investor obec OZ		súkromné zdroje, rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
3.1.3 Priemyselná zóna	Nové investície	výhľadovo	investor obec		súkromné zdroje, rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
3.1.4 Termálny vodný svet	Majetkové vysporiadanie	výhľadovo	investor obec		súkromné zdroje, rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	investor obec		súkromné zdroje, rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
	Realizácia	výhľadovo	investor obec		súkromné zdroje, rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
3.1.5 Pálenica	Rekonštrukcia	výhľadovo	investor obec		súkromné zdroje, rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy

3.1.6 Sociálno-opatrovateľské a zdravotné služby	Rozšírenie služieb kaštieľa pre obyvateľov	podľa potreby	investor obec		súkromné zdroje, rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
--	--	---------------	---------------	--	--

PRIORITA: SOCIÁLNE POLITIKY

Program 4: Občianska vybavenosť

Podprogram 4.1: Bývanie a vybavenosť

Cieľ 4.1: Zvýšenie kvality bývania a občianskej vybavenosti

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
4.1.1 Nové IBV, etapa 4	Projekty jednotlivých domov	podľa potreby	obec obyvatelia		súkromné zdroje
	Realizácie jednotlivých domov	podľa potreby	obec obyvatelia		súkromné zdroje
4.1.2 Prírodné javisko v centre	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
4.1.3 Dom smútku starý	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
4.1.4 Cintorín	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
4.3.5 Autobusové zastávky	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy

Podprogram 4.2: Šport a rekreácia

Cieľ 4.2: Podpora športových aktivít, rekreácie a cestovného ruchu

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
4.2.1 Viacúčelové ihrisko	Ihrisko	2015-2016	obec	52 210	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
4.2.2 Futbalové ihrisko	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
4.2.3 Klub TJ	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Rekonštrukcia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
4.2.4 Kryté ihrisko	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
4.2.5 Cyklochodník Klasov - Babindol	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce, regionálne zdroje
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, regionálne zdroje, fond EÚ, iné grantové schémy

Program 5: Identita a genius loci**Podprogram 5.1: Kultúra a spoločenský život***Cieľ 5.1: Rozvoj kultúry a spoločenského života obyvateľov*

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
5.1.1 Spoločenské akcie	Pravidelné akcie	každoročne	obec OZ		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy, regionálne zdroje, bilaterálna spolupráca
	Nepravidelné a príležitostné akcie	podľa potreby	obec OZ		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy, regionálne zdroje, bilaterálna spolupráca
5.1.2 Vzdelávanie, kurzy, semináre, prednášky	Vzdelávanie, semináre, kurzy, prednášky, apod.	podľa potreby	obec OZ		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
5.1.3 Lokálne organizácie	Podpora mimovládnych organizácií a klubov	podľa potreby	obec OZ		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy

Podprogram 5.2: Kultúrne a prírodné dedičstvo*Cieľ 5.2: Ochrana hmotného, nehmotného a prírodného dedičstva*

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
5.2.1 Ochrana lokálnych prvkov	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	každoročne	obec		rozpočet obce
	Stromy, domy, časti obce, krajinné štruktúry	každoročne	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy

PRIORITA: ÚZEMNÉ ENVIRO-EKO POLITIKY**Program 6: Adaptácia na klimatické zmeny****Podprogram 6.1: Adaptácia na klimatické zmeny***Cieľ 6.1: Zmiernenie dopadov klimatických zmien a stabilita ekologických systémov*

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
6.1.1 Zeleň v intraviláne aj extraviláne obce	Ošetrovanie a nové výsadby drevín	2016-2024	obec	2 000 ročne resp. dotácia	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
	Stromoradia, biokoridory a vetrolamy	2017-2018	obec	10 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
6.1.2 Úspora energie, alternatívne zdroje	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	2016	obec investor	3 000 5% realizácie	rozpočet obce, investor
	Kultúrny dom a obecný úrad, rekonštrukcia	2016-2017	obec	250 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
	Materská škola, rekonštrukcia	2015	obec	194 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
	Dom smútku nový, rekonštrukcia	2017-2018	obec investor	60 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy, investor
6.1.3 Ekostabilita a genofond	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	spojené s 6.1.1	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
	Ošetrovanie a výsadby	spojené s 6.1.1	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
6.1.4 Voda v intraviláne obce	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
6.1.5 Voda v extraviláne	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec investor		rozpočet obce, investor

	Renaturalizácia tokov, zadržanie vody v území, protipovodňové opatrenia	výhľadovo	obec investor		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy, investor
6.1.6 Šetrné poľnohospodárstvo, protierózne opatrenia	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	výhľadovo	obec		rozpočet obce
	Realizácia	výhľadovo	obec		rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
6.1.7 Odpadové hospodárstvo, zberný dvor	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)	2016	obec		rozpočet obce
	Realizácia	2017-2018	obec	200 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy
6.1.8 Zametací stroj	Zametací stroj	2016-2017	obec	200 000	rozpočet obce, fond EÚ, iné grantové schémy

Podprogram 6.2: Ochrana prírody*Cieľ 6.2: Ochrana prírody a stabilita ekologických systémov*

Akčný plán (Formulár R6)					
Opatrenie	Aktivita	Termín (roky)	Zodpovedný	Predpokladaný rozpočet	Zdroj financovania
6.2.1 Ochrana Chráneného vtáčieho územia pri vodnej nádrži Vráble	Realizácia	podľa potreby	obec, OZ		rozpočet obce, investor
6.2.2 Ochrana mokrade v sútoku Babindolského a Klasovského potoka	Realizácia	podľa potreby	obec, OZ		rozpočet obce, investor

6. FINANČNÁ ČASŤ

Sumárny rozpočet

Finančná časť PHSR obsahuje niekoľko celkov. V prvej časti je uvedený sumárny rozpočet PHSR, a to formou „Indikatívneho rozpočtu“ (Formulár F5) a „Návrhu programovej štruktúry rozpočtu projektu“ (Formulár F1). Na nasledujúcich stranách sa nachádza súhrnný prehľad plánovaných programov, podprogramov, opatrní a aktivít podľa ich harmonogramu a predpokladaného rozpočtu (vlastné spracovanie), a následne podrobne rozpracovaný „Model viaczdrojového financovania“ (intervenčná matica, Formulár F3). „Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce“ (Formulár F6) je v prílohe 14.

Indikatívny rozpočet - sumarizácia (Formulár F5)											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
priorita Hospodárske politiky											
	183 600	1 230 500	166 500	26 500	17 500	6 500	5 000	3 000	3 000	3 000	1 645 100
priorita Sociálne politiky											
	0	52 210	0	0	0	0	0	0	0	0	52 210
priorita Územné enviro-eko politiky											
	194 000	5 000	452 000	272 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	935 000

Podrobné vyčíslenie nákladov na jednotlivé rozvojové zámery bolo urobené iba na roky 2016-2018/19. V čase spracovania PHSR boli už aktivity na rok 2015 rozbehnuté, pričom väčšinou išlo o spracovanie dokumentácie a podanie žiadostí o financovanie, plánovanie finančných prostriedkov preto nebolo relevantné. Rozvojové zámery na roky 2020-2024 sú uvádzané iba výhľadovo, bez udania konkrétnych rozpočtov (číselné údaje bolo možné uviesť iba pri každoročne opakovaných aktivitách).

Návrh programovej štruktúry rozpočtu projektu (Formulár F1)		2015-2024	poznámka
priorita Hospodárske politiky			
program: 1 Riadenie a podporná infraštruktúra			
1.1 Rozvojová dokumentácia	1.1.1 Územný plán	28 200	aktualizácia
	1.1.2 Stratégia adaptácie na klimatické zmeny	10 000	
	1.1.3 Pozemkové úpravy	0	postupná realizácia
	1.1.4 Pozemky pre náhradné výsadby	4 000	projekty podľa potreby
	1.1.5 Informačný systém o území	31 000	postupná realizácia
	1.1.6 Dokument starostlivosti o dreviny	10 000	
	1.1.7 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja	2 000	aktualizácia
1.2 Partnerstvá a informovanosť	1.2.1 Informačný a orientačný systém obce	30 000	
	1.2.2 Informačné a komunikačné kanály	9 000	postupná realizácia
	1.2.3 Kamerový systém	8 400	výročie obce
program: 2 Technická infraštruktúra			
2.1 Tachnická infraštruktúra	2.1.1 Miestne komunikácie a chodníky	150 000	údržba podľa potreby
	2.1.2 Spoločné zariadenia a opatrenia, poľné cesty	1 200 000	
	2.1.3 Parkovacie miesta a spevnené plochy	0	výhľadovo
	2.1.4 Verejné osvetlenie a trafostanice	105 000	
	2.1.5 Dostavba kanalizácie v obci	53 000	výhľadovo
	2.1.6 Dostavba vodovodu pre nové IBV	0	výhľadovo
	2.1.7 Dostavba kanalizácie pre nové IBV	0	výhľadovo
	2.1.8 Inžinierske siete pre nové IBV	0	výhľadovo
	2.1.9 Zelené retardéry	0	výhľadovo
program: 3 Investície a zamestnanosť			
3.1 Podnikanie a trh práce	3.1.1 Vzdelávanie a poradenstvo	4 500	každoročne

3.1.2	Vínna cesta	0	
3.1.3	Priemyselná zóna	0	
3.1.4	Termálny vodný svet	0	
3.1.5	Pálenica	0	
3.1.6	Sociálno-opatrovateľské a zdravotné služby	0	podľa potreby

priorita Sociálne politiky**program: 4 Občianska vybavenosť**

4.1 Bývanie a vybavenosť	4.1.1	Nové IBV, etapa 4	0	výhľadovo
	4.1.2	Prírodné javisko v centre	0	výhľadovo
	4.1.3	Dom smútku starý	0	výhľadovo
	4.1.4	Cintorín	0	výhľadovo
	4.1.5	Autobusové zastávky	0	výhľadovo
4.2 Šport a rekreácia	4.2.1	Viacúčelové ihrisko	52 210	
	4.2.2	Futbalové ihrisko	0	výhľadovo
	4.2.3	Klub TJ	0	výhľadovo
	4.2.4	Kryté ihrisko	0	výhľadovo
	4.2.5	Cyklochodník Klasov - Babindol	0	výhľadovo

program: 5 Identita a genius loci

5.1 Kultúra a spoločenský život	5.1.1	Spoločenské akcie	0	každoročne
	5.1.2	Vzdelávanie, kurzy, semináre, prednášky	0	podľa potreby
	5.1.3	Lokálne organizácie	0	podľa potreby
5.2 Kultúrne a prírodné dedičstvo	5.2.1	Ochrana lokálnych prvkov	0	postupná realizácia

priorita Územné enviro-eko politiky**program: 6 Adaptácia na klimatické zmeny**

6.1 Adaptácia na klimatické zmeny	6.1.1	Zeleň v intraviláne aj extraviláne obce	28 000	postupná realizácia
	6.1.2	Úspora energie, alternatívne zdroje	507 000	výhľadovo
	6.1.3	Ekostabilita a genofond	0	spojené s 6.1.1
	6.1.4	Voda v intraviláne obce	0	výhľadovo
	6.1.5	Voda v extraviláne	0	výhľadovo
	6.1.6	Šetrné poľnohospodárstvo, protierózne opatrenia	0	výhľadovo
	6.1.7	Odpadové hospodárstvo, zberný dvor	200 000	
	6.1.8	Zametací stroj	200 000	
6.2 Ochrana prírody	6.2.1	Ochrana Chráneného vtáčieho územia pri vodnej nádrži Vráble	0	podľa potreby
	6.2.2	Ochrana mokrade v sútoku Babindolského a Klasovského potoka	0	podľa potreby

Súhrnný prehľad plánovaných aktivít, ich harmonogram a odhad nákladov

program: 1 Riadenie a podporná infraštruktúra		(priorita Hospodárske politiky)										
podprogram: 1.1 Rozvojová dokumentácia												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
1.1.1 Územný plán	Aktualizácia	17 200				11 000						28 200
	rozpočet opatrenia spolu:											28 200
1.1.2 Stratégia adaptácie na klimatické zmeny	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)		10 000									10 000
	rozpočet opatrenia spolu:											10 000
1.1.3 Pozemkové úpravy	Realizácia postupná											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
1.1.4 Pozemky pre náhradné výsadby	Zoznam		4 000									4 000
	Projekty											0
	rozpočet opatrenia spolu:											4 000
1.1.5 Informačný systém o území	Spracovanie vrstiev		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	1 500	1 500	1 500	1 500	31 000
	rozpočet opatrenia spolu:											31 000
1.1.6 Dokument starostlivosti o dreviny	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)				10 000							10 000
	rozpočet opatrenia spolu:											10 000
1.1.7 Program hospodárskeho a sociálneho	Aktualizácia							2 000				2 000
	rozpočet opatrenia spolu:											2 000
	sumárny rozpočet podľa rokov:	17 200	19 000	5 000	15 000	16 000	5 000	3 500	1 500	1 500	1 500	
podprogram: 1.2 Partnerstvá a informovanosť												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
1.2.1 Informačný a orientačný systém obce	Informačné, orientačné a smerové tabule		10 000	10 000	10 000							30 000
	rozpočet opatrenia spolu:											30 000
1.2.2 Informačné a komunikačné kanály	Postupné rozširovanie kanálov komunikácie s verejnosťou		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	9 000
	rozpočet opatrenia spolu:											9 000
1.2.3 Kameraný systém	Kameraný systém	8 400										8 400
	rozpočet opatrenia spolu:											8 400
	sumárny rozpočet podľa rokov:	8 400	11 000	11 000	11 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	

program: 2 Technická infraštruktúra		(priorita Hospodárske politiky)											
podprogram: 2.1 Technická infraštruktúra													
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet	
2.1.1 Miestne komunikácie a chodníky	Komunikácie a chodníky v obci		150 000									150 000	
	Údržba											0	
	rozpočet opatrenia spolu:											150 000	
2.1.2 Spoločné zariadenia a opatrenia, pomere	Realizácia		1 200 000									1 200 000	
	rozpočet opatrenia spolu:											1 200 000	
2.1.3 Parkovacie miesta a spevnené plochy	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0	
	Realizácia											0	
	rozpočet opatrenia spolu:											0	
2.1.4 Verejné osvetlenie a trafostanice	Rekonštrukcia	105 000										105 000	
	rozpočet opatrenia spolu:											105 000	
2.1.5 Dostavba kanalizácie v obci	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0	
	Realizácia	53 000										53 000	
	rozpočet opatrenia spolu:											53 000	
2.1.6 Dostavba vodovodu pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0	
	Realizácia											0	
	rozpočet opatrenia spolu:											0	
2.1.7 Dostavba kanalizácie pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0	
	Realizácia											0	
	rozpočet opatrenia spolu:											0	
2.1.8 Inžinierske siete pre nové IBV	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0	
	Realizácia											0	
	rozpočet opatrenia spolu:											0	
2.1.9 Zelené retardéry	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0	
	Realizácia											0	
	rozpočet opatrenia spolu:											0	
sumárny rozpočet podľa rokov:		158 000	1 200 000	150 000	0	0	0	0	0	0	0	0	

program: 3 Investície a zamestnanosť		(priorita Hospodárske politiky)										
podprogram: 3.1 Investície, podnikanie a trh práce												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
3.1.1 Vzdelávanie a poradenstvo	Podpora podnikateľov, mladých ľudí a znevýhodnených skupín		500	500	500	500	500	500	500	500	500	4 500
	rozpočet opatrenia spolu:											4 500
3.1.2 Vinna cesta	Realizácia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
3.1.3 Priemyselná zóna	Nové investície											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
3.1.4 Termálny vodný svet	Majetkové vysporiadanie											0
	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
3.1.5 Pálenica	Rekonštrukcia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
3.1.6 Sociálno-opatrovateľské a zdravotné služby	Rozšírenie služieb kaštieľa pre obyvateľov											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
	sumárny rozpočet podľa rokov:	0	500	500	500	500	500	500	500	500	500	
program: 4 Občianska vybavenosť		(priorita Sociálne politiky)										
podprogram: 4.1 Bývanie a vybavenosť												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
4.1.1 Nové IBV, etapa 4	Projekty jednotlivých domov											0
	Realizácie jednotlivých domov											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
4.1.2 Prírodné javisko v centre	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
4.1.3 Dom smútku starý	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
4.1.4 Cintorín	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
4.1.5 Autobusové zastávky	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
	sumárny rozpočet podľa rokov:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

podprogram: 4.2 Šport a rekreácia												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
4.2.1 Viacúčelové ihrisko	Realizácia		52 210									52 210
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											52 210
4.2.2 Futbalové ihrisko	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											0
4.2.3 Klub TJ	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											0
4.2.4 Kryté ihrisko	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											0
4.2.5 Cyklochodník Klasov - Babindol	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											0
	<i>sumárny rozpočet podľa rokov:</i>	0	52 210	0	0	0	0	0	0	0	0	
program: 5 Identita a genius loci (priorita Sociálne politiky)												
podprogram: 5.1 Kultúra a spoločenský život												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
5.1.1 Spoločenské akcie	Pravidelné akcie											0
	Nepravidelné a príležitostné akcie											0
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											0
5.1.2 Vzdelávanie, kurzy, semináre, prednášky	Vzdelávanie, kurzy, semináre, prednášky											0
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											0
5.1.3 Lokálne organizácie	Podpora mimovládnych organizácií a klubov											0
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											0
	<i>sumárny rozpočet podľa rokov:</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
podprogram: 5.2 Kultúrne a prírodné dedičstvo												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
5.2.1 Ochrana lokálnych prvkov	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Stromy, domy, časti obce, krajinné štruktúry											0
	<i>rozpočet opatrenia spolu:</i>											0
	<i>sumárny rozpočet podľa rokov:</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

program: 6 Adaptácia na klimatické zmeny (priorita Územné enviro-eko politiky)												
podprogram: 6.1 Adaptácia na klimatické zmeny												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
6.1.1 Zeleň v intraviláne aj extraviláne obce	Ošetrovanie a nové výsadby drevín		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	18 000
	Stromoradia, biokoridory a vetrolamy				10 000							10 000
	rozpočet opatrenia spolu:											28 000
6.1.2 Úspora energie, alternatívne zdroje	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)		3 000									3 000
	Kultúrny dom a obecný úrad, rekonštrukcia			250 000								250 000
	Materská škola, rekonštrukcia	194 000										194 000
	Dom smútku nový, rekonštrukcia				60 000							60 000
	rozpočet opatrenia spolu:											507 000
6.1.3 Ekostabilita a genofond	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Ošetrovanie a výsadby											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
6.1.4 Voda v intraviláne obce	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
6.1.5 Voda v extraviláne	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Renaturalizácia tokov, zadržanie vody v území, protipovodňové opatrenia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
6.1.6 Šetrné poľnohospodárstvo, protierózne opatrenia	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
6.1.7 Odpadové hospodárstvo, zberný dvor	Dokumenty (štúdie, plány, projekty)											0
	Realizácia				200 000							200 000
	rozpočet opatrenia spolu:											200 000
6.1.8 Zametací stroj	Zametací stroj			200 000								200 000
	rozpočet opatrenia spolu:											200 000
	sumárny rozpočet podľa rokov:	194 000	5 000	452 000	272 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	
podprogram: 6.2 Ochrana prírody												
opatrenie	aktivita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	rozpočet
6.2.1 Ochrana Chráneného vtáčieho územia pri vodnej nádrži Vráble	Ochrana											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
6.2.2 Ochrana mokrade v sútoku Babindolského a Klasovského potoka	Ochrana											0
	rozpočet opatrenia spolu:											0
	sumárny rozpočet podľa rokov:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PRIORITA: HOSPODÁRSKE POLITIKY

Program 1: Riadenie a podporná infraštruktúra

Podprogram 1.1: Rozvojová dokumentácia

Cieľ 1.1: Spracovať štúdie, koncepcie, plány a projekty potrebné pre rozvoj obce

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
1.1.1 Územný plán	28 200		10 200		18 000	28 200	
1.1.2 Stratégia adaptácie na klimatické zmeny	10 000				10 000	10 000	
1.1.3 Pozemkové úpravy	postupne						
1.1.4 Pozemky pre náhradné výsadby	4 000				4 000	4 000	
1.1.5 Informačný systém o území	31 000				31 000	31 000	
1.1.6 Dokument starostlivosti o dreviny	10 000				10 000	10 000	
1.1.7 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja	2 000				2 000	2 000	

Podprogram 1.2: Partnerstvá a informovanosť

Cieľ 1.2: Zvýšiť informovanosť a zlepšiť spoluprácu obce s relevantnými subjektmi

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
1.2.1 Informačný a orientačný systém obce	30 000		28 500		1 500	30 000	
1.2.2 Informačné a komunikačné kanály	9 000				9 000	9 000	
1.2.3 Kamerový systém	8 400		7 000		1 400	8 400	

Program 2: Technická infraštruktúra

Podprogram 2.1: Technická infraštruktúra

Cieľ 2.1: Zvýšiť kvalitu technickej infraštruktúry v obci

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Iné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
2.1.1 Miestne komunikácie a chodníky	150 000 podľa potreby	142 500			7 500	150 000	
2.1.2 Spoločné zariadenia a opatrenia, poľné cesty	1 200 000	1 140 000			60 000	1 200 000	
2.1.3 Parkovacie miesta a spevnené plochy	výhľadovo						
2.1.4 Verejné osvetlenie a trafostanice	105 000	99 750			5 250	105 000	
2.1.5 Dostavba kanalizácie v obci	53 000	50 000			3 000	53 000	
2.1.6 Dostavba vodovodu pre nové IBV	výhľadovo						
2.1.7 Dostavba kanalizácie pre nové IBV	výhľadovo						
2.1.8 Inžinierske siete pre nové IBV	výhľadovo						
2.1.9 Zelené retardéry	výhľadovo						

Program 3: Investície a zamestnanosť

Podprogram 3.1: Investície, podnikanie a trh práce

Cieľ 3.1: Podpora podnikateľských aktivít v obci a trhu práce

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
3.1.1 Vzdelávanie a poradenstvo	4 500				4 500	4 500	
3.1.2 Vinna cesta	podľa potreby						
3.1.3 Priemyselná zóna	výhľadovo						
3.1.4 Termálny vodný svet	výhľadovo						
3.1.5 Pálenica	výhľadovo						
3.1.6 Sociálno-opatrovateľské a zdravotné služby	podľa potreby						

PRIORITA: SOCIÁLNE POLITIKY

Program 4: Občianska vybavenosť

Podprogram 4.1: Bývanie a vybavenosť

Cieľ 4.1: Zvýšenie kvality bývania a občianskej vybavenosti

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
4.1.1 Nové IBV, etapa 4	podľa potreby						
4.1.2 Prírodné javisko v centre	výhľadovo						
4.1.3 Dom smútku starý	výhľadovo						
4.1.4 Cintorín	výhľadovo						
4.1.5 Autobusové zastávky	výhľadovo						

Podprogram 4.2: Šport a rekreácia

Cieľ 4.2: Podpora športových aktivít, rekreácie a cestovného ruchu

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
4.2.1 Viacúčelové ihrisko	52 210		40 000		12 210	52 210	
4.2.2 Futbalové ihrisko	výhľadovo						
4.2.3 Klub TJ	výhľadovo						
4.2.4 Kryté ihrisko	výhľadovo						
4.2.5 Cyklochodník Klasov - Babindol	výhľadovo						

Program 5: Identita a genius loci

Podprogram 5.1: Kultúra a spoločenský život

Cieľ 5.1: Rozvoj kultúry a spoločenského života obyvateľov

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
5.1.1 Spoločenské akcie	podľa potreby						

5.1.2 Vzdelávanie, kurzy, semináre, prednášky	podľa potreby						
5.1.3 Lokálne organizácie	podľa potreby						

Podprogram 5.2: Kultúrne a prírodné dedičstvo*Cieľ 5.2: Ochrana hmotného, nehmotného a prírodného dedičstva*

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
5.2.1 Ochrana lokálnych prvkov	každoročne				9 000	9 000	

PRIORITA: ÚZEMNÉ ENVIRO-EKO POLITIKY**Program 6: Adaptácia na klimatické zmeny****Podprogram 6.1: Adaptácia na klimatické zmeny***Cieľ 6.1: Zmiernenie dopadov klimatických zmien a stabilita ekologických systémov*

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
6.1.1 Zeleň v intraviláne aj extraviláne obce	28 000	26 600			1 400	28 000	
6.1.2 Úspora energie, alternatívne zdroje	507 000	478 800			28 200	507 000	
6.1.3 Ekostabilita a genofond	spojené s 6.1.1						
6.1.4 Voda v intraviláne obce	výhľadovo						
6.1.5 Voda v extraviláne	výhľadovo						
6.1.6 Šetrné poľnohospodárstvo, protierózne opatrenia	výhľadovo						
6.1.7 Odpadové hospodárstvo, zberný dvor	200 000	190 000			10 000	200 000	
6.1.8 Zametací stroj	200 000	190 000			10 000	200 000	

Podprogram 6.2: Ochrana prírody*Cieľ 6.2: Ochrana prírody a stabilita ekologických systémov*

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica (Formulár F3)							
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		Fondy EU	Štátne zdroje	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	Verejné spolu	
6.2.1 Ochrana Chráneného vtáčieho územia pri vodnej nádrži Vráble	podľa potreby						
6.2.2 Ochrana mokrade v sútoku Babindolského a Klasovského potoka	podľa potreby						

7. ZÁVER

Schválenie PHSR (Formulár Z1)	
Dokument	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Klasov na roky 2015 - 2024
Štruktúra	Úvod, časti Analytická, Strategická, Programová, Realizačná a Finančná, Záver, Prílohy
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Spracované externými odborníkmi v spolupráci s pracovníkmi samosprávy - Dokument bol spracovaný v priebehu roka 2015, harmonogram práce je uvedený v úvode - Pracovné skupiny boli zložené zo starostu obce, členov zastupiteľstva, zástupcov občanov obce a externých odborníkov (členovia sú uvedení v úvode) - Komunikácia s verejnosťou prebehla prostredníctvom dotazníkovej metódy, verejného pripomienkovania a pripomienkovania - Náklady na vlastné spracovanie boli financované zo zdrojov obce
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Prerokovanie v orgánoch samosprávy: júl 2015 - Čas na verejné pripomienkovanie: august 2015
Schválenie	Schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Klasove

PHSR obce Klasov je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti, ich programy, opatrenia a jednotlivé rozvojové zámery. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších rozvojových dokumentov.

Schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva, v Klasove dňa .....

.....
pečiatka mesta

.....
starosta obce

8. ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1: Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do prípravy PHSR

Príloha 2: Zoznam použitých informačných zdrojov

Príloha 3: Zoznam použitých skratiek

Príloha 4: Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

Príloha 5: Dohoda o partnerstve (vzor a dohody o spracovaní PHSR)

Príloha 6: Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Príloha 7: Ex-post hodnotenie projektovej pripravenosti investícií k termínu aktualizácie PHSR

Príloha 8: Formuláre pre prípravu projektov (vzor a vybrané projekty plánované na najbližšie obdobie)

Príloha 9: Záznam z monitorovania (vzor)

Príloha 10: Záznam z verejného prerokovania (vzor a prerokovania PHSR)

Príloha 11: Hodnotiace tabuľky pre výber jednotlivých projektov (vzor)

Príloha 12: Evidencia podnikateľských subjektov

Príloha 13: Evidencia mimovládnych organizácií

Príloha 14: Finančný rámec pre realizáciu PHSR – súhrnný prehľad